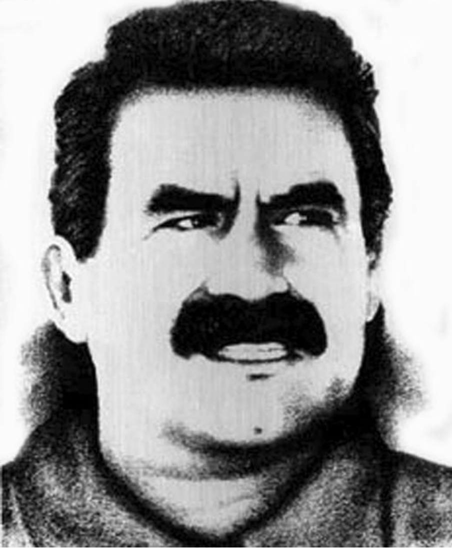
İÇİNDEKİLER…

Hiçbir Yüzyıl
20. Yüzyıl Kadar
Acımasız Ve Kanlı
Geçmemiştir
Ben Bu Yüzyılın
Çocuğuydum
Ve Onu
Çözmem
Gerekir

KOMÜNARDAN…

Mücadele tarihimizin özeti gibidir Ekim ayı. Bu toplam özetin özünü ise **9 Ekim'**le başlayan komplo ve komploya karşı mücadele oluşturur.

Komplo, uygarlığın yarattığı, yaşadığı ve yaşattığı çözümsüzlüğe, çıkışsızlığa yani kaosa alternatif olabilecek çıkışlara yönelecekti elbet. Öyle de oldu. Önderlik bu yönelimi "**küresel saldırı**" ve kendisini de bu yönelimin ilk kurbanlarından biri olarak nitelendirdi. Tartışmaya muhtaç birçok yanıyla birlikte komplo artık çok da karanlık bir tablo değil bizler için. "Güneşimizi karartamazsınız" sloganıyla önümüzü aydınlatanlar, komplonun yaratmak istediği karanlık tabloyu kendi karanlığında boğarak yarattılar aydınlık bugünlerimizi ve yarınlarımızı. Devrimci duyarlılığın zirvesi **HALİT ORAL**'la başlayıp **SELAMET MENTEŞ**, **AYNUR ARTAN**'la süreklileşen bu öncü militan direniş, meşru savunma stratejisinin müthiş bir uygulayıcısı olarak **ERDAL AKSU** ve sonrasında direniş kalesinin en görkemli burcu olarak **HATİCE FALAY**'la devam eden büyük insanlık direnişinin zengin bir örneğini oluşturdular… Komploya karşı mücadelenin başlangıcı kadar sonucunu da "**GÜNEŞİMİZİ KARARTAMAZSINIZ**" sloganıyla **ATEŞTEN GÜNLER'İN** yaratıcısı olan bu şehitlerimiz belirler.

Ekim ayı sayımızı ağırlıklı olarak bu esas üzerinden hazırladık.

İlk yazımızı komplonun doğrudan hedefi durumunda ki **ÖNDER APO**'ya ve onun komplonun özünü oluşturan modernist paradigmayı, dolayısıyla komployu esastan aşmaya yönelik ilk düşünsel çabalarına ayırdık. Komploya ilişkin kimi farklı yazılarla birlikte daha önce de yayınladığımız **HALİT ORAL** arkadaşın mektubuna tekrardan yer verdik.

Bir önceki sayımızda "Neden?" sorusuyla başlattığımız "ÖZGÜR YURTTAŞ" tartışmalarının ikincisine "Nasıl" sorusuyla devam edeceğiz.

Yine bir önce ki sayımızdan devam eden "Nihilizm Gerçeği ve sonuçları" ile "Ortadoğu Demokratikleşmesi Kürt Özgürleşmesiyle Gerçekleşecektir" dizi yazılarımızın ikinci ve son bölümlerini de bulacaksınız… Bu sayımızdan itibaren "Diriliş Ya Da Kurmanç Edebiyatına Giriş" başlığıyla yeni bir yazı dizisi daha başlatıyoruz.

Ateşkes sürecinin tüm yönleriyle ele alındığı ve esas olarak gerek tek tek militanlar gerekse örgüt olarak ateşkese yaklaşımımızın ne olması gerektiğini sorgulayan **Duran Kalkan** arkadaşın yazısıyla birlikte; şiddet- iktidar, toplumsallık- barış denkleminden yola çıkarak ateşkes gerçeğini ela alan **Ruşen Bezar** arkadaşın yazısıyla konuya ideolojik ve felsefik bir bakış yöneltmeye çalıştık.

Dergimizin sürekli köşesi "**İZLENİM**" bölümünde **Jihat Berti** arkadaşın güzel kaleminden **Che**'yi ve Kürdistan dağlarının**'CHE'**lerini he zaman ki gibi büyük zevkle okuyacağınızı umuyoruz.

Şiir bölümünde bizi anlattığını düşünerek kendimize yakın bulduğumuz ve hemen hepimizin bir bölümünü ezbere bildiği ve hepimizin okuyup ya da dinlediğine emin olduğumuz **Ahmet Telli**'nin **Soluk Soluğa** adlı şiirinden bir bölümüne yer verdik.

Özellikle dergimizin son üç sayısı kimi teknik nedenlerden dolayı ya geç basılmakta ya da dağıtımı sağlıklı yapılamamakta. Bu konuda ki tüm nedenleri bundan sonrası için ortadan kaldırmak dergimizi hazırlamak kadar ciddiye alacağımız bir iş olacaktır.

Devrimci Selam ve Saygılar

AVRUPA MACERASI VE BİR DÖNEMİN SONU

Atina üzeri Avrupa'ya çıkış yapmaya çalıştığım 9 Ekim 1998 ve sonrası, özünde modernist paradigmanın bakış açısının şahsımda yaşanan iflasıydı. Çok sığ ve kuşkulu zihniyet yapımı tüm dönüştürme çabalarıma rağmen ülke içi başarılı bir özgürlük gücüne tam ulaştıramamamın ve bu yönde önümdeki engellerin bir anlamda beni zorunlu olarak uygarlığın yetkin temsil gücü olan Avrupa'ya çıkış yapmaya zorladığı açıktır. Bu gerçeklik bir anlamda da kendi özgücüne güvensizliğin itirafıdır. Yaşanan tarih, zamansallık ve mekân olarak derin bir çıkmazı ifade ediyordu.

Yaklaşık yirmi yıllık (1979-1999) Ortadoğu'daki çabalarım çok önemli gelişmelere yol açmasına rağmen, tıpkı Ortadoğu toplumunun kendisi gibi, içinde yuvarlandığı kördüğümü kalıcı çözüme taşımaya yetmedi. Önümde beliren iki yoldan diğeri olan ‘dağdaki savaş’a yönelmem bir olanaktı. Fakat hem çok gecikmiş olmam, hem de silahlı güçlerin kutsal olması şurada kalsın, dejenere olması halinde nasıl arzulananın zıddı sonuçlara yol açtığını görmem, bu alanda kısa ve kolay bir çözüm umudumu adeta köreltiyordu. Bir de mevcut güçler mevzilenmesinde kolay çözümden ziyade, vicdanları körelten bir ‘öl ve öldür’ çengeline takılmış yaşam alışkanlığı, aslında ahlaki ve felsefi olarak da giderek bir şeylerin yanlış yürüdüğünü ortaya koyuyordu. Dağa yönelmem belki teknik-taktik anlamda düzeltmelere yol açabilirdi. Ama bunun nihai, stratejik bir çözüme yol açabileceği kuşkulu görünüyordu. Daha çok entelektüel gücüme güveniyor ve tarihi rolümü böyle oynamam gerektiğine dair sürekli bir his ve ilham kaynağı taşıyordum.

Kürt ve Ortadoğu toplumu olgusunda gerekli olanın çok kan dökerek sorunları çözmek yerine, köklü entelektüel çıkışlara ihtiyaç olduğuna dair kanımı da hiç yitirmedim. Bocalama bu iki eğilim arasındaydı. Kan ölçüleriyle entelektüel çığır ölçüleri bende adeta boğuşuyordu. Eğer çok ufak bir fırsat görsem bile, entelektüel politik çıkışa ağırlık vereceğimden kuşkum yoktu. Özellikle Filistin-İsrail sorunsalındaki çıkmazlar bana kör şiddetin anlamsızlığını daha da açıklar nitelikte gelişince, ‘şiddet felsefesini’ yeniden çözümlemek, gittikçe kaçınılmaz hale geliyordu. PKK'nin yaşadığı ve neredeyse önlenmesi zor, yozlaşmış çete anlayışı bu yönlü eğilimimi güçlendiriyordu. Bu gerçekliğin arkasında ise, tüm modern sorunlar ve çözüm yollarının Avrupa kaynaklı olduğu inancı, Avrupa üzeri arayış gereğini dayatıyordu. Adeta ikiye parçalanıyordum. Sonuç olarak Atina üzeri girişime olanak verilmesi ve Türkiye yönetiminin Suriye üzerindeki ağırlaşan yönelimi bilinen çıkışa yol açtı.

Atina, Moskova, Roma ve tekrar Atina üzeri Kenya-Nairobi'de sonuçlanan dehşetengiz maceranın beni yeniden bir doğuş yapmayla karşı karşıya bıraktığı açıktı. Burada özümün,

iyi niyetimin, büyük çabalarımın savunmasını yapmak kişisel olarak fazla anlam ifade etmez. Ortaya çıkan sonuç sadece bir infaz da değil, bir çarmıha gerilmedir. Başta belirttiğim gibi, suçu hemen Türkiye yönetimine yüklemek ve dünya sisteminin Türkiye'ye verdiği rolü derinliğine ve tüm tarihi kapsamı içinde değerlendirememek, direkt ve dolaylı komplocu güçlerin düşündükleri gibi kendilerini gizleme anlamını da taşıyacaktır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yönelik savunmamda da, bu nedenle günümüzün nasıl bir dünya sistemi olduğunu açıklamaya çalıştım. Bu savunmam, neredeyse hiyerarşik toplum uygarlığı içinde erimiş durumda bulunan Kürt varlığını, olgusunu tarih içinde ve tüm yönleriyle ortaya koymayı amaçlıyordu. Bir sorunu doğru ortaya koymanın çözümün yarısı olduğunun bilinciyle bu çabayı harcadım. Bu çaba, son Irak işgalinde de görüldüğü gibi öngörülerimi şahane bir biçimde doğrulamakla kalmadı; olası çözüm olanaklarını da hem arttırdı hem de açık hale getirdi.

Sistemin çarmıha germe, Prometheusvari bir kayalığa çivileme yöntemi, klasik veya mitolojik çağlardaki sonuca pek benzemiyordu. Kapitalist dünya sisteminin 'küresel taarruzuna' karşı halkların da 'küresel demokrasi' arayışını güçlendirmek ve Kürt sorununun çözüm yollarını da yakalamak imkân dahiline giriyordu. Özellikle 'İmralı Tek Kişilik Tutukevi' sürecim, tarih boyunca alışılan çürütmeye karşın, hem felsefi hem de pratik bilimsel bir çözümün sadece şahsım ve Kürt halkı için değil, tüm insanlık için çıkış bulabileceğini kanıtlıyordu. Demek ki, tüm geçmişimi suçlamamın doğru olmadığı, diri ve haklı bir özün mevcudiyetini koruduğu da gerçeğin diğer bir yanıydı. O halde daha önceki savunma ve açıklamalarımı tamamlar nitelikte önemli bazı hususları açmam büyük öneme sahiptir. Teorik tespitlerimin Helen, Türk ve Kürt olgularında sınanması daha da aydınlatıcı olacaktır.

DAHA ÇOK ENTELEKTÜEL GÜCÜME GÜVENİYOR VE TARİHİ ROLÜMÜ BÖYLE OYNAMAM GEREKTİĞİNE DAİR SÜREKLİ BİR HİS VE İLHAM KAYNAĞI TAŞIYORDUM KÜRT VE ORTADOĞU TOPLUMU OLGUSUNDA GEREKLİ OLANIN ÇOK KAN DÖKEREK SORUNLARI ÇÖZMEK YERİNE KÖKLÜ ENTELEKTÜEL ÇIKIŞLARA İHTİYAÇ OLDUĞUNA DAİR KANIMI DA HİÇ YİTİRMEDİM

a- Hatanın temelinde devlet ve siyaset ile kaynaklandıkları çağdaş kapitalist sistem ve ona alternatif olarak çıkan 'reel sosyalizme' yaklaşım rol oynar. Genelde hiyerarşik uygarlığı, özelde onun en gelişmiş biçimi olan kapitalist sistemi ve ona alternatif olarak doğduğu iddiasında olan reel sosyalist uygulamaları, inanç yanı ağır basan bir biçimde dogmatik olarak değerlendirmeyi aşamadığımı kabul etmek durumundayım. Sürekli 'bilimsel sosyalizm' kavramını kullanmam, çok çaba harcamama rağmen, istenen yaratıcı sonucu doğurmadı. Genellemeci ve ezberci kılıfı yırtamadı. Sistemlerin resmi tahlil düzeylerini aşamadı. Sosyalizme ilk adımları attığımda tesadüfen elime geçen **Sosyalizmin Alfabesi** adlı kitabı 1969'da

okuduğumda, kendi içimde şöyle dediğimi hatırlıyorum: Muhammet kaybetti, Marks kazandı! Özde ne kadar farklı ideolojik önderlikler olsalar da, benim açımdan Marksizm'de de varolan dogmatik düzeyi aşacak kadar bir dönüşüme yol açamadı. Bir dogmacı tarzdan diğerine objektif olarak yuvarlanıyordum.

Şüphesiz Ortaçağın güçlü devrimci ideolojisi İslam'la yeniçağın kapitalizmini aşma iddiasındaki Marksist sosyalizm arasında önemli farklar var. Fakat sorun bu gerçekliği somutluk içinde değerlendirebilmektir. Bu da yetkin bir tarihsel bilinci şart kılar. Ancak düzeyimiz Semitik bir tarih anlayışını aşamıyordu. Kaldı ki, reel sosyalizme geçit veren Marksizm'in temelde hiyerarşik toplum uygarlığını aşamadığı, dolayısıyla temel iddiası olan sınıflı toplumu aşması şurada kalsın, onun vahşi bir biçiminin doğmasına katkı sunduğu da açığa çıkan diğer bir yanıdır. Ortadoğu toplumunda donuk olarak şekillenen kişiliğe tam bir Marksist cila vurmanın, çelişkiyi çözme gücü şurada kalsın, doğruyu yakalama gücüne bile ulaşmayacağı açıktır. Ortadoğu özelinde, hatta dünya genelinde yaşanan geleneksel sağ-sol veya yerleşmiş milliyetçi-dinci söylemlerin son tahlilde kapitalizmin ideolojik dağarcığında yer bulacakları sıkça yaşanmış bir gerçekliktir. Reel sosyalist sistemin 1990'lardaki kapsamlı çözülmesi buna en iyi örnektir.

İdeolojik dönüşümü bu yıllarda hızlandırmak gerekirken, artan tıkanma etkenleri durumu daha da ağırlaştırdı. Bir söz vardır: İnsanlar ancak uçurumun kenarında kanatlanır, derler. Benim için de yaşanan gerçeklik buydu. Sistemin tüm acımasızlığıyla ve gerçek özüyle saldırısı karşısında, temel insanlık ve arkasındaki doğal gerçekliği yakalamak, ancak kanatlı düşünmekle mümkündü. Biraz da bu yaşandı.

b- İdeolojik dönüşümüm ve gelişmem en açık sonuçlarını şüphesiz çağdaş siyaset, devlet ve kaynaklandıkları uygarlık çözümlemesinde gösterdi. Çocukluktan beri yükselmeyi hep devlet katında arayan bir yolculuğa çıktığımızı samimiyetle itiraf etmeliyim. Devrimle devlet yıkma faraziyelerimiz bile, yine kendi devletimizi kurmaktan öteye gidemiyordu. Tuzak buradaydı.

'Devletçi ideolojiler' benim açımdan artık çözümlendikleri kadarıyla tamamen bir kurtuluş aracı olamazlardı. Kapitalist, sosyalist, ulusal üniter ve federalist demokratik sınıf devletleri hiyerarşik toplumun din, cins, etnisite, çevre ve sınıf sorunlarını çözmek şurada kalsın, bu sorunların bizzat kaynağı durumundadırlar. Çözümü her bakımdan bu kaynağın dışında aramak ve ta neolitik toplumdan beri çakılıp kalmış halkların, bireyin ve tarih boyunca ailenin içine sıkışmış bulunduğu konumundan dağ başında ve çölde hala direnen aşiret olgusuna, din cemaatlerinden kadının bin bir kılıfa bürünmüş objektif direnme gerçekliğine, toplumun temel kurumlarını savunmaktan bireyin yitik özgürlüğünü yakalamaya kadar çok yönlü bir 'yeni yol' arayışına dayandırmak gerektiği temel bir öneme sahiptir. Çevreyi, ekolojik dengeleri altüst eden toplum ve sınıflı uygarlıktan, bilimle sıkı işbirliği temelinde ekolojik toplum arayışıyla çıkış aramak ertelenmez bir görev durumuna gelmiştir.

Marksizm'in körüklediği köle-serf-işçi yüceltmesini kabul etmeyen bir sınıf anlayışı da bu arayışın vazgeçilmez bir eksenidir. Kullaştırmayı, serfleştirmeyi, işçileştirmeyi bir aşağılanma olarak gören ve her koşulda bizzat bu olgulaşmalara karşı direnmeyi esas alan bir 'sosyalizm' anlayışı aranmak durumundadır. İyi köle, iyi serf, iyi işçi olamaz. Üç kategori de insanlıktan, özgürlükten düşüşü ifade eder ve özgürleşme esas alınıyorsa, bu olgulara sürekli karşı konulması gerekir. Dolayısıyla bu olgulaşmaya karşı direnen her toplumsal olguya daha bir yücelikle bakma gereği vardır. Bu nedenle binlerce yıllık dağ başında, çöllerde, orman kuytularındaki etnisitede, ailenin ezilen cinsi kadında yaşanan muazzam direnmeler köleliğin, serf ve işçinin direnmelerinden kat be kat daha eski, derinlikli ve yücelikli olgulardır. Yeni toplum, felsefe ve uygulamalarımızı bu esaslara dayandırmalıyız. Binlerce yıllık peygamber ve bilge gelenekleri, Marksist, liberal ve çağdaş direnişlerden belki de binlerce kez daha zengin içerikli ve hacimli sosyal olgulardır. Ancak kapsamlı bir tarih-toplum çözümlemesine konu olabilecek bu olgusal yaklaşımlara dayalı temel toplumsal ve doğasal felsefeyi, kendi açımdan en genel bir ifade olarak ‘demokratik ve ekolojik toplum’ olarak değerlendirdim. Bir çözüm hedefi olarak belirlemeye çalıştım.

c- Kürt olgusu ve ona dayalı çözüm arayışlarım da bu dönüşüm ışığında yeni esaslar temelinde ele alınmak durumundadır. Gerek klasik Ortadoğu İslamik çözüm arayışları, gerek klasik Batının ulusalcı çözüm arayışları başarılı olma şansını çoktan yitirmişlerdir. İslamiyet'in kendisi, özellikle Sünni resmi yorumuyla neredeyse 1400 yıldır Kürtlerin geleneksel köleleşme düzeylerine bir zamk gibi yapışmaktan ve köleliği daha da derinleştirmekten öte bir rol oynamamıştır. Cılız kapitalist burjuvalaşma düzenleri gerek çevre komşularında, gerek iç toplumsal bünyelerinde feodal dönemden daha geri bir imha ve inkâra yol açmaktan öteye sonuç vermedi. Tüm hiyerarşik toplum düzenlerinin katmerleşen kölelik ve asimilasyon deneyimlerini bağrında yaşayan Kürt olgusuna özgürlükçü ve çözümleyici yaklaşım, ideolojik dönüşüm ve gelişim düzeyimde daha gerçekçi ve umut var eden bir düzeye kavuşmuş durumdadır. Ben buna sınıflı uygarlığı doğuran Mezopotamya coğrafyasında, bu uygarlığın alternatifinin de doğacağı inanç ve bilinci içinde yaklaşmaktayım. Birini doğuran, alternatifini de doğurmak durumundadır.

Kapitalist dünya sisteminin motor gücü ABD ve İngiltere'nin iki binli yıllardaki aşağı Mezopotamya hamlesini ‘Demokratik Irak’ sloganı altında düzenlemelerini adeta kehanetimin doğrulanmasının bir işareti olarak değerlendiriyorum. Şüphesiz sistem bu toprakların demokrasisini bizzat doğurmayacaktır; ancak ona vesile olacaktır. Zaten olmuştur da. Bu gelişme

BU GERÇEKLERLE DEVRİMİMİZE DEMOKRATİK VE EKOLOJİK DEVRİM DEMEK GERÇEKÇİ OLDUĞU KADAR ÖZGÜRLÜK NİTELİĞİNİN DE BİR GEREĞİDİR.

bir tesadüf değildir; AİHM savunmamda öngördüğüm tarihsel sistem analizinin bir sonucu olarak değerlendirilmek durumundadır. Ortadoğu toplumunda ve halklarında tarihsel bir yenilik söz konusudur. Beş bin yıllık sınıflı toplum uygarlığından, onun alternatifi ‘demokratik halk uygarlığına’ temel atmayla karşı karşıyayız. Tarih uzun uykusundan sonra bu topraklarda soylu bir insanlık çıkışına işlerlik kazandırma sürecindedir. Kürtler de adeta sınıflı uygarlıktan intikam alırcasına, bu yeni demokratik ve ekolojik çıkışa kaynaklık etmenin kaderiyle bağlanmış durumdadır. Bu nedenle Kürtlerin çözümü ne İslamcı ne de ulusal olabilir. İslam feodalizmiyle Batının ulusalcı kapitalizmleri Kürtler açısından aşılması gereken olgular ve kategorilerdir. Her şey Kürtlerin hem varoluş, hem de özgürlüksel olgu halinde gelişmelerini demokratik ve ekolojik topluma ebelik etmeyle ve bağrında onu doğurmayla yüz yüze getirmiştir. Nasıl ki Zağros-Toros sisteminin kavisli eteklerinde insanlık tarihinin en büyük devrimi olan neolitik köy-tarım devrimi, ona dayalı Sümer Mezopotamya sınıflı toplum ve kent devrimi giderek evrensel devrimler haline geldilerse, günümüzde de bunun bir benzeri ile karşı karşıyayız.

Yeni devrim, devleti ve sınıflı toplum uygarlığını hedeflemeyen, tersine onun alternatifi olarak kendini hazırlayan ve geliştiren bir devrim olarak devletsizleşmeyi, sınıfsızlaşmayı ve bunlarla iç içe, bilimle sıkı işbirliği içinde vazgeçilmez bir yaşam gereği olarak hayvanları ve bitkileriyle kendi ekolojik toplumunu yaratmayı hedeflemektedir. Bu gerçeklerle devrimimize **Demokratik ve Ekolojik Devrim** demek gerçekçi olduğu kadar, özgürlük niteliğinin de bir gereğidir. Dünya kapitalist sistemin son iki yüz yıldır gerek bizzat yarattığı, gerek zorla ayakta tuttuğu yapılanmaları aşması; tümüyle ona bağlanmayı gerektirmediği gibi, kanlı bir karşı çıkmayı da zorunlu kılmaz. Meşru savunma hakkına her zaman bağlı kalmak ve gereğini işler tutmakla ateşkes içinde olmak ve ortak sorunlara siyasal yöntemlerle birlikte çözüm aramak, strateji ve taktik olarak ne bir sapma ne de bir teslimiyettir. Tersine, demokratik ve ekolojik dönüşümlere yönelişin gerçekçi pratik yollarıdır. Kürtler diğer komşularıyla bu dönüşümlere bir sıçrama yaparken, objektif olarak evrensel anlamı olan bir konumu ifade ediyorlar. Adeta Ortadoğu toplumunun demokratik ve ekolojik yeniden kuruluşunun peygambersel rolünü oynar gibidirler. Tıpkı ziraatın ve hayvanlarla dostluğun peygamberi olan Zerdüşt'ün M.Ö. 1000'lerde zirveleşen devrimde oynadığı rol gibi.

Bu süreçte kişiliğimde yaşanan, Kürt olgusundaki zayıflığın kendini tümüyle açığa vurmasıdır. Ortadoğu'nun feodal toplumsal gerçekliğinden Avrupa'nın kapitalist toplumuna kadar hakim ideolojik ve siyasal yapılar içinde daha fazla sonuç almak, aşırı zorlanma ve kırılma olacaktır. Şahsımda dile gelen belki de bir değil, binlerce defa gerçekleşen de budur. İdeolojik dönüşümüm bu maddi kırılmaların sonuçları olarak gelişecekti. Aslında dayatılan, ‘ölümlerden ölüm beğen’ tavrıydı. Beklenen, hakim dünya-sistemlerin çokça gerçekleştirdikleri derin komplolarla nasıl kaybettirildiğimin bile anlaşılmayacağı bir imha süreciydi. Mutlak ideolojik

egemenlik ve bazı önemli pratik kazanımlar söz konusuydu. Dolayısıyla sıradan bir ideolojik dönüşüm kavramaya yetmezdi. Bu darbenin altından çıkmak, ancak doğa ve toplum nasıl ise öyle anlamaktan geçer. Doğanın ve toplumun dilini ve aklını çözmeden de bu iş başarılamazdı. Ana hatlarıyla çözdüğüm iflasa uğrayan paradigmanın yerine, doğa ve toplumun akıl özüne dayalı temel bakış açısına daha fazla yaklaştığıma ilişkin kanılarım güçlüdür. Toplumun temel yasalarına göre yaşama güvenim, eskinin yüzeysel güveni ve zayıf yönlerine göre önemli gelişme sağlamıştır. Artık ne güçlü inançlarla ne de güçlü pratik iradeyle yaşama yol almak bana çekici ve çözümleyici gelmektedir.

Uygarlık tarihi boyunca hep rakiplerine diz çöktürmek, kahramanlık yürüyüşlerinin simgesi olmuştur. Bu gerçeklik, kanlı saltanat ve doymak bilmez sömürücülüğün dilidir. Öldürmeyi fazilet bilen, buna açık bir ideolojinin, ezilen ve sömürülen insanlığın özgürlük ve eşitlik ideallerine hizmet edemeyeceği netçe açığa çıkmıştır. Bir toplumun zorunlu özgür yaşam hakkı dışında, özünde de tüm hukuk sistemlerinde kabul gören meşru savunma hakkına dayanmayan, rahatlıkla egemen sömürücü nitelik kazanabilecek ‘zor teorileriyle’ ideolojik hesaplaşmayı önemli bir kazanım olarak görmek gerekir. Eskinin şiddet yüklü sosyalizm anlayışı zafere ulaşsa dahi, Sovyet Rusya deneyiminde de görüldüğü gibi çözülmeye uğramaktan kurtulamayacaktır. Bir döneklik olarak hep eleştirilen ve suçlanan bu tutum, aslında özgür insanlık adına en önemli kazanım değerindedir.

İdeolojik dönüşümümde netlik kazanan, zor içeren tüm hiyerarşik toplum biçimlerinden kopuş bir zihniyet devrimi değerindedir. Bu, devrimin doğa ve toplumun özündeki akla dayandırılması, tükenmek bilmeyen bir çözüm gücüne ulaştırılması anlamına da gelmektedir. Artık kendine güvenen ve hakim kişilik paradigmamda köklü tıkanmalara ve çözüm bulamama endişelerine yer yoktur. Büyük acılar ve büyük kötülükler, eğer öldürmezlerse, büyük gerçeklere ve güçlendiren özgür yaşama götürür. Hakim dünya sisteminin, ona hizmet eden kişilik özelliklerini iflasa götürmesini ve bu yönlü alternatifine yol açmasını yeniden doğuş ve ideolojik devrim olarak değerlendirmek doğrudur.

REBER APO

SALDIRILARA SESSİZ KALMAK İHANETTİR"

HALİT ORAL

Değerli Başkanım!
Ben 1971 Mardin (Ömerli) doğumluyum. Ailem feodal yapının ağırlıkta olduğu bir karakterdedir. '78'lerden sonra ailece Kürdistan'dan Çukurova'ya göç ettik. Şu anda Mersin'de oturmaktayız. Sekiz kardeşiz. Evimizin geçimini babam sağlamakta, babam daha önce Devlet Demir Yolları'nda çalışıyordu. Ancak oradan ayrıldı. Şu anda Bağ-Kur'dan emeklidir. Onun dışında başka bir iş yapmamaktadır. Dolayısıyla, benim kişiliğime de damgasını vuran, ağırlıklı olarak feodal aile yapısı ve çarpık metropol yaşam kültürüdür. Kişiliğimin maddi zeminini bunlar oluşturmaktadır.

Kürdistan'dan çok erken yaşlarda metropole gelişim, ufak yaşlardan itibaren, ülke ve halk gerçekliğine bir yabancılaşmayı da bende doğurdu. Çukurova'ya ilk geldiğimizde, ilk ikamet ettiğimiz yer İskenderun'dur. İlk sıralar okula gittim. İlkokul birinci sınıfı okudum ve okulu bıraktım. Okula gitmememdeki nedenlerden bir tanesi de, gerek ekonomik sorunlarımızdan, gerekse de aileye katkı yapmam gerektiğindendir. Okulu bıraktıktan sonra, çeşitli meslek gruplarına girdim. Oto tamirciliği vb. işlerde çalıştım. Ancak, belirli bir işim olmadığından, çok kısa sürede bunu bıraktım.

Ailem, uzun zamandan beri yurtseverdir. Bir kardeşim gerilla saflarındadır. Ailemin uzun zamandan beri partiyi tanımasına rağmen, özellikle bu yönlü benim üzerimde etkileri olmasına karşın, ufak yaşlarda ülkeden ayrılmam, yabanı bir kültürün etkisine girmemden dolayı, daha bu yaşlarda çarpık bir bilinç edindim. Metropol yaşam kültürünün ağır etkilerini bu yaşlarda edindim. Ve kişiliğim de buna göre şekillendi. Maddi sıkıntılar, çarpık kültürün etkisiyle giderek ne yapacağını bilmeyen, yaşamı sadece toplumda belli bir itibar elde etme, yükselme ve güç sahibi olma olarak görüyordum. Bu temelde arayışlarım oluyordu.

Asimile edilen kişiliğim, halk, ülke gerçekliğine daha da yabancılaştı, aslında düşmanın öngürdüğü ve topluma sunduğu düzen yaşamına denk bir pratik içerisine girdim. Çarpık sosyal çevrenin etkisiyle ucube gençliğe özen duymaya başladım. Ulus, halk, ülke sevgisi yerine; aile ve korumacılığı, genel yerine bireysel çıkarları kendime esas aldım. Ve yaşamımı bunun üzerine düzenlemeye başladım. Düzen içerisinde çalıştığım çeşitli mesleklerden hemen sıkılıyordum. Daha güçlü olmam gerektiğini zorunlu görüyordum. Çünkü içinde bulunduğum çevre, arkadaş yapısı ve sosyal yapı bunu zorunlu kılıyordu. Bu temelde arayışlarım başladı. Diğer çalıştığım işlerde istediklerimi elde edemiyordum. Bu işlerden kazandığım, hayalimde olan yaşamımı gerçekleştirmeme olanak tanımıyordu. O dönemde, toplumda yaygın olan "az çalış, çok kazan" yöntemine başvurmanın, fazla emek harcamadan kolay yoldan yükselmenin yollarını arıyordum. Bunun için ne gerekiyorsa, yapmaya hazırdım. Elbette bunda yoksulluk, ezilmişlik duygusu,

toplumdan dışlanma hissi de belirleyici bir etkendir. 1987'lerden sonra toplumda gayri-meşru işlere girdim. Böylesi bir çevreyle tanışmam, zaten önceden kişiliğimde potansiyel olarak varolan asalak ve lümpen yaşamımla uyuştuğum bu toplumla ve çevreyle kaynaşmam pek zor olmadı.

İlk başlarda içine girdiğim çevre bana oldukça ilgi çekici geliyordu. Hem çalışmadan para kazanmak, hem de toplumda yükselmek, güç sahibi olma açısından kendim için bulunmaz bir ortam olarak görüyordum. Giderek, başıboş lümpen bir yaşam biçimini kendi kişiliğimde benimsedim. Davranışlarım, yaşam biçimim, hal ve hareketlerim de bu çevreye göre değişti. Daha önce hayal ettiğim çarpık yaşamı elde ettim. Yani daha önce hayalini kurduğum (güç, yükselme, para vb.) her şeyi elde ettim. Bu konuda gerek maddi, gerekse de kaba güç anlamında istediklerimi de elde ettim. '92'nin sonlarına doğru, içinde bulunduğum böyle bir çevreden sıkılıyordum. Kendimce her şeye ulaştığımı sandığım halde, halen içimde büyük bir boşluk vardı. Şimdi kendimi daha da yalnız hissediyordum. Yine aile ve akraba çevremin yurtsever oluşu, benim de topluma aykırı işlerle uğraşmamdan dolayı, bir süre sonra kendi ailem tarafından da dışlanmaya başladım. Çünkü gerek uğraştığım işler, gerekse davranışlarım, çevremle, ailemle taban tabana bir zıtlık arzediyordu. Bunun sonucu olarak bendeki kişilik ve kimlik arayışları, çarpık ve kendine yabancılaşma biçiminde gelişiyordu.

1992'lerden sonra gerek partinin büyüyüp gelişmesi, yine kitlesel serhildanların olması, yine partinin metropollerde kitlesel eylemlere girişmesi, benim partiye karşı daha da ilgi duymamı getirdi. Bu dönemde partiyi tanımaya başladım. Ancak uzun zamandır içinde olduğum düzen yaşamından kopamıyordum. Net olarak bir kopuşu sağlayamıyordum. Bu konuda ikircikli ve kararsızdım. Bunun karşısında diğer taraftan düzen yaşamından elde ettiğim (güç, yükselme, para) şeylerin hepsinin çok sahte, yalan, insanı kandıran, kendine yabancılaştıran bir yaşam olduğunu görmeye başladım. Ve bu yaşamdan tiksinmeye başladım. Ve yeni arayışlara yöneldim. Yeni arkadaş çevremden ve yakın akrabalarımdan partiye katılımların olması, beni partiye daha da yakınlaştırdı. Bu süre içinde ailece de parti ile ilişkilerimizin gelişmesi, arkadaşların bize gelip-gitmesi, benim arkadaşlarla konuşmam, düşüncelerimde yeni değişiklikler yarattı. Arkadaşlarla konuşmamdan sonra, geçmiş yaşamımın sahteliğini gördüm. Ne kadar yoz, insanı bitiren bir yaşam içinde olduğumu görebiliyordum. Arkadaşlarla tanıştıktan

SİZİ GÖRME ŞEREFİNE ERİŞEMEDİM AMA
HER ZAMAN
KALBİMDE YÜREĞİMDE HİSSEDİYORDUM
SİZİ
BENİM İÇİN
ÇÖZÜMLEMELERİNİZ ESASTI ASLINDA SİZİ
GÖREN
VE KUTSAL EĞİTİMİNİZİ ALAN ARKADAŞLARI
BİR YANDAN KISKANIYORUM
VE BİR YANDAN DA
ONLARA KIZIYORUM
ÇÜNKÜ BİR DEFA SİZİ GÖRMEK
BİR DEFA KUTSAL EĞİTİMİNİZİ DİNLEMEK
DEMEK
DÜNYAYI FETHETMEK DEMEKTİR.

sonra, artık eski yaşamımı bırakmaya karar verdim. Ve kararımı partiden yana kıldım. Partiyle yakın ilişkiye girdikten sonra, özellikle arkadaşlar bana güven ve cesaret verdiler.

Bu dönemde çapı küçük eylemler yaptım. Komitelerde gör-evler aldım. Yani hem üretime bağ-lı, hem de par-tinin verdiği gö-revleri birlikte yürütmeye baş-ladım. Eski ya-şamımdan, düzen anlayışlarından da koptum ve bir daha eski yaşama dönmedim. 1993'lerde bazı yakalanmaların olması, yine yakalananların ismimi vermesi yüzünden, bulunduğum alanda deşifre oldum. Bu yüzden beni yakalamaya gelirlerken, annemi yakaladılar. Annem ceza alarak, Malatya Cezaevinde altı ay yattı ve daha sonra tahliye oldu. Yine İskenderun'da benden küçük olan kardeşimin, kişisel olarak bir cinayet işlemesi, artık İskenderun'dan gitmemizi gerektiriyordu. Bu yüzden ailece Mersin'e göç ettik.

Mersin'e geldikten sonra partiyle ilişki içine girdim. Burada da yarı üretimden kopuk bir tarzda parti içinde görevlerimi yürütüyordum. Daha sonra yakalanan bir arkadaşın ismimizi vermesi sonucu, ben ve bir grup arkadaş yakalandık. Sorgu sürecinde partinin direniş geleneğine denk bir direniş sergilemedim. Daha çok feodal bir direniş diyebilirim. Bu sorguda partinin herhangi bir değerini ele vermedim. Ne maddi ne de manevi olarak. Daha sonra sırasıyla Mersin Cezaevine, oradan da Konya Ceza-evine geldik. Konya Cezaevi bizim açımız-dan yeni açıl-mıştı. Ve bu konuda zindan deneyim ve tec-rübelerimiz yo-ktu. Yine Kon-ya Cezaevinde yeterli bir parti yaşamının otur-tulmayışı, kitle cezaevi olma-sından dolayı, ilk başlarda kendi açımdan oldukça zor-landım. Yine kaldığım süre içerisinde sürekli açlık grevleri olmasından dolayı kendimi bu dönemde eğitme, tanıma, kişiliğimi tanımaya yönelik fazla imkanım olmadı. Konya'da kaldığım süre içerisinde çeşitli görevler de aldım (komün, kapıya bakma). Sosyal alanda görevler, eğitim komisyonlarında eğitim verme gibi görevlerde bulundum. Benim için partiyi gerçek anlamda tanıma zindanda oldu. Bu yüzden kimi zaman çıkan yanlış anlayışlardan etkilendim. Partiyi bireyler şahsında görme gibi durumlarım da oldu.

1996 Kasım'ında bir grup arkadaşla dosyamız kapandı. 12 yıl 6 ay ceza aldım. Ve bir grup arkadaşla birlikte Ermenek Cezaevine gittik. Ermenek Cezaevi'ne gitmemle birlikte yeni bir alana gitmiş olmam, yine oradaki arkadaş yapısının bileşiminin farklı oluşu, benim için yeni bir başlangıç oldu. İlk defa Ermenek Cezaevi'nde kendi kişiliğimi biraz görme, tanıma olanağına kavuştum. Burada kendimi eğitme konusunda çabalarım oldu. Bu yönlü çabalarım da oldu. Temelde ideolojik-politik yetmezliklerimin ağır basması, parti içinde güçlü bir duruşun sahibi olmamı engelliyordu. Yaklaşık bir-iki yıldır Ermenek Cezaevi'ndeydim. Bu süreçte bulunduğum Ermenek Cezaevi'nde birtakım olaylar yaşandı. Bunlara müdahale etme gücüm olmadığından dolayı, kendi tarzımla karşı koymaya çalışıyordum. Ki, bu da beni daha da yanlış ve eksiklikler içine sokuyordu. Bundan dolayı ailem vasıtasıyla İK'den sevkimin çıkarılmasını önerdim. İK'nin

alan örgütüne talimatıyla sevkimi çıkardım. Ve Maraş alanına geldim.
Sonuç olarak, dört yıllık zindan pratiğime baktığımda, parti ortamında ciddi bir varlık gösteremedim. Partiye ve onun yaşam tarzına denk bir pratik içerisine giremedim. Ve onu temsil edemedim. Ermenek'ten buraya gelişimi de bir kaçış olarak değerlendiriyorum; sorunlardan ve kendimden kaçış olarak görüyorum. Ve kaçıştır. Bu da temelinde kendimi geliştirmemem, zayıf kalmamdan kaynaklanan bir durumdur.

Değerli Başkanım!

'Keşke canımızdan başka verecek bir şeylerimiz olsaydı!' (Zilan). Son dönemlerde size yapılan saldırıları bir türlü hazmedemiyorum. Hazmetmekten ziyade, sessiz kalmayı ihanet olarak görüyorum. Özellikle de büyük komutan ve tanrıçamız Zilan yoldaşa ve diğer tüm şehitlerimize ihanettir sessiz kalmak.
Size ve halkımıza yapılan saldırılar, insanlığa yapılan saldırılardır. Kendi cephemden bu saldırılara bir cevap olmak, şehitlerimize ve size ihanet etmemek, görevimizi yerine getirmek, büyük bir onur verecektir bana. Şimdiye kadar çağrılarınıza cevap olamadım. Bu eylemimle çağrınıza cevap oluyorsam ne mutlu bana.

Öfkem, kinim ve intikamım büyüktür. Ancak bunu zindanda düşmana karşı kusamıyorum. Bu eylemimle, size olan bağlılığımı bir kez daha göstermek istiyorum. Ve bu eylemimle düşmana olan kinimi, öfkemi ve nefretimi kusmak istiyorum. Ve yine ondan intikamımı almak istiyorum.

Sizi görme şerefine erişemedim. Ama her zaman kalbimde, yüreğimde hissediyordum sizi. Benim için çözümlemeleriniz esastı. Aslında sizi gören ve kutsal eğitiminizi alan arkadaşları bir yandan kıskanıyorum ve bir yandan da onlara kızıyorum. Çünkü bir defa sizi görmek, bir defa kutsal eğitiminizi dinlemek demek, dünyayı fethetmek demektir. Ama bugüne kadar yanınızdan gelen arkadaşlara baktığımda, ne size ve ne de o kutsal eğitiminize layık tam bir pratik sergilediklerine çok az tanık oldum. Bunun da ne kadar kahredici bir durum olduğu ortadadır.

Kuşkusuz eylemim TC'ye geri adım attırmayacaktır. Ama şunu çok iyi görecekler ki, size gelecek en ufak bir zararda, tüm halkımız dünyayı başlarına zindan edecektir. Çünkü eğer bugün bu dünyada bizden bahsediliyorsa ve bizleri bir şey sayıyorlarsa, tamamıyla sizin büyük emek ve çabalarınızın sonucudur. Yani sizin için ne yaparsak yapalım, kutsal emeğinizin ve çabalarınızın hakkını ödeyemeyiz.

Değerli Başkanım!

Ben partiye, Başkan APO'ya, şehitlere ve halkıma ölümüne bağlıyım. Partiden, yoldaşlarımdan ve halkımdan bir isteğim var; Başkanımızın güvenliğidir. Çünkü siz varoldukça Kürdistan halkı zaferi yakalayacaktır.

Başkanım!

Benim kişilik zaaflarım ve yetmezliklerim çoktur. Bunları aşma yönünde çabalarım olduysa da yeterli

değildi. Bedenimi bu kutsal ateşle temizlemek, bana büyük bir şeref verecektir. Bu ateş ki, Mazlumların üç kibrit çöpüyle başlayıp, Dörtler'in tineriyle, Zilan'ların bombalarıyla ve Sema ve Fikri'lerle kutsanmış bir ateştir. Bu ateş en pis bedeni bile temizler ve kutsar. Ve benim bedenimi de temizleyeceği inancındayım.
Bütün samimiyetimle ve içtenliğimle siz Başkanımızı selamlıyor, size bağlılığımı ifade etmek istiyorum.

Yaşasın Başkan APO!
Yaşasın PKK-ERNK-ARGK!
Kahrolsun barbar ve faşist TC!

KOMPLONUN BAŞARI KAZANDIĞINI DEĞERLENDİRENLER KOMPLO KARŞISINDA HER ZAMAN DİZ ÇÖKMÜŞLERDİR

DURAN KALKAN

9 EKİM uluslararası komplosunun Önderliğimize yönelik saldırıyı başlattığı günün 8. yıl dönümünü geride bıraktık. Öncelikle kompolya karşı Önderliği ve bütün devrim değerlerimizi savunmak üzere "Güneşimizi Karartamazsınız" çerçevesinde direnerek şehit düşen tüm şehitlerimizi saygıyla anıyoruz. İyi biliyoruz ki bu 8 yıl boyunca uluslararası komplo çerçevesinde yöneltilen saldırılar karşısında Önderlik, hareket ve halk olarak Kürt tarihinin en büyük direnişlerinden birini, belki de en büyüğünü yaşadık. Böyle bir direnişin geliştirilmesi, başarıyla yürütülmesi için her şeyden önce komplo gerçeğini doğru ve yeterli anlamamız gerekli. Bu temelde de uluslararası kompolyu anlamak, ona karşı mücadele görevlerini, onları başarma yol ve yöntemlerini bulmak için yoğun bir tartışma, inceleme içinde olduk. Kompolya katılan, kompolyu yürüten, kompolyla şu veya bu düzeyde ilişkili olan herkes de, uluslararası komplo çerçevesinde, neler yapılmak istendiğini, komplonun amacının ne olduğunu, böyle bir süreçten kendileri açısından nasıl yararlanacaklarını tespit etmek için incelediler, tartıştılar. 8 yıl içerisinde bölgede de, dünyada da en çok tartışılan konulardan birisi Önder Apo'ya, onun şahsında Kürt özgürlük hareketine ve Kürt halkına yöneltilen uluslararası kompolydu.

Bulabildiği kıt imkanlarla, Önder Apo da kompolyu değerlendirmeye çalıştı. Kuşkusuz söyleyeceklerinin hepsisini söyleyemedi. Fırsatı olsa, kompolya dair söyleyeceği çok şeyin olduğu kesin. Daha fazla değerlendirmeler yapacaktı. Önderlik uluslararası komplo gerçeğini daha 15 Şubat saldırısı gerçekleşmeden de değerlendirdi. Özellikle 9 Ekim komplosunun iç yüzünü, kompolya karşı yürüttüğü mücadele içerisinde değerlendirdi, çözümledi. Daha sonra da İmralı gerçeği altında yakaladığı kıt imkanlara dayanarak, uluslararası komplonun tanımını yaptı. Çözümlenmesini geliştirdi, amaçlarını ortaya koydu. Komploda yer alan değişik güçlerin amaçlarını ve komploda oynadıkları rolleri ortaya çıkardı, deşifre etti. Böylece aslında komplonun çözümlenmesi gerçekleştirildi. Bu değerlendirmeler bize bu 8 yıllık süreç içersinde büyük güç verdi, yol gösterdi, ufkumuzu açtı, bilincimizi geliştirdi. Biz de gerçekleri bu temelde anlamaya, değerlendirmeye çalıştık. Pratik duruşumuzu, örgüt çalışmalarımızı, mücadelemizi buna dayanarak geliştirdik.

Uluslararası komplo gerçeğini Önderlik çözümlemeleri temelinde anladıkça, onun bilincine ve derinliğine ulaştıkça doğruları gördük. Özgürlük ve demokrasi mücadelesinin doğru yol ve yöntemlerini anladık. Sağlam durduk,

örgütlü durduk. Mücadele ettik, gelişme sağladık. Uluslar arası komplo gerçeğini anlayamadıkça ve bilincimizde zayıflık oldukça da yanılgılara düştük. Komplonun şu veya bu biçimde etkisi altında kaldık. Hatalar, yanlışlar, eksiklikler, sonuçta da tabi başarısızlıklar ortaya çıktı.

Şu kesin bir gerçek; bu 8 yılda özgürlük ve demokrasi çizgisinde sağlam durup doğru bir yürüyüşü sergilemenin anahtarı, uluslararası komplo gerçeğini doğru anlamak, özümsemek ve ona karşı sağlam, başı dik durma gücünü gösterip gösterememekle bağlantılı oldu. Bunu sağlayanlar doğru yolu gördüler ve özgürlük mücadelesinin sağlam yürüyüşçüleri oldular. Bunu yapamayanlar, komplo gerçeğini doğru algılayamayan ya da komplo karşısında sağlam durma gücünü, cesaretini gösteremeyenler, yüreği buna yetmeyenler ise sağa sola saptılar. Yanlış yaptılar, özgürlük çizgisinden koptular, savruldular. Bu, geçen 8 yılda yaşadığımız bir gerçek de bu oldu.

Uluslararası komplo ve ona karşı mücadelenin 9. yılına girerken dönüp geriye baktığımızda komploya ilişkin neler söyleyebiliriz?

Bir kere komplonun amacının Önderlik şahsında Kürt özgürlük hareketinin ezilmesi, tasfiye edilmesi, imha edilmesi olduğu tartışma götürmez bir gerçek. Dolaysıyla komployu örgütleyen-yürüten güçler, Kürt özgürlüğünü, demokrasisini, Kürt halkının özgür iradeli ve örgütlü bir güç olarak bu dünyada yaşamasını istemeyen güçlerdi. Özellikle 9 Ekim saldırısının amacının Önderliği imha olduğu hiçbir tartışmaya yer vermeyecek bir gerçekti. Zaten daha 15 Şubat öncesinde komploya dair yaptığı çözümlemelerde, Önderliğimiz de bu gerçeği çok somut ifade etmişti. 9 Ekim, imha amacıyla iyi planlanmış bir komploydu aslında. Önderlik şöyle tanımladı; "hem bulunulan alan olarak Ortadoğu'dan-Suriye'den çıkartılacak, hem de gitmesi için öngörülen alanlarda yollar kapatılacaktı." Gerçekten de öyle oldu. Suriye'den çeşitli vaatlerle, yönlendirmelerle çıkartıldı. Ardından davet edilip götürülen yer olarak Yunanistan'da giriş kapıları kapatıldı. Önder Apo bunu şöyle tanımlamıştı, "bir yerden çıkıp, kendi yerini terk edip daha sonra girecek yer bulunmayınca uluslararası sistemde doğal olarak geri döndürüyorlar. Gittiği bir yere kabul edilmeyen, yasa dışı görülen bir güç tekrar geldiği yere çevriliyor." Dolayısıyla Yunanistan'a alınmaması Önderliğin tekrar aynı yoldan Suriye'ye döndürülmesi anlamına geliyordu. Önderlik buna, Türkiye ile de anlaşma içinde yapıldı dedi. Dolaysıyla giderken haberi olmayanların, geri dönüş bilgileri dahilinde olacak ve hiç kimsenin üzerine kalmayacak şekilde imha saldırısı Önderliğe yöneltilecekti.

9 Ekim ile başlayan uluslararası komplo saldırısı böyle planlanmıştı. Önderlik daha ilk andan itibaren bu amacı görerek, komployu boşa çıkartacak çaba içerisine girdi. Arayışı bu temelde oldu. Geri dönmeyi reddederek ve başka alanlara gitme imkanı, fırsatı yakalayarak aslında 9 Ekim ile planlanan imhayı boşa çıkartmış oldu. 9 Ekim komplosu Önderlik tarafından bir yönüyle boşa çıkartılmış, başarısız kılınmış bir saldırıdır.

Fakat komplocular saldırılarını devam ettirdiler. Planları bozuldukça

yeni ve daha farklı saldırı planları geliştirdiler ve uluslararası komplo gerçeğini bir sürek avına dönüştürdüler. Bu sürek avı Rusya'da devam etti. Ekonomik, siyasi birçok pazarlığa konu oldu. Daha bu pazarlıkların ayrıntıları tam ortaya çıkmış değil. Henüz genel şeyler tartışıldı. İnsanlık, dünya kamuoyu bütünüyle bu süreçteki ayrıntıları bilmiyor. Biz de bilemiyoruz. Fakat genel planda büyük ekonomik pazarlıkların yapıldığı bilinen bir gerçek. Türkiye'de de yargılamalara konu oldu. Bu pazarlıklar adeta hükümetleri yargılamaya, başbakanları yargılatmaya kadar götürdü. Rusya'da da tartışmalara konu oldu.

Bu saldırı daha sonra Avrupa'da, Roma'da da devam etti. Komplocu güçler, her fırsatta yeniden durum değerlendirmesi yapıp kendilerini planlayarak, komployu boşa çıkartan her gelişme adımı karşısında ortaya çıkan koşulları değerlendirerek, yeni güçleri katıp, yeni imkanlar bularak, bu saldırıyı 15 Şubat komplosuna kadar götürdüler.

Roma'da da birçok pazarlık oldu. Hala onun da ayrıntıları tam netleşmiş değil. Daha sonraki süreçte de -Yunanistan üzerinden Kenya'ya giden süreçte- çeşitli ekonomik, siyasi ve askeri pazarlıkların olduğu biliniyor. Bunun en önemlisinin, ABD'nin Irak politikası çerçevesinde geliştirdiği pazarlıklar olduğu daha sonraki gelişmelerle de, yine kamuoyuna yansıyan belgelerle de ortaya çıktı. Şu görüldü ki; aslında ABD, Irak savaşına 11 Eylül olaylarında sonra karar vermedi. Tam tersine aslında çok daha öncesinden böyle bir stratejik süreç başlatılmıştı. Körfez savaşından beri gelen siyasal stratejik bir durumdu. ABD'nin Ortadoğu'ya yönelik politikaları, giderek Irak üzerinden askeri müdahaleyi öngören bir noktaya doğru geliyordu. Bunu gerçekleştirebilmek için; Sovyet bloğunun çözülüşü ardından dünyanın tek süper gücü konumunda kalan ve yenidünya düzeni stratejisi adı altında dünya egemenliğini geliştirmeye yönelerek dünya imparatorluğunu yaratmak istemiyle hareket eden ABD, Ortadoğu'ya müdahale hazırlıklarını yapıyordu. Önder Apo ve Kürt Özgürlük Hareketine yöneltilen uluslararası komplo saldırısı bu stratejik çabanın, bu politik hazırlık sürecinin en kapsamlı planlarından birisi oldu. Temel amacı; Türkiye'yi ABD'nin Ortadoğu politikası içersine çekebilmek, Büyük Ortadoğu adıyla oluşturulan projeye katabilmekti. Dolaysıyla Irak üzerinden başlatılıp geliştirilmesi hedeflenen, Türkiye'yi, aslında körfez savaşıyla başlatılmış olan ABD'nin Ortadoğu müdahalesi içerisine çekebilmekti. Türkiye'nin buna söz vermesi temelinde 15 Şubat komplosu planlanıp gerçekleştirildi. Büyük pazarlık kendini burada gösterdi. Çok yazılı anlaşmaları olmasa bile, esas olarak istihbarat düzeyinde yürütülse de,

ULUSLAR ARASI KOMPLO GERÇEĞİNİ ANLAYAMADIKÇA VE BİLİNCİMİZDE ZAYIFLIK OLDUKÇA DA YANILGILARA DÜŞTÜK KOMPLONUN ŞU VEYA BU BİÇİMDE ETKİSİ ALTINDA KALDIK HATALAR YANLIŞLAR EKSİKLİKLER, SONUÇTA DA TABİ BAŞARISIZLIKLAR ORTAYA ÇIKTI

en son 15 Şubat komplosunun Türkiye ile ABD arasında böyle bir pazarlığa dayandığı bir gerçektir.8 yıl boyunca ve günümüzde de AB ile Türkiye arasındaki ilişkiler bu çerçevede yürüyor.

Türkiye hükümetinin, yine hükümet adına Başbakan Bülent Ecevit'in ABD'ye Irak politikasını destekleme sözü verdiği, 15 Şubat komplosunun da bunun karşılığı olarak gerçekleştirildiği kamuoyuna yansıdı. Demek ki günümüzdeki gelişmeler, Ortadoğu'da yaşanan çatışmalar, adına 3. dünya savaşı denen durum daha o zamandan vardı. Uluslararası komplo bu 3. dünya savaşı adıyla geliştirilen saldırının temel ve öncelikli adımlarından birisiydi. Önder Apo öyle de tanımladı. 3. dünya savaşı kapsamında ABD saldırılarının birincil hedefi olduğunu birçok kez ifade etti. Ayrıca daha birçok ekonomik, siyasi pazarlık bunun arkasında var. Şunu anlamamız lazım; Uluslararası komplo kadar, belki de tarihin az kirli siyasi işi vardır. Bu kadar kapsamlı, gizli pazarlıklar tarih boyunca çok az yapılmıştır. Uluslararası komplo olarak tanımladığımız saldırı planlaması ve pratiği tarihin en kirli, en karmaşık, en kapsamlı, ekonomik, siyasi ve askeri pazarlıklarından birini oluşturuyor. Bu şu açıdan önemli; Kürdistan üzerindeki egemenliğin, Kürdistan'ı bölen, parçalayan, yok etmeyi öngören inkar ve imha sisteminin ne kadar karmaşık, kirli ilişkilere, çıkar ittifaklarına dayandığını ve bir uluslararası sistem olduğunu anlamak açısından uluslararası komplonun bu yönünü görmek önem arz ediyor. Diğeri ise; günümüzde yaşanan siyasi çelişkileri, çatışmaları daha doğru, daha gerçekçi anlayabilmek, çözümleyebilmek, gericiliğe karşı bilincini ve gücünü ortaya çıkartabilmek için tabii uluslararası komplonun içerdiği kirli ve kapsamlı pazarlık ilişkilerini bilmek önem arz ediyor. Günümüzdeki çelişki ve çatışma karmaşası uluslararası komplonun o çok yönlü, kirli pazarlık sisteminin bir biçimde günümüzde mücadeleye dönüşmesini; siyasi-askeri mücadele biçiminde devam etmesini içeriyor. Bunları görmemiz, bilmemiz önemlidir.

Bu bakımdan komplonun amaçları, kompolyu gerçekleştiren güçler, komplonun nedenleri konusunda biz önemli bir aydınlanmaya, bilinç yoğunlaşmasına sahibiz.

Uluslararası komplo Kürdistan üzerinde uygulanan inkar ve imha sisteminin 20. yüzyılın sonunda ulaştığı saldırı düzeyini ifade ediyor. Bu kesinlikle sistemle bağlantılıdır. Bu sistemle bağlı olduğu ölçüde tarih boyunca gelişen hiyerarşik devletçi sistem gerçeğiyle, onun 20. yüzyılda ulaşılan, kapitalist devletçi toplum sisteminin küresel egemenlik gerçeğiyle, küresel hegemonya gerçeğiyle bağlıdır. Bu çerçevede bölgesel ve küresel

ULUSLARARASI KOMPLO OLARAK TANIMLADIĞIMIZ SALDIRI PLANLAMASI VE PRATİĞİ TARİHİN EN KİRLİ EN KARMAŞIK EN KAPSAMLI EKONOMİK, SİYASİ VE ASKERİ PAZARLIKLARINDAN BİRİNİ OLUŞTURUYOR

boyutları var.

Diğer yandan uluslararası komplonun böyle inkarcı ve imhacı bir sisteme karşı PKK öncülüğünde, Önder Apo'nun aydınlatıcılığı ve yürütücülüğünde gelişen Kürdistan özgürlük ve demokrasi hareketinin gelişim düzeyiyle bağı var. Bu gelişmenin Kürdistan üzerinde oluşan inkar ve imha sistemini zorladığı, onu parçalama, yıkma düzeyine ulaştığı dolayısıyla da onun dayandığı bölgesel ve küresel sistemi tehdit ettiği noktada, sistemi korumak amacıyla Kürdistan özgürlük ve demokrasi hareketini ezmek, imha etmek temelinde gerçekleşen bir saldırı oldu. Bu çerçevede amacı kesinlikle Kürdistan özgürlük hareketini ezmektir, imha etmektir, tasfiye etmektir. Bu temelde küresel sistemin, bölgesel ve uluslararası egemenliğini korumak istemektir. Bundan hiçbir kuşku yok ve özgürlük hareketi bölge düzeyinde yarattığı gelişmelerle küresel sistemi zorladığı yerde, bu kadar gelişme düzeyini yakaladığı bir dönemde bu saldırı ortaya çıkmıştır. Bu bakımdan da Kürdistan Özgürlük Hareketinin gelişme düzeyini gösteriyor. Çünkü böyle bir zorlanma olmadığı, küresel sistemi, onun bölgedeki yapılanışını zorlama olmadığı yerde elbette ki böyle bir saldırı ortaya çıkmayacaktı. Nitekim hareket darken, daha Türkiye sınırları içerisinde bir etkide bulunduğu süreçte ona karşı saldırıları, inkar ve imha sistemini pratikte yürüten Türkiye yönetimiydi. Bu yönetimin zorlandığı noktada 12 Eylül askeri darbesi oldu. Türkiye'nin şekillenmiş mevcut devlet yapılanışının siyasi gücü Kürdistan özgürlük hareketini geliştirmeye yetmeyince 12 Eylül faşist askeri darbesiyle askeri bir yapılanma ortaya çıkartıldı. Böyle bir rejime karşı da 15 Ağustos atılımıyla gerilla direnişi gelişince ve bu direniş Kürdistan'da örgütlenerek oturup sistem kazanınca; bütün saldırılara karşı varlığını koruyup askeri olarak yenilmez bir güç olunca; Türkiye devlet sistemi de bu gelişmeyi önlemeye yetmedi. Dolayısıyla Kürdistan özgürlük hareketinin gelişimine karşı mücadele, uluslararası sisteme havale edildi. Şimdi de tartışılıyor. Mevcut ateşkes girişimiyle birlikte çeşitli çevreler Kürt sorunu uluslararalılaştırılıyor, uluslararası siyasetin içine çekiliyor diyor. Aslında bu, şimdi olan bir olgu değil. Bu '80'lerin ortasından itibaren gelişen bir süreçtir. O zaman Kürt sorunu, Kürdistan üzerindeki mücadele, Türkiye devlet yönetiminin gücü özgürlük hareketinin gelişimini engellemeye, gerillayı ezmeye yetmediği oranda, uluslararası gerici güçlere havale edilmişti. Örneğin NATO'ya havale edilmişti. Türkiye'deki özel savaş sistemi bu mücadelenin NATO'ya havale edilmesi temelinde, NATO'nun planlaması kapsamında geliştirilmişti. NATO'ya dayalı askeri saldırılarla gerillanın ezilmesi, dolayısıyla Özgürlük hareketinin tasfiyesi başarılamayınca da; doğrudan Önderliğe yöneltilen, çeşitli pazarlıklara dayanan, çok çeşitli hileler, oyunlar içeren uluslararası komplo gündeme getirildi. Dolayısıyla bu Kürdistan'da Özgürlük Hareketinin bölgesel ve uluslararası düzeyi etkileyecek kadar gelişmiş olduğunu ifade ediyor. Yine harekete karşı mücadeleyi esasta uluslararası gerici sistemin yürüttüğünü gösteriyor.

Bunun sistem güçleriyle bağlantılı olduğu şöyle bir olgu da var tabi; sistemin yenilenme süreciyle de bağlantılı olarak özellikle bunlar birbiriyle çakıştılar. Özellikle Sovyet bloğunun çöküşü ardından, yeni dünya düzeni stratejisi kapsamında ABD öncülüğünde geliştirilmeye çalışılan yeni küresel hakimiyet bu saldırıyı yürüttü. Bunu görmemiz lazım. Başarılı olabilmek ve sonuç alabilmek için de çeşitli güçleri kendi yanına çekme, kendi stratejisine kazanma ihtiyacı duydu. ABD'nin Türkiye'ye yönelik politikaları, Türkiye'yi kendi stratejisine çekmek için yürüttüğü çabalar içerisinde uluslararası komplo gerçekleşti. Hala da ABD bu temeldeki siyasetini yürütüyor. Türkiye'yi Büyük Ortadoğu Projesi'ne katabilmek için Kürt sorunundan yararlanmaya çalışıyor. Kürdistan'daki gelişmeleri Türkiye'ye karşı bir baskı aracı olarak kullanıyor. İster Kuzey'de olsun ister Güney'de; ister PKK'nin yürüttüğü mücadele olsun isterse PKK dışındaki güçlerin varlıkları, duruşları ve mücadeleleri olsun, hepsinden bu çerçevede yararlanmaya çalışıyor. Bu anlamda bir tür uzlaşmayı ifade etti uluslararası komplo. 20. yüzyılın Kürdistan'ı bölüp parçalayan, inkar ve imha sürecine alan despotik ulus devlet sistemiyle, aslında bunu aşmak isteyen Sovyet bloğunun çözülüşü ardından yeni bir küresel sistem yaratmayı, kapitalist devletçi toplumun yaratmak istediği bu küreselleşmede yeni bir aşamayı yaratmak isteyen siyasi çizgi ve güçler arasında bir tür uzlaşmayı ifade etti.

Biz şunu net bilmeliyiz; uluslararası komployu, kapitalist devletçi sistemin yeni bir küresel hegemonyasını yaratmak isteyen güçler örgütleyip yürüttüler. Hala da öyledir. Tabii böyle bir sistemin yaratılmasına öncülük eden güç olarak ABD, uluslar arası komployu da örgütleyip yürüten güçtü. ABD'nin bunu yürütmede temel iki amacı vardı; **Birincisi**, önündeki PKK gibi bir engeli bu biçimde etkisizleştirmiş oluyordu. Mevcut öngördüğü sistemi ilerletebilmesi, onu Ortadoğu'ya taşıyabilmesi için alternatif bir çizgi ifade eden, Ortadoğu projesi sunan - Önder Apo Demokratik Ortadoğu Birliği veya daha sonra Demokratik Ortadoğu Konfederalizmi diye tanımladı bu projeyi- böyle bir proje geliştiren gücün geriletilmesi, etkisizleştirilmesi, dolaysıyla bölgede yeni bir sistem oluşturmada kendisine alternatifin kalmaması gerekiyordu. ABD baştan itibaren buna dikkat etti. Şunu çok iyi biliyoruz; daha Körfez savaşı sürecinde de buna dikkat etmişti. Örneğin, Körfez savaşında Saddam Hüseyin rejimi dağıtılmadı, yıkılmadı. Ağır bir darbe vuruldu, güçten düşürüldü, daraltıldı ama dikkat edilirse yıkılmadı. Bağdat o rejimin elinden alınmadı. Neden? Çünkü o savaşı yürüten gücün yani ABD'nin bunun için yeterli hazırlığı yoktu. Bağdat'ı ele geçirme, elde tutma hazırlığı ve gücü yoktu. Buna güveni yoktu. Oraya kadar gitmeye kalksaydı, şimdi son dört-beş yıldır yaşanan gelişmeleri görüyoruz ki gerçekten daha o süreçte Bağdat'a hakim olması neredeyse imkansız gibiydi. İkincisiyse; ABD'nin Bağdat'a girmesi, Kürdistan'ın PKK öncülüğünde yeni bir sistem haline gelmesini ortaya çıkartacaktı. Çünkü şimdi Kürdistan'a hakim kılınmaya çalışılan güçler; KDP, YNK gibi güçler o zaman yoktu. Erimiş gitmişlerdi. Sadece Kürdistan'ın

Kuzeyini değil, Güneyini, Güneybatısını ve giderek Doğusunu etkileyen, birleştiren, yönlendiren biricik güç olarak PKK gelişmesi vardı. Bu bakımdan nasıl ki 2003'te Bağdat'ı vurduklarında Güney Kürdistan kendisini KDP, YNK yönetiminde ayrı bir sistem haline getirdiyse; eğer '90'ların başında bu yapılsaydı, Bağdat vurulsaydı, o zaman Kürdistan'ın Kuzey'i, Güney'i ve diğer parçaları birleşik olarak PKK öncülüğünde yeni bir sistem haline gelecekti. Bunu engelleyecek herhangi bir güç o zaman yoktu. Bunun engellenmesi için bir yerde duruldu. Bağdat Saddam Hüseyin rejiminden alınmadı. Körfez Savaşı, Bağdat'ın ele geçirilmesi ve Saddam Hüseyin rejiminin düşürülmesine kadar götürülmedi. 10 yıl daha Saddam'la birlikte yaşamak göze alındı, hedeflendi. Bu 10 yıl içerisinde hem Bağdat'ı ele geçirecek bir güç haline gelinmeye, hem de PKK alternatifi Kürdistan'da egemen hale gelecek, Ortadoğu'yu etkileyecek bir alternatif olmaktan çıkartılmaya çalışıldı. Körfez savaşı ardından böyle bir amaç doğrultusunda mücadele yürütüldü. '90'ların başını düşünelim; 2003'teki gibi Bağdat'a yöneltilen bir saldırı daha o zamandan yapılsaydı, Güneyde de, Kuzeyde de PKK'nin ne kadar etkili hale geleceği bir gerçekti. Fakat bu, 2003'te yapılınca en azından Güney Kürdistan'da PKK etkisinin ne kadar zayıf kaldığı, Güney Kürdistan'ın PKK'den bu 10 yıllık süre içerisinde bir biçimde kurtarılmış olduğu, PKK'nin Güneyde gelişip kökleşmesinin, Kürt halkını özgürlük ve demokrasi çizgisinde Güneyde de örgütleyen bir gücün ortaya çıkmasının önü alınmış, engellenmiş olduğu netçe ortaya çıktı. Demek ki, uluslararası komplonun temel bir amacı da aslında bu oluyor.

PKK'yi sınırlandırmayı daraltmayı ve ABD öncülüğünde geliştirilen yeni küresel sistemi Ortadoğu hegemonyasının alternatifi olmaktan çıkartmayı amaçlıyor, diğer yandan ise böyle bir saldırı ve müdahale projesine Türkiye'yi katmayı hedefliyordu. ABD'nin uluslararası komplodaki **ikinci** amacı buydu. Bu konuda pazarlıkların da olduğu, Türkiye hükümetinin ABD'ye söz verdiği, bu söz karşılığında 15 Şubat komplosunun gerçekleştirildiği belgelerle birlikte basına yansımış bir gerçeği ifade ediyor. ABD bu güne kadar da, bu temelde çalışıyor. Günümüz politikasının ekseni de bu çerçevededir, bu temeldedir. Bunun bilinip görülmesi gerekli.

Esas amacı bu olmakla birlikte, komployu yürüten güçler uluslararası komplonun başarıyla gerçekleşmesi için adeta herkesi bir biçimde ayarladılar. Bazı güçlerle ekonomik pazarlıklar oldu. Bu çerçevede tavizler verildi. Rusya ve hatta Avrupa Birliğiyle daha farklı ekonomik-siyasi pazarlıklar yapıldı. Türkiye'nin AB'ye katılması çabaları da bununla bağlantılıydı. Bir yerde komplo çerçevesinde yapılan pazarlıklara dayalı olarak, Türkiye'nin AB ilişkileri veya AB'ye katılım süreci geliştiriliyordu.

Bölgenin statükocu güçlerinin ulus-devlet yapısıyla da bir uzlaşması oldu. Kürdistan Özgürlük Hareketi bu sistemi zaten zorluyor, parçalıyordu ve onu aşarak halkların özgürlükçü, demokratik ve kardeşlik içeren yaşamına dayalı bir sistem yaratmayı öngörüyordu. Dolayısıyla Özgürlük Hareketi, bölgedeki ulus-devlet yapısıyla çatışmalıydı. ABD'nin geliştirdiği

sistem için de, başarılı bir alternatif olma tehlikesini içeriyordu. Özgürlük Hareketi ile çatışma halinde olan güçlerle, birbirine alternatif oluşturan ancak bu hareketin öngördüğü bölgesel sisteme alternatif olan; Ortadoğu'yu ona vermek istemeyen güçlerin uzlaşması sağlandı.

ABD öncülüğü bütün bu statükocu güçleri uluslararası komplo içerisine çekmeyi, uluslararası komplo çerçevesinde bir birliğin yaratılmasını sağladı. Türkiye de katıldı, İran da, Suriye de, bütün Ortadoğu devletleri de bir biçimde komplonun içinde yer aldılar, destek verdiler, katıldılar. Neden? Çünkü onlar PKK ile çatışma halindeydiler. Kürdistan'da gelişen Özgürlük mücadelesi, onların yürüttüğü inkar ve imha sistemini parçalıyordu. Dolayısıyla katılmayı değil, ABD'nin geliştirdiği yeni yaklaşımı kendileri açısından bir tür kurtuluş olarak gördüler. Öyle değerlendirdiler. İran, Suriye gibi güçler, bundan yararlanmak istediler. Bölge üzerinde hakimiyetlerini artırabileceklerini umut ettiler. Var olan siyasi ilişki ve ittifak düzeylerini değiştirmede bu süreci kullanmayı öngördüler. Bazıları da -Ecevit gibi- PKK'nin mücadelesi tarafından o kadar çok zorlanmışlardı ki, ne olduğunu anlamadan evet dediler. Daha sonra Ecevit "Amerika bu işi niye yaptı hala anlamamışım" dedi. Anlamadı ama 'evet' dedi. En başta da 'evet' diyen kendisi oldu. Niye? Çünkü PKK mücadelesi gerçekten de, Türkiye'nin devlet sistemini, şoven, milliyetçi, inkarcı sistemini tam bir çıkmaz içerisine sokmuştu. İleriyi görme gücünü kaybettirmişti. Yarınını göremez hale getirmişti. O nedenle, ne olup bittiğini anlamadan Türkiye yönetimi bir yerde 'evet' dedi. Yeter ki, kendisini bu kadar bunaltan güçten kurtulmuş olsun. Oysa kurtulup kurtulamayacağı da belli değildi. Fakat Türkiye açısından bir zorunluluktu. Şimdi doğru mu oldu, yanlış mı oldu biçiminde hala da tartışılıyor. Bazıları 'yanlış yapıldı, Türkiye böyle bir kararla daha çok zorlandı' diyor. Bazıları da 'böyle olmasaydı ortada Türkiye diye bir şey kalmayabilirdi' diyorlar. Devlet sisteminin gelişen özgürlük mücadelemiz karşısında yaşadığı zorlanma düzeyi bunu ifade ediyor.

PKK'NİN YARATTIĞI MİRAS ÜZERİNDE HESABI OLANLAR KOMPLONUN HEMEN ARDINDAN BU HESAPLARINI BU BİÇİMDE GERÇEKLEŞTİRMEYE YÖNELDİLER

Bu 8 yıl boyunca esas olarak neler yaşandı, bu 8 yılın ana çizgileri nasıldır, insan biraz da ona bakabilir.

Öncelikle uluslararası komplo kendisini 8 yıl boyunca nasıl yürüttü, günümüzde ne durumdadır, devam ediyor mu, hangi düzeyde devam ediyor, ne tür politikalar uyguluyor bunu görmek önemli. Uluslararası komployu gerçekleştirenlerin, sürecin bu biçimde gelişeceğini planladıkları, hedefledikleri söz konusu değildi. Bunu ifade etmemiz gerekli. Şu söyleniyordu, belgelerde vardı, basında tartışılıyordu; 'PKK'nin ömrü altı aydır' deniliyordu. Dolayısıyla başta ABD olmak üzere bütün küresel siyaset yürüten güçler, yine Kürdistan üzerinde egemenlik sürdüren bölgesel

güçler, yine komploya katılan Kürt işbirlikçi güçleri buna kesinlikle inanmışlardı, inanıyorlardı. Dolaysıyla da 15 Şubat ardından herkeste oluşan genel kanı kesinlikle şuydu; artık PKK bitmiştir. PKK'nin zorladığı güçler şöyle değerlendirdiler; "Bu beladan, bu temelde gelişen saldırıdan kurtulduk." Bu biçimde kendilerini rahatlattılar. Ondan da öteye, biraz Kürdistan'la ve PKK ile ilgili-ilişkili olan güçler ise artık yenilmiş, çökmüş olan PKK'nin ortaya çıkarmış olduğu değerlerden, mirastan nasıl yararlanacağının hesaplarını yaptılar. Özellikle başta İran olmak üzere çevre devletlerde bu yaklaşım vardı. Yine Kürt işbirlikçiliğinde, örneğin başta YNK olmak üzere bu yaklaşım had safhada vardı. Komplonun ardından 15 Şubatın hemen ertesi günü Celal Talabani PKK'ye Önder Apo'nun yarattığı birikime, mirasa el koymak üzere teslim olun çağrısı yapacak kadar açık ve cüretli davranmıştı. Birçok güç bu tür hesaplar yaptı. PKK'nin ortaya çıkarttığı kadrosal-örgütsel birikimden, özgürlükçü değerlerden yararlanarak kendilerini örgütleyebileceklerinin, yaşatabileceklerinin hesabı içine girdiler. Bu sadece dışımızdaki güçlerde olmadı. Çevremizdeki güçlerden de oldu. Komplonun sonuçlarını böyle değerlendirenler ortaya çıktılar. Şöyle diyenler oldu, "Yeter artık! Önderliği takip etmeyin, artık biraz da bizim söylediklerimizi yapacaksınız!" Bunu bizim hareketimizin güya içinde ve çevresinde olanlar yaptılar, söylediler. Artık militanların hükmünün geçtiği dönem sona erdi. Bundan sonra biraz da bizim hükmümüz geçecek. Özgürlük mücadelesinin yarattığı kurum ve kuruluşlar biraz da bizim istediğimiz biçimde yönlendirilecek, diyenler oldu. Bunlar geçen 8 yıl boyunca değerlendirilmiştir. Gelişmeler de hep bu temelde oldu.

PKK'nin yarattığı miras üzerinde hesabı olanlar, komplonun hemen ardından bu hesaplarını bu biçimde gerçekleştirmeye yöneldiler. Özellikle dışımızdaki güçler, komplo çerçevesinde yeni ittifaklar da yaparak hareketimiz üzerinde baskıyı geliştirme yönelimi içine girdiler.Umut edildiği gibi tasfiye olmadığı, Önderliğin imhasının gerçekleşmediği, PKK'nin kendisini yenileyerek, değiştirerek uluslararası komployu aşmayı, yenmeyi hedefleyen yeni bir mücadele sürecine girdiği ve bunun çabası içinde olduğu görülünce, bu sefer yeni planlı saldırılar örgüt yapımıza ve gerilla gücümüze yönelik geliştirildi. Önderliği yenilgiye uğratmanın yolu bu sefer, örgütü dağıtmakta ve gerillayı ezmekte görüldü. 7. Kongre sürecinde, 2000 yılı içerisinde hareketimize, onun kadro ve gerilla gücüne yönelik geliştirilen saldırılar bu temeldeydi. Özellikle bu süreçte YNK-İran ittifakının Türkiye'den de aldığı destekle geliştirdiği saldırılar tamamen bu amaçlaydı. Hesapları şuydu: PKK bu süreci aşmak için didiniyor, biraz çabalıyor, zorluyor. Bunu engelleyip kırarak, ortaya çıkardığı PKK mirasını kullanmak için çabasına el koyalım. YNK bunu yapmak istiyordu, İran bunu yapmak istiyordu. Özellikle 2000 yılı boyunca bu güçlerle yaşanan gerginliğin, en sonunda 2000 yılı güzünde yaşanan savaşın temel amacı kesinlikle buydu. O savaş uluslararası komplo çerçevesinde komployu başarıya

götürmek amacıyla, komploya bağlı olarak YNK ve İran ittifakının geliştirdiği bir saldırıydı. Onların hesapları belirtilen çerçevedeydi. PKK en ağır darbeyi yedi, artık dağılacak, mirasa sahip çıkarak bu birikimi kendi çıkarımız doğrultusunda kullanalım arayışıydı. Mesela İran gerilla gücünün önemli bir kesimini teslim almış olsaydı, şimdi ABD'ye karşı iyi kullanırdı. Nasıl ki bir sürü İslami örgütü ABD saldırıları karşısında kullanıyorsa, bunlara dayanarak bölgede bir politik-askeri mücadele yürütüyorsa, PKK'nin gerilla birikimini de böyle bir amaç doğrultusunda kullanma istemi barizdi. Nitekim buna ulaşamayınca çok öfkelendi, tepkilendi. Türkiye'yle bu kadar birlik yapmasının, hem hareketimize karşı hem de Doğu'daki Kürt halkına karşı bu denli gözü kara saldırı yürütmesinin altında aslında bu amacı başaramamanın yaratığı tepki yatıyor. İşin bir yönü de bu. Onun politik duruşu öyle. Mevcut stratejik şekillenişi öyle. İster dini milliyetçilik olsun, ister şoven-ulusal milliyetçilik olsun ondan kaynaklanan yan esas olmakla birlikte, bir de burada başarısız kalmanın yarattığı tepki var.

YNK de tabi PKK gücünün önemli bir bölümünü alabilseydi, o zaman hem KDP karşısında önemli bir güç olacak, hem de Kürdistan genelinde örgütlü bir güç haline gelecekti. Bu, büyük bir yaşam imkanını YNK yönetimine sunmuş olacaktı. Daha sonra da YNK bu amacından hiç vazgeçmedi. O zaman bunu başaramayınca, askeri kuşatma ve silahlı saldırıyla da PKK mirasını alma hedefini gerçekleştiremeyince bu sefer farklı oyunlar içerisine girdi. Biliniyor, çeşitli tavizlerle yaşam imkanları sunarak, ideolojik saldırı yürüterek söz konusu hedefini gerçekleştirme ve o hedefte başarıya ulaşmak istedi. Bu da uluslararası komplonun aslında yeni bir saldırısı oldu. ABD siyasetine de biraz uygun düştü. Çünkü o askeri harekat daha çok Türkiye'ye dayalı olarak, Türkiye mantığından alınan güçle, onunla ittifak halinde yürütülüyordu. Bunda başarısız kalınınca, bu sefer ideolojik saldırıyla, ideolojik çizgiyi revize ederek, yumuşatarak, saptırarak örgüt ve gerilla gücünü tasfiye etmeyi hedefleyen bir saldırı planı gelişti. Belirttiğim gibi daha çok ABD siyasetiyle de uyumluydu. Çünkü ABD şunu ifade ediyordu; PKK'yi silah zoruyla dağıtmak mümkün değil. Bu bir karşı direnç yaratıyor, dolayısıyla PKK'ye karşı mücadelenin yöntemi silahlı şiddeti dayatmak değil de, farklı yönler olmalı. Ekonomik kaynaklarını kurutmak, daraltmak diyordu. Diğer yandan ise ideolojik saldırı, ideolojik etkileme. Nitekim zaten 3. Dünya Savaşı'nın esas çizgisinin ideolojiler mücadelesi olduğunu, ABD Başkanı Bush her fırsatta söylüyor. Dikkat edilirse yaşanan savaşın yüzde yetmiş, sekseni propaganda savaşıdır, ideolojik savaştır. Yüzde onu, yirmisi ancak askeri boyutu içeriyor. Tabi bu, PKK'nin içine yönelik saldırı siyasetle de uyumluydu. Önderliğe saldırı tasfiyeyi getirmedi. YNK'nin gerillayı İran eliyle kuşatıp teslim alma çabası sonuç getirmedi. O zaman içte ideolojik saptırmalarla provokatif tasfiyeci eğilimler geliştirerek dağılma, erime, parçalanma yaratmayı bir politika olarak belirlediler.

2003 baharında ABD'nin Irak'a müdahalesinin ortaya çıkardığı zemine,

DEĞİŞEN, ABD'NİN KÜRDİSTAN ÖZGÜRLÜK HAREKETİNE KARŞI YÜRÜTTÜĞÜ ULUSLARARASI KOMPLO ÇERÇEVESİNDEKİ SALDIRININ ASLINDA YÖNTEMLERİNDE, SİYASİ DURUŞUNDAKİ DEĞİŞİKLİKLERDİR.

bu zeminin sunduğu imkanlara da dayanarak bir çok gücün, kişinin beyni, anlayışı değiştirilebildi. Koşulların değişmiş olduğu, imkanların ortaya çıkmış olduğu, dolayısıyla bunlar üzerinde yaşanabileceği havası yayıldı ve bu temelde de içten provokatif tasfiyeci saldırı dayatıldı. Bu da uluslararası komplo'nun PKK'yi tasfiye için yürüttüğü planlı saldırıların bir devamı, bir parçasıydı. Şimdi onun da boşa çıkması ardından tabi yeni bir süreç içerisine girilmiş bulunuyor.

Özellikle 1 Haziran Atılımı, Kürdistan Özgürlük Hareketinin ve mücadelesinin örgütlenmesi bakımından da bir düzey yarattı. ABD'nin Ortadoğu'da yürüttüğü müdahalenin bölgesel gelişimi içerisinde, karşı karşıya kaldığı gerçeklikler var. Irak'taki durumun, çatışmalı durumun aşılamaması, Suriye'de yönetim değişikliğinin gerçekleştirilememesi, bunun için daha fazla çabanın gereği işte ABD'nin önüne Filistin'de, Lübnan'da çatışmanın çıkartılması ABD'nin bölge müdahalesini zorlayan etkenler oluyor. Dolayısıyla aslında Saddam Hüseyin rejiminin yıkılması ardından, esas olarak karşı karşıya gelinen İran rejimiyle çatışma, onu aşma arayışlarını bütün bu hususlar engelliyor, zorlaştırıyor. Dolayısıyla ABD'nin bölge müdahalesi belli bir gelişme düzeyi yakaladı. Fakat önünde ciddi engellemeler zorlanmalar da var. Dolayısıyla uluslararası kompoloya yaklaşımı, o kompoloyu yürütme düzeyi de farklı oluyor. En son Önderlik diyordu; "ABD herhalde anladı ki, PKK'yi tasfiye edemeyecek." Böyle bir zorlanma ABD tarafından yaşanıyor tabi. 8 yılda birçok yöntem denedi, tam sonuç alamadı, başarıya gidemedi. Şimdi yeni bir mücadele durumunu da bölgede yaşıyor. Dolayısıyla uluslararası kompoloya yaklaşımını bunlar çerçevesinde değerlendiriyor. Birincisi; mevcut yöntemleri PKK'yi tasfiye etmeye yetmemiştir. O zaman PKK'ye karşı mücadelede yeni yöntemler geliştirilmesi gerekli. İkincisiyse; tabi PKK'ye karşı mücadelesini bölgede yürüttüğü 3. Dünya Savaşı denen siyasi askeri müdahaleye bağlı olarak, ona hizmet edecek şekilde yürütmesi gerekiyor. Bu bakımdan yeni yaklaşımlar ABD tarafından gelişiyor. Fakat şunu demek için henüz erken; ABD uluslararası kompoloyu yürütmede başarısız kalmıştır, yenilgiye uğraşmıştır. Dolayısıyla uluslararası komplo bitmiştir, yenilmiştir. Hayır, öyle değil. Belirttiğimiz nedenler sonucunda ABD yeni arayışlar içine giriyor. Kendi çıkarına olan politik yaklaşımlar geliştirmeye çalışıyor. PKK'ye karşı mücadelesini de bu temelde ele alıyor. Şu bir gerçek; işleri artık eskisi gibi yürütemiyor. Fakat PKK'yle mücadele halinde olma durumu da değişmiş değil. İdeolojik karşıtlık sürüyor, alternatif sistem ön görme ve geliştirmeye çalışma çabaları

ve bu temelde mücadele içinde olma gerçeği sürüyor. Değişen, ABD'nin Kürdistan özgürlük hareketine karşı yürüttüğü uluslararası komplo çerçevesindeki saldırının aslında yöntemlerinde, siyasi duruşundaki değişikliklerdir. Bunu anlamamız gerekli. Eskisi gibi yürütemeyince daha farklı yöntemler sürdürüyor. Biraz daha müsamahalı olabiliyor, sürece yayabiliyor. PKK mücadelesinin gerici güçlere darbe vurması kendi yararına olduğu müddetçe ondan yararlanmak da istiyor. Bu çerçevede geliştirilen politik bir yaklaşım var.

Uluslararası komplonun iç düzeni açısından durum nedir diye değerlendirirsek eğer esas bozulmanın orda ortaya çıktığını belirtmemiz lazım. ABD uluslararası komployu, 15 Şubat Komplosunu gerçekleştirince bölgeye müdahale etmek açısından çok önemli bir gelişme sağladığını, mesafe kazandığını öngördü, hesap etti. Türkiye'yi kendi yanına çekmiş saydı. Çünkü söz almıştı. Dolayısıyla 11 Eylül olayları ardından, önce Afganistan'ı vurduktan sonra Irak saldırısını kendinden daha emin, daha güvenli geliştirmeye yöneldi. Çünkü Afganistan'ı vurmuştu, Türkiye'ye karşı da uluslararası komplo çerçevesinde destek vermişti. Türkiye'den de Irak politikasına destek verme sözünü almıştı. Türkiye hükümeti Önderliğe karşın, ABD'ye böyle bir söz vermişti. Dolayısıyla Türkiye'nin de desteğini alınca, Bağdat rejimini vurması zor olmayacaktı. Hem de büyük bir çevreye gözdağı verme temelinde bu işi başarıyla yürüteceğini hesap ediyordu. Ama iş aslında burada bozuldu; Türkiye verdiği sözün gereğini yerine getirmedi. Şunu geçmişte söyledik, şimdi de ifade etmekte yarar var: Amerika sözünü tutmuyor diye, Türkiye basını her gün bas bas bağırıyor. Aslında başka şeyi de söyleyebilirler ama diyorlar ki 'sözünü tutmuyor'. Amerika söz verdi, bilmem PKK'ye karşı ne yapacaktı diye sözünü tutmadı. Aslında bu sözünü tutmama söylemi ABD'yle Türkiye arasındaki ilişkinin önemli bir noktası. Türkiye 15 Şubat günü, Önderliğe karşı ABD'nin Irak siyasetini destekleme sözünü verdi. 2003 yılında ise bu sözü tutmadı, sözünün gereğine uygun davranmadı. Irak savaşında Amerika'ya destek vermedi. Kendisi sözünü tutmadığı için, ABD'yi söz tutmamakla suçluyor. Yani ödeştik demeye getiriyor. Amerika açıktan söylemiyor, herhalde gizli görüşmelerde söylüyorlar, sözünüzü tutmadınız diye. Türkiye de açık propaganda ederek siz de sözünüzü tutmadınız diye denge yaratmaya çalışıyor. Karşılıklı sözümüzün gereğini yerine getirmedik, ödeştik yeni bir başlangıç yapalım çabasında. Türkiye'nin sözünü tutmaması Türkiye'yle ABD stratejilerinin ne kadar birbirinden ayrı, kopuk olduğunu ortaya çıkardı. Türkiye stratejik müttefiğiz diyordu ama ABD Türkiye'nin kendi stratejisinde olmadığını bildiği için, uluslararası komplo çerçevesinde Türkiye'yi kendi stratejisine çekmeyi ön görmüştü. Söz alarak bunu yaptığını sanmıştı ama 2003 Irak savaşı gösterdi ki, bu gerçekleşmemiştir. Türkiye sözünü tutmuyor. Dolayısıyla da ABD'nin Ortadoğu stratejisini benimsemiş değil, onunla çelişkilidir.

O süreçten bu yana, Türkiye ve ABD arasında bir stratejik mücadele, stratejik karşıtlık ortaya çıktı. Bir

çatışma durumu, iç mücadele durumu gelişti. Bu, uluslararası komplonun iç bütünlüğünün bozulması bakımından tabi en önemli etkendir. İster bölgesel güçler olsun, ister uluslararası güçler yine isterse Kürt işbirlikçiliğinin, komplo çerçevesinde bir araya getirilmesinde en temel söz birliği ve anlaşma ABD-Türkiye anlaşmasıydı. Bütün diğer güçler, böyle bir anlaşmanın etrafında bir oldular. Dolayısıyla ABD'yle Türkiye anlaşmalarının bozulması, stratejik bütünlüklerinin dağılması, birliklerinin ortadan kalkması uluslararası komplonun içyapısının parçalanmasında, bölünmesinde en önemli etken oldu. Onlar bizi, Özgürlük hareketimizi içten bölüp parçalamaya, birbiriyle çatışır hale getirerek zayıflatmaya çalışırken kendileri bölündü. Türkiye ABD birbiriyle siyasi düzeyde yoğun bir çelişki, çatışma yaşar hale geldi. Bu tabi uluslararası komplonun zayıflamasının önemli bir etkeni oluyor. Tümden koptu mu ABD-Türkiye ilişkileri, tümüyle karşıt hale geldi mi? Hayır, öyle değil, ama stratejik birliğin ve bütünlüğün olmadığı ortaya çıktı. Her iki güç de stratejisinde ısrarlı ve karşıtına kendi stratejisini benimsetmeye çalışıyor. Bu anlamda bir mücadele var. Fakat birbirlerine muhtaç olma durumları da var, birbirilerini kazanmak üzere çalışma durumları da var. Bu anlamda uluslararası komployu yaratan birlik tümden bozuldu, parçalandı. Dolayısıyla da uluslar arası komplo ortadan kalktı, bozuldu diyemeyiz. Olan zayıflamadır. Nitekim bu zayıflığı aşmak için her iki devlet de çaba harcıyor. Ortak stratejik vizyon belgesi imzaladılar. ABD-Türkiye-Irak üçlü ittifakını geliştirdiler. Bunlarla stratejik karşıtlığı aşmaya, stratejik birlik oluşturmaya çalışıyorlar. ABD bir de bu biçimde Türkiye'yi, kendisinin oluşturduğu büyük Ortadoğu projesi içine çekmeye çalışıyor. Böyle bir çabası var.

Diğer yandan, uluslararası komplonun iç yapılanışı bakımından birçok güç, bazı ekonomik çıkarlar karşılığında ABD'ye destek verdi. O çıkarları sürekli olmayınca eskisi gibi ABD'ye destek verecek değil. Bu anlamda uluslararası kompIoyu oluşturan iç birlikte gevşemeler, bozulmalar var. Avrupa Birliği kendi çıkarlarını öngörüyor. Rusya kendine göredir. Bölge devletlerinin birçoğu şimdi kendi doğrultusunda çıkar mücadelesi yürütüyor. Kürdistan üzerinden egemen olanlardan, Mısır'a, Suudi'ye kadar uzanıyor bu. İyi biliniyor ki, Mısır yönetimi komplonun gerçekleşmesinde fiili olarak en çok rol oynayan ülkelerden birisiydi. Şimdi mevcut gelişmelerle onun da artık böyle bir komplo sürecine aktif katılmada her hangi bir yararı, çıkarı yok. O alanda da uluslararası kompIoyu oluşturan güçler bakımından bir parçalanma, zayıflama var.

Kürt işbirlikçi güçleri açısından da gelişmeler oldu. Irak savaşı oldu, yeni bir Irak yönetiminde etkili hale geldiler. Güney Kürdistan'a egemen oldular. Kendi egemenlikleri altında bir sistem yaratmaya çalışıyorlar. Bu nokta da Türkiye, İran hatta Suriye'yi tehdit ediyorlar. Kürt egemen güçleri onlarla belli bir çelişki içine girmiş bulunuyor. Aralarında bir çıkar mücadelesi var. Kendilerini belli bir çıkar sahibi haline getirdiler. Onların da bağı tümden

kopmuş değil, ABD'yle benzer bir durumu yaşıyorlar. Ama geçmişteki gibi Türkiye'ye çok muhtaç olma, dolayısıyla da Türkiye'ye bağlanma, Türkiye'nin istediğini yapma durumunda da değiller. Mevcut gelişmelerle biraz güç olmuşlar, ayakları yere basıyor, belli bir mücadele durumunu koruyorlar. Bu anlamda da birlik dağılmıştır. 1990'lı yılları hatırlayalım, daha 92'den itibaren aslında 1998'e kadar Türkiye ile KDP-YNK bir oldular. Güney Kürdistan'ı koruyan Çekiç Güç İncirlik'te üslendirildi, yürütüldü. Dolaysıyla bir cephede yer aldılar ve PKK'ye karşı zaman zaman Türkiye cephesinde savaşa da katıldılar. Uluslararası komplo'nun başlatılmasında ABD'ye Türkiye gibi en önemli bir desteği de onlar verdiler.

Uluslar arası komplo 17 Eylül '98 tarihinde Washington'da KDP'yle YNK'nin ABD yönetimi gözetiminde yaptıkları anlaşmayla başladı. Komplo düğmesine orda basıldı, Talabani'yle Barzani bastılar düğmeye. ABD onlardan da aldığı destekle PKK üzerine, Önderlik üzerine yürüdü. Kürtlerin isteği üzerine bu işi yaptığını birçok çevreye söyledi. Tarih karşında da kendini o şekilde savunmak istiyor. Kürtlere karşı harekete geçmiş, saldırı yürütmüş bir güç değil de Kürtlerin çağrısı, istemi ve desteği üzerine bu işi yaptığını söylüyor; göstermek, belgelemek istiyor. Tarih karşısında kendini öyle tutmaya çalışıyor. KDP ve YNK'nin bu kadar işbirlikçi, bağımlı olma konumları vardı. ABD ile Türkiye'ye bu düzeyde bağlıydılar. Şimdi ABD'yle aynı durum devam etse de, Türkiye karşısında özellikle ABD-Türkiye stratejik farklılıklarının karşıtlıklarına, bunun yarattığı ortama da dayalı olarak Türkiye'yle çelişkili bir durumları var. Bu anlamda uluslararası komployu, 9 Ekim komplosunu başlatan, 15 Şubat komplosunu gerçekleştiren ilişki, birlik, ittifak düzeyi aşılmıştır, yıkılmıştır, ortada yoktur. Komplo cephesi açısından da, komplocu güçler açısından da, bu 8 yıl içerisinde özetle bunlar söylenebilir.

Kendi cephemiz açısından neler söylenebilinir? Uluslararası komplonun nedenlerini, gerçekleşmesini, gelişmesini anlamayan, görmeyen dolayısıyla da uluslararası komplo karşısında örgütlü ve sağlam bir duruşu gösteremeyen, Önderlikle birleşmeyen bir örgüt duruşumuz vardı. Öncesiyle birlikte esas olarak bu '98 yılında 6. Kongre sürecinde net olarak ortaya çıktı. Önderlik bunu en ileri düzeydeki bir gaflet durumu olarak değerlendirdi. Gafletin ihanetten zaman zaman daha da tehlikeli olduğunu ifade etti. Komplo'nun başarısının temel etkenlerinden birisi olarak gördü. Komplonun başarısında ne vardı? Bir, küresel sermaye saldırısı vardı. İki; ulus-devlet statükosunun çok katı, bağnaz duruşu ve saldırısı vardı. Çeşitli güçlerin politik oyunları vardı. Bir kısmı dost geçinenlerdi. Özellikle bu çerçevede Yunan milliyetçiliği çok olumsuz rol oynadı. Onları yeterince değerlendiremeyip çözümleyemeyişimiz; dikkatli, duyarlı davranamayışımız ciddi bir yanılgı oldu bizim açımızdan. Bir de '***yetersiz yoldaşlık'*** dedi Önderlik. Çizgiyi tam özümsemeyen, benimsemeyen, bütünlüklü olmayan, Önderlikten mesafeli, uzak olan yönetim duruşu,

kadro duruşu rol oynadı. Gerçekten de her zaman şunu söylemeliyiz; komplo büyük bir saldırıydı. Arkasında gerçekten dünya var. Bütün ideolojik güçlerini propaganda yaparak, yine siyasi, askeri güçlerini ekonomik hesaplar temelinde harekete geçirdiler. Dünyayla savaşmak kolay bir iş değildir, zordur. Öyle basit görmemeliyiz. Ama bütün bunlara rağmen şu bir gerçek; bütün bu olgular doğru anlaşılsa, sistem doğru çözülse, ABD'nin yenidünya düzeni derinliğine kavransa, Önderliğin deyimiyle bütün bunlar iliklerine kadar hissedilerek bu temelde Kürt halkına, Kürdistan'a, Önderliğe yöneltilecek saldırı tehlikeleri görülüp, bütün bunlara örgütlü bir biçimde öngörülü, duyarlı bir yaklaşımla karşı durulabilseydi, komplo bu biçimde devam etmezdi. 15 Şubat gerçekleşmeyebilirdi. Komplo olurdu, komplo engellenemezdi. Komplo Kürdistan üzerindeki inkar ve imha sisteminin kendisidir. Örgütlü, planlı daha üst düzeyde bir saldırı konumu. Dolayısıyla bu sistem var oldukça, aşılmadıkça komplo var olurdu. Nasıl 9 Ekim komplosunun Önderliği imha amacı başarısız kılındı, boşa çıkartıldıysa 15 Şubat da boşa çıkartılarak da sürdürebilirdi. Özellikle de 15 Şubat'tan sonra İmralı gerçeğine rağmen, komplonun başarısız kılınması, komploya karşı mücadele edilebilmesi ve bunun 8 yıl boyunca gelişerek devam etmesi gerçeği bize bunu yani 15 Şubat'ın engellenebileceği, duyarlı ve örgütlü bir mücadeleyle önlenebileceği gerçeğini gösteriyor, kanıtlıyor. Bu 8. yıl dönümünde yaşanan gelişmelere bakarak daha net ifade edebiliriz. Gerçekten o gaflet durumu olmasaydı, yetersizlikler olmasaydı, çizgiye tam katılma, benimseme, özümseme, çizgiyle bütünleşme olsaydı, Önderlikle bütünleşme tam olsa komplo saldırıları karşısında Önderlik izlenebilseydi, uzak düşülüp kopuk kalınmasaydı 15 Şubat engellenebilirdi. Halk, gerilla harekete geçirilebilirdi.

Bu konuda da en başta çizgi karşısındaki duruş, çizgiye girmeme durumu sorumludur. Bunun ne kadar tehlike arz ettiğini, çizgi militanlığının, çizgi devrimciliğinin ne kadar önem arz ettiğini gösterdi. Hiçbir tartışmaya gerek gösterilmeden kendisini ortaya koydu. Çeşitli oyunlar görünüp önlenemedi. Bazı ajan provokatör yaklaşımlar da oldu. Onlar da önlenemedi. İçimizde böyle daha gafil olan, bireysel, hesapçı olan, avanak olanlar vardı. Çeşitli polis güçleri kullandılar. Örneğin Rus polisi Mahir Welat'ı kullandı, Avrupa polisi Kani Yılmaz'ı kullandı, Yunan polisi Ayfer'i kullandı. Belki çok bilinçli bir ajanlaştırma durumu olmadı ama objektif ajanlık, kullanılma durumu bilinçli ajanlıktan daha tehlikeli durum oldu. Önderliğin zorlanmasında, yönlendirilmesinde bu rol oynadı. Çünkü Önderlik Mahir Welat'ın kendisine farklı şeyler söylediğini ifade etti. Tabi neler söylediğini henüz belirtmedi ama kuşkusuz Roma'dan Moskova'ya dönmeye karar verirken, öyle basit bir biçimde zorlandığı için, düşünmeden veya belirsizlikle dolu bir biçimde hareket etmedi. Somut vaatler, hesaplar karşılığında oldu. Tabi onların hepsi yalandı, sahteydi. Yunanistan'a gidiş de, Yunanistan'dan Kenya'ya gidiş de öyle oldu. Bütün bu noktalar da söz konusu kişiler önemli halkalar, roller oynadılar. Örgütümüz onları da

aşamadı. Önderlikten uzak düştüğü gibi Önderliği bir de böyle bu tür kişilikler kuşatmış oldular. Dolayısıyla 15 Şubat'ın gerçekleşmesi bu temelde oldu.

Daha sonraki süreç açısından da benzer tanımı hep yapabiliriz. Uluslararası komployu derinliğine kavrama, doğru anlama ve komploya karşı mücadele etme gücünü düşüncede ve pratikte gösterip göstermeme, hep bir ölçü oldu. Örgüt içerisinde doğrularla yanlışlar arasında bir ölçüyü oluşturdu. Uluslararası komployu doğru anlamayan çözümlemeyen yanlış eğilimler geliştirdiler. Komplonun amaçlarını, güçlerini göremeyenler yanlışa gittiler. Bu konuda önemli bir eğilim, komplonun Kürt sorununu çözmek amacıyla gerçekleştiği, aslında bir çözüm süreci olduğu biçiminde özetleyeceğimiz görüşlerdi. Böyle görüşler daha '99 yılından itibaren ortaya çıktı. Çeşitli biçimlerde örgütümüze dayatılmak istendi. Komploya karşı mücadele edilemeyeceği, öyle bir mücadelenin öngörülmemesi gerektiği, komplo ne istiyorsa o yapılarak ancak sonucun alınabilineceği bir görüşmüş gibi hareketimize dayatılmak istendi. Bu tabi ya komployu anlayamamaktan veya komplo karşısında mücadele gücü gösterememekten, düşünce ve davranış olarak komploya karşı mücadele edecek bir kararlılığa, güce ulaşamamaktan kaynaklı oldu. En başta komplonun nasıl bir saldırı olduğunu, komploya karşı nasıl direnmek gerektiğini derinden hissedemeyenler, iliklerine kadar hissedemeyenler, yüreklerinin derinliğinde duyamayanlar ve direnmenin sorumluluğunu, gerekliliğini hissedemeyenler zayıf düştüler. Giderek zayıf düşenler oldu. Daha ilerleyen süreçlerde aynı sonuca gelenler oldu. Bütün bunlar yanlış eğilimler, tasfiyeci provokatif dayatmalar olarak hareketimizin içinde ortaya çıktı. 2000 yılında da çıktı, 2003 yılında da çıktı. Bu bakımdan şunu biz önemle ele almalıyız; bir defa bilinç olarak komployu, onun tarihsel olarak dayanaklarını, uluslararası dayanaklarını, boyutlarını, güncel ideolojik, siyasi savaşım içerisindeki yerini iyi anlamalıyız. Teorik bilincimiz çok yüksek olmalı, çok yönlü bakabilmeli, anlayabilmeliyiz. Bilinçsiz bir durumda komplo karşısında mücadele etmek, uzun süreli bir mücadeleyi sürdürmek zor. Komplonun geliştirdiği oyunlar karşısında uyanık olmak, sağlam durmak, onları aşabilmek gerçekten zor. Bu bakımdan her şeyi öncelikle komplonun ne olduğunu ve neyi amaçladığını görebilmek dolayısıyla da komplo karşısında durmak gerektiğine, insan olmanın böyle bir sorumluluk içerdiğine inanmak lazım.

VİYAN ARKADAŞ "HİÇBİR ZAMAN BEN 15 ŞUBAT'IN GERÇEKLEŞTİĞİNE KENDİMİ İNANDIRMADIM ÖNDERLİK ESARET DÜŞMÜŞTÜR SÖZÜNÜ AĞZIMDAN ÇIKARMADIM YÜREĞİME YEDİRMEDİM" DEDİ

İkincisiyse; komploya karşı mücadelede Önderlik yöntemlerini iyi irdelememiz, görmemiz gerekiyor. Neyle komplo karşısında ayakta duruluyor, hangi yöntemlerle mücadele

edilerek komplo geriletilip aşılabiliyor? Bunu en önde Önderlik duruşu, mücadelesi, Önderliğin çabaları, tarzı, üslubu yarattı. 9 Ekim böyle bozuldu. 15 Şubat'ın boşa çıkartılması yönünde en temel tutumu Önderlik gösterdi. Önderliği anladığı ve özümsediği ölçüde, kadro ve örgüt yapımız rol oynadı, mücadele etti. Önderliği anlamadığı veya kendini gevşettiği, Önderlikten koptuğu yerde de sağa sola savruldu, etkisiz kaldı. Kompoya karşı "güneşimizi karartamazsınız" kampanyası, onu geliştiren onlarca direniş gerçeğini, şehitler gerçeğini her zaman Önderliğin en güçlü savunucuları ve sahiplenicileri olarak görmemiz gerekiyor. **Bu konuda her alanda cezaevleri başta olmak üzere büyük direniş oldu. En esas olan oydu. Gerilla ve örgütümüz ancak gafletten 15 Şubat darbesiyle uyandı.** Ondan sonra kendini mücadeleye sevk etti. "Güneşimizi karartamazsınız" kampanyasına örgütlü bir biçimde katılım gösterdi. Ondan önceki duruş gerillanın gücüne göre sınırlı kalmıştır. Kuşkusuz gerilla ve örgüt hep yer aldı, ama zayıf yer aldı. Daha çok militan inisiyatif veya halk direnişi, gençliğin direnişi rol oynadı. 15 Şubat'tan sonra örgütün gerçekleri biraz görme, örgütlü bir biçimde komplo karşında direnişe yönelme gerçekleşti. '99 sürecinin başlatılması, komplonun altı ayda Özgürlük Hareketini tasfiye etme hedefinin boşa çıkartılması bu temelde sağlandı. Daha sonraki süreçte de komployu anlama, özümseme ve komplo karşısında mücadele etme gücü gösterildiği oranda sağlam duruldu.

Bu konuda anlayış bakımdan Viyan arkadaşın tanımları gerçekten de dürüst ve sonuç almak isteyenler açısından izlenecek tek yol. Şunu belirtmek istiyorum; komployu kabul eden, içine sindirenler er geç komplo karşısında diz çöktüler. Komplo karşısında mücadele komployu ret etmeyle başladı. 15 Şubat'ı hiçbir zaman beynine ve yüreğine yedirmemeyle oldu. Bütün direnişler bu temelde başlıyor. Kompoya karşı mücadele yaratan güç kesinlikle budur. Viyan arkadaş, "hiçbir zaman ben 15 Şubat'ın gerçekleştiğine kendimi inandırmadım. Önderlik esaret düşmüştür sözünü ağzımdan çıkarmadım, yüreğime yedirmedim" dedi. Hep bir yalan olarak ya da kesinlikle başarısızlığı sağlanacak, başarısız kalacak bir olgu olarak gördüm ve böyle yaşadım dedi. Bu çok derin bir tanımlamadır. Komplo karşısında doğru, mücadeleci duruşun ruh halini tanımlayan bir tanımlama. Böyle olmayan komplo karşında mücadele edemez, sağlam duramaz, direnemez. Bu bir gerçek. Bu tanım çok önemli bir tanım.

Komplonun başarı kazandığını değerlendirenler komplo karşısında her zaman diz çökmüşlerdir. Buna inananlar hemen pes ettiler. Biraz ilerleyince komplonun gerçekleştiğini, Önderliğin esir düştüğünü, yeni bir durumun ortaya çıktığını söyleyip değerlendirenler hemen komplo karşısında diz çöktüler. Provokatif tasfiyeci eğilimlere yöneldiler ve komplo cephesine geçmeye yöneldiler. Bunu erkenden yapanlar oldu. Zamanla komplo karşısında uzun süreli durma, direnme gücünü gösteremeyen, bu yüreği taşıyamayanlar, o bilinci kaybettikleri zaman komplo karşısında

diz çöker hale geldiler. Provokasyon, tasfiyecilik böyle gelişti.

En son 2003 provokatif-tasfiyeci eğilimi bu konuda en sinsi, en kurnaz, en hesapçı, örgütlü olanıydı. İç mücadeleyi, iç örgüt yapısını en çok zayıflatan oldu. Bunlara karşı kuşkusuz Önderliğin komployu boşa çıkartan, komploya karşı mücadeleyi sürece yayan ve mücadele edilip kazanıla bileceğini hem düşünce de hem de pratikte gösteren tutumu rol oynadı. Yine bu tür eğilimleri başarısız kılmada, halkın Önderlikle bütünleşmesi, Önderliğin öngördüğü çizgiyi benimsemesi, hep mücadeleci olması temel bir rol oynadı.

Yine militan gerçeklik elbette kendini eğitti. Önderlik çözümler geliştirdi, yeni çizgi geliştirdi. İdeolojik bakımdan yenilenme, yeni paradigma geliştirme, sosyalist ideolojide yenileme, stratejik bakımdan değişim yaşama, örgüt bakımından yeniden yapılandırmayı gerçekleştirme, böylece uluslar arası komploya karşı duruşu ve mücadeleyi bir çizgiye kavuşturmayı Önderlik başardı. Bu temelde örgüt kendisini bu çizgiyi özümseyerek değişime, yeniden yapılanmaya götürmeye çalıştı, çalışıyor. Bunlar oldukça tabii bir örgütsel duruş gelişti komploya karşı. Yeni bir mücadele çizgisi, bu çizgiyi özümseyen bir militanlık, böyle bir çizgiye de komploya karşı mücadele temelinde de örgütlenen bir halk yapısı ortaya çıktı ve bu süreç devam ediyor. Önemli bir düzeye gelindi. Uluslararası komploya karşı neredeyse bine yakın kahramanca direnen şehidimiz var. Komplo karşısındaki duruşun en temel öğeleri bunlar oluyor. Yine gerillanın 1 Haziran atılımı temelinde 28 aylık bir direnişi var ve bu süreç devam ediyor.

Şimdi de 8. yıl dönümünde tıpkı komplonun gerçekleştiği dönemde olduğu gibi yeni bir ateşkes süreciyle bu atılım mücadelesi devam ediyor. Halkın 8 yıl boyunca bitmez, tükenmez bir direnci var. Önderliği, mücadeleyi sahiplenme durumu var. Çeşitli kurumlaşmalar var. Kadın hareketinin, gençlik hareketinin, emekçi hareketinin kendini demokratik konfederalizm çizgisinde örgütlemesi var. ABD'nin ön gördüğü projeye alternatif olacak demokratik halk alternatifini yaratmayı öngören bir demokratik toplum örgütlenmesi gelişiyor. Tabi bunun hem anlayışı, hem de örgütsel çabası var. Bunlar 8. yıl dönümünde Özgürlük Hareketimizin ulaştığı düzey oluyor. 9. komplo ve ona karşı mücadele yılına girişi ifade ediyor. Komploya karşı mücadeleyi 9. yılında da sonuna kadar sürdürmek kesinlikle bir şeye bağlı. Komplonun kadir-i mutlak olmadığına inanmaya bağlı. Komplo aşılamaz düşüncesi yanlıştır. Bu başından beri yanlıştı. 15 Şubat engellenebilirdi. Bir yönüyle hileler oldu, komplocu saldırıların gücüyle oldu ama esas olarak bizim hareketimizin, yönetimimizin, kadro duruşumuzun yetersizliklerinin sonucunda oldu. Bu yetersizlikler aşıldığı ölçüde komplo ve onun dayandığı sistem aşılacaktır.

Önceden aşılabilmiş olsaydı, 15 Şubat olmayabilirdi. Komploya karşı daha farklı bir mücadele biçimi olabilirdi. Bu 8 yıllık süreç daha farklı gelişebilirdi. 15 Şubat'tan sonrası için de bu durum geçerlidir. Viyan arkadaşın bu konuda tanımı, duruşu hep örnek alınıp, özümsenmesi gereken bir durum.

Ama anlayarak, doğruluğuna inanarak özümsenmesi gereken bir durum. Kürt halkı da dikkat edilirse hiç yüreğine yedirmedi. İmralı'yı hiç kabul etmedi. İmralı sistemiyle birlikte yaşamayı hiç kabul etmedi. Hep ona karşı durdu, onu reddetti. **Dolayısıyla da düşüncede ret, ruhta ret büyük bir direnme, düşünme gücü yarattı. Bu, komplo karşısındaki duruşun özüdür.** Özellikle militan gerçeklik önemli oluyor. Örgüt yapımız bu çizgiye oturmak durumunda. Buna oturduğu, bunu özümsediği, bir de bu ruhsal, duygusal duruşu, gerçeği bilince çıkartıp örgüte ve eyleme dönüştürdüğü zaman işte kitkomploya karşı başarılı mücadele etme gerçeği ortaya çıkar. Komplo karşısında doğru duruş, görev ve sorumlulukların gereğini doğru ve yeterli görme, dolayısıyla komploya karşı başarıyla mücadele etme gerçeği ortaya çıkar. Onun için uluslararası komploya karşı 9. yılda başarıyla mücadele edebilmemiz için, bu mücadelede başarı sağlayabilmemiz için bizim her şeyden önce, gerçekten de komplonun yenilip aşılabileceğini görebilmemiz lazım. Ufkumuzun, görüş açımızın komplonun ötesini görebilmesi lazım. Dolayısıyla komployu beynimizde, yüreğimizde reddeden bir sağlamlığa ulaşabilmemiz gerekli. Bunu anlamak açısından da kahin olmaya gerek yok. Çok bilmeye de gerek yok. Önderlik şunu söyledi; "anlamıyorlarsa, görmüyorlar mı da?" Yani biraz duygu, biraz his, biraz gören göz bu gerçekleri görmeye yeter. Komplonun nasıl bir vahşet olduğunu, halk için nasıl bir imhayı öngördüğünü, komploya karşı durulabileceğini Önderlik gerçeğine, 8 yıllık mücadele gerçeğine bakarak, insan rahatlıkla görebilir.

Komploya karşı mücadele edilebileceği, aşılabileceği ortada. O bakımdan bir kere her şeyden önce, komployu doğru anlamamız, daha derinliğine kavramamız, güncel gelişmeleri bu temelde yorumlayabilmemiz bir de komplo karşısında durma, komployu aşma, yenilgiye uğratma kararlılığımızı, bilincimizi, azmimizi çok daha ileri düzeyde geliştirmemiz, dolayısıyla da bu temelde yaratıcı örgüt ve mücadele yöntemlerinin neler olacağı konusunda çalışmamız gerekiyor. 9. yılını bütün bunları en güçlü bir şekilde yapabilecek şekilde karşılıyoruz. Komplonun 8. yıl dönümü vesilesiyle bunları ifade edebiliriz.

"KENDİMİZİ BİLMEK" İÇİN KENDİMİZDE KIYAMETLER KOPARMALIYIZ

BOZAN TEKİN

Kürdistan ve Ortadoğu'ya dönük Önderliğimiz şahsında geliştirilen uluslararası komplonun ve ona karşı yürütülen mücadelenin 9. yılına girmiş bulunuyoruz. Bizlere bir asır gibi gelen bu zaman diliminde çok önemli, köklü gelişmeler ve değişmeler yaşandı. Şüphesizki bu yıllara damgasını vuran Önderlik duruşuydu. Ancak efsanelerde dile gelebilen böylesine eşitsiz koşullardaki duruş şüphesizki süreci belirleyen ve damgasını vuran en temel olgudur. Ancak bu duruş ve ruhtan beslenen bir başka olgu vardır ki başlı başına bir araştırma-inceleme konusudur. Haklarında ne kadar yazılsa, ne kadar çizilse yine de hep eksik kalacaktır. "Güneşimizi karartamazsınız" şiyarıyla bedenlerini tutuşturarak halkımızın ve bölgemizin içine düşürülmeye çalışıldığı karanlığı aydınlatmaya çalışan Güneşin ve ateşin çocuklarının bu süreçte oynadıkları tarihsel ve destansı eylemlerinden bahsetmek istiyoruz. Gerçekten de bugünden 9 Ekim 1998 yılına baktığımızda o günden bugüne en kalıcı, en sürükleyici ve en devrimci; mücademize ruh ve yön veren "Güneşimizi Karartamazsınız" şiarıyla bedenlerini tutuşturan militanların bilinçli fedai eylemleri kalmaktadır.

Halit Oral yoldaşın Maraş zindanında başlattığı ve ardından birçok zindana yansıyan özgür yaşam tutkusunun, bağlılığın en yüceliklerinde bulunan örgüt ve önderliksel bağlılık ahlakının ard arda diğer zindanlara yansıması, zindanların ardından ülke ve Önderlik özleminin en yoğunlaştığı uzaklıklarda, yani Moskova'da Tayhan ve Hükmiye yoldaşlarla daha da harlanmış, İstanbul gibi metropol kentlerde Hatice Falay'larla kendisini sürdürmüştür.

Bu eylemciler kimdi ve ne istiyorlardı. Ya da bu eylemlere yönelmelerinin gerekçesi neydi? Bununla uluslar arası komplocu güçlere, sömürgeci devletlere, Kürt halkına ve özellikle de biz yoldaşlarına vermek istedikleri mesaj neydi? Veya Onlar'ın eylemleri bugün bizler için nasıl bir anlam içeriyordu? En son Viyan ve Serdar yoldaşlarda temsilini bulan bu çizgiye nasıl bağlı kalabilir ve temsini yapabiliriz?

Kürdistan özgürlük ve demokrasi mücadelesinde yer alan tek tek bireyler olarak bu soruların doğru yanıtını oluşturmak ve pratik yaşamlarında temsil etmek bu soruların biricik doğru yanıtı ve yaşamımızın doğru anlamı olacaktır. Eğer bir insan, ya da mücadele tarihimizde sayısı yüzlere ulaşan yoldaşlarımızın bir ideal uğruna bedenlerini cayır cayır tutuşturmasına bundan başka bir yanıt oluşturulamaz. Onların eylemleriyle anlatmak istedikleri mesajı doğru algılamak ve

okumak, doğru ve yeterli karşılığı vermek biz yaşayanlar için birer yaşam pusulası olmuyorsa durup bin kez daha düşünmek ve kendi yetersizliklerimizi çözümlemek ve Başkan APO'nun dediği gibi "kendimizi bilmek" için, kendi kendimizde kıyametler koparmalıyız. Sistemin bireyci ahlakına teslim olan yönlerimizi onların ateşini yüreğimize taşıyarak yakmalıyız. Amed zindanlarında dörtlerin yaktıkları bu ateşin bu düzeyde kültürleşmesi karşısında, başka da yoldaşlık olmaz zaten. Başka da olur demek aldatmasından vazgeçilmelidir.

Bilindiği gibi ABD, reel sosyalizmin de çözülüşünden sonra bölgeyi tümden denetimi altına almak istiyordu. Kimi bölge devletleri belki bu plan karşısında bir direnişi temsil ediyorlardı, ama onlarda sonuçta bir tür kendileri oluyorlardı. Fakat onlar, emperyalist sistemi zorlayacak, aşacak bir alternatifi de ifade etmiyorlardı. Kaos aralığının belki de en çarpıcı yaşandığı Ortadoğu'da, emek ve halklar lehine çözüm oluşturacak en temel alternatifi Önder APO geliştiriyordu. Önder APO, "SOSYALİZMDEN KUŞKU DUYMAK, İNSANIN SOSYAL VARLIĞINDAN KUŞKU DUYMAKTIR" diyerek, tüm dünyada devrimci, demokratik ve sosyalist hareketlerin bir ideolojik karmaşayı yaşadığı, dolayısıyla yönsüzleştiği bir süreçte sosyalizm utkusunda halkların ve emeğin özgürlük düşünde derinleşiyordu. Bu durumu, dönemin CIA raporları, PKK'nin ezilen halklara ve insanlığa 'kötü örnek' olduğu biçiminde yazıyordu. Ve yine Önderlik 'yüz yılın son devrimcisi' olarak tanımlanıyordu. Bir tarafta kapitalist sistemin ideologları reel sosyalizmin yıkılmasıyla zafer sarhoşluğunu yaşıyor, yine reel sosyalizmin bölge gerçekliğiyle uyuşmayan, insanlığın sorunlarına çözüm üretmeyen paradigmasının iflası karşısında Önderliğin tüm ezilenler adına sosyalizmi yenileme ve insanlığın kurtuluş umudu haline dönüştürme arayışları yaşanan bu karmaşayı gidermeye aday gözüküyordu. Anılan dönemde bugün sistem karşısında gerici temelde de olsa belli bir direniş konumunu temsil eden İslami güçler henüz ortada yoktu veya etkili değillerdi. Sistemin yeni dünya arayışları sonuçsuz bir bocalamayı yaşıyordu. Bu durumda Önderlik gücü, iradesi ve çözümleyiciliği yeni bir atılım yapmanın ve onu başarıya ulaştırmanın olanaklarını taşıyordu. Bu durum Ortadoğu da varolan kaosu Kürdistan'dan başlayarak çözümleriyle giderme gücünde olan Önder Apo'yu halklar adına umut haline getiriyor, ama öte yandan da kapitalist sistemin hedefi haline getiriyordu. Bu umut kırılmalı, yerle bir dilmeliydi. Ancak bu biçimde Ortadoğu uluslar arası sermayenin küreselleşen yapılanmasının çıkarlarına göre yeniden dizayn edilebilirdi. Bunun için Önderliğe karşı Türk devletinin talepleriyle dönemin ABD ve İsrail çıkarları bu noktada kesişiyordu. Bu temelde bilindiği gibi Suriye devleti üzerine baskı geliştirildi, bölgenin bazı işbirlikçi güçleri de buna onay verdiler. Bu biçimdi Ortadoğu'yu kan gölüne çevirecek olan mutlak bir savaş dayatması karşısında Önderlik, bölge halklarına karşı duyduğu derin tarihsel, toplumsal ve ahlaki sorumluluktan hareketle alanı terk eder komplonun ilk

saldırısını bu biçimiyle boşa çıkarmıştır.

İşte Önderliğe karşı geliştirilen uluslar arası komplonun gündeme gelmesi karşısında Halit Oral arkadaşın öncülük ettiği ve Güneşimizi Karartamazsınız şiarıyla geliştirilen eylemliliği daha sonra Kürdistan Özgürlük mücadelesi tarihinde ilk kez uçak kaçırarak tarihe geçen ve son anına kadar devrimci sorumlulukla hareket etmesini bilmiş Erdal Aksu arkadaşın eylemiyle devam etti ve zincirleme olarak Bülent, Aynur artan ve daha birçok arkadaşın eylemleriyle gelişip yaygınlaştı. Bu eylemler tarihte başka bir benzeri olmayan militan duruşu ve tarzı ifade etmektedirler.

Hep hissetmek veya derinden duymaktan sözedilir. Derinden duymak ve hissetmek bir sonsuz bağlılık ve yoğunlaşmayı ifade etmektedir. Bu ise, bağlı bulunan konu dışındaki her şeye kendisini kapatmaktır. Yaşamını temel gayesi haline getirmektir. Bunun dışındaki tüm seslere, çağrılara, görüntülere kulaklarını ve gözlerini kapatmak. Yüreğinde yer vermemektir. Gerçekten de bağlı bulunan dava için yaşayabilmektir. Ön görü, hisetmek veya sezginin anlamı bu olsa gerek. Uluslar arası komployu hissetmek ve ona karşı yanıt olmayı başka türlü açıklamak çok zordur. Her halde duygusal zeka dedikleri,. Akıl-zeka ve duygunun birleştiği nokta budur. Önderlikle hesapsız-kitapsız yoldaşlık yapmanın ve böylesine mazlum bir halkın gerçek anlamda kurtuluşuna samimi bir biçimde bağlı kalmanın en doğru temsili budur.

Önderlik, Kürt halkı başta olmak üzere Ortadoğu, dünya ve Doğu kültürünün temsilini ifade etmektedir. Dolayısıyla Önderliği sahiplenmek, bütün bunların en ileri düzeyde savunulması anlamına da gelmektedir. Bu bakımdan Güneşimizi Karartamazsınız eylemcilerinin pratikleri sadece dar, tepkisel bir karşı koyuşla sınırlı eylemlilikler değildir. Zira Önderlik de salt Kürdistani bir önderlik değildir. O, Kürdistan gerçekliğinde açığa çıkan sorunu çözmek istemektedir. Bu nedenle, bu durum O'nun Ortadoğu'ya dönük projelerini göz ardı ettirmiyor.

Ateşin Mezopotamya kültürü içindeki yeri bilinmektedir. Her hangi bir şeyle değil de ateşle eylem yapmak Mezopotamya tarihinin dipten gelen geleneğiyle doğru temelde buluşulmasını da ifade etmektedir.

Kendini yakmak, bir şiddettir. Hatta şiddette bir patlamayı ifade eder ve şiddetin en son zirvesidir. Fakat çok aykırı gelebilir ama derinliğine bakıldığında barışçıldır. Yani şunu söylemektir; "sizin yaptıklarınız çok ağır, kabul edilmez sınırlardadır. Seni de yakmaya gücüm var ama anlamıyorsun, görmüyorsun, bak sana zarar vermemek için ve senin dayattıklarının kabul edilmezliğini anlatmak için kendimi yakıyorum, kendine gelmen için bunları yapıyorum". İşte eylemin barışçıllığı da buradadır. Ama bir büyük öfkeyide çağrıştırmaktadır. Senin kendine gelmen için daha ne yapmam lazım, eğer anlamazsan bunu, onu da yaparım demektir.

Ateşin ve güneşin çocukları olarak anılan bu halkın çocukları, belki de tarihte hiç olmadık kadar kendi tarihleri görmezden gelinse de soy değerlerine derinden bağlı bu eylemler Önderliğin

tüm bu değerlerin bileşkesi olarak da savunulması ve korunması anlamına gelmektedir. Önderliksel çıkışın özgünlüğü Kemal Pir'in deyimiyle zaferin kesinleşmesi ve bunun dışında yönelen uluslararası saldırıların hiçbir biçimde önlenememesi gibi durumlar da eylemlerin bu biçimde gelişmesine zemin sunmuştur. Bu eylemlerin diğer bir yönü ise, emperyalist çıkarların Kürdistan'ın inkarı üzerinde kesişmesi sonucu meydana gelen Lozan Antlaşmasının kabul edilmezliğinin de ifadesidir. Yani inkarın bitirilmesi, sonlandırılmasıdır. Bu mesajın diğer bir özelliği de, kendisi olmaktan çıkarılmış, dünyanın en büyük halkları arasında sayılabilecek ancak buna rağmen yaşadığı gerçeklikten uzak bazı kesimlerin uzandığı gaflet uykusundan uyarmak ve bir de vicdanını yitiren kesimlere, bazı gerçeklikleri yeniden hatırlatmayı hedefliyordu.

Bu eylemlerin biz yoldaşlarına verdiği mesaj ise daha açıktır. Önderliğe yönelik saldırıların özünde, Önderlikle yoldaşlık iddiasında olan bizlerin, bunun gereklerini yeterince yerine getirmediğimiz gerçekliği de bulunmaktadır. Yetersiz yoldaşlık, çizgiye yetersiz ve hesaplı katılımdır. En hafif deyimle, kendini gerektiği kadar katmamak, yormamak, duymamak ve hissetmemektir. İşlerin gerektiği gibi yürütülememesi, Önderliğin çizgi bakımından yaşamın her alanında tamamlanarak sürdürülememesi, komplocu güçleri " bunu da tasfiye edersek PKK'nin işi tamamdır" değerlendirmesine götürdü. Ancak Zilan yoldaşta ifadeye kavuşan " keşke canımdan başka verebileceğim bir şey olsaydı" değerlendirmesinin PKK'deki kültürleşme ve bireyde kişilikleşme boyutunu hesaplayamadığından olacakki, arkadaşların zindanlardan başlayarak kendi bedenlerini ateşe vermeleri başta uluslararası komplocular olmak üzere tüm düşmanlarımızı da, dostlarımızı da şok etti. Aslında yaşayan yoldaşları olarak bizleri de şok etti. Hem Önderliğin halk ve bölge için ifade ettiği anlam hem de ona yönelik saldırı ve onun şiddetinin derinliğinin yeterin-ce farkına varma-an bizleride uyaran, çizgiye çeken ve onda ısrarı sürdür-emizi sağlayan güç-lü bir mesajı vardır.

Ve bir ahlaki tutumur. Önderlik karşısındaki yete-sizliğin Önderliği düşürdüğü konu-dan kendini sorum-u görmenin en ileri ahlaki davrınış dü-zeyidir. Bu bir davettir de bizler için. " Siz kendinizi yakarcasına, tüketircesine çizgiye yatırmazsanız sorumluluktan kurtulamazsınız" biçiminde hem bir uyarı hem de militanın aşındırılmaya çalışılan ölçülerini tekrardan bizlere sunmaktadır.

PKK'nin direnen yaşayan özünü temsil eden bu eylem duruşu, salt bir eylem değil, bir örgüt, eylem ve yaşam çizgisidir. Demokratik ekolojik toplum paradigması temelinde yeniden yapılanan PKK'de, militanlarının da temel alması gereken ölçüleri ortaya koymaktadır. Saldırıların şiddeti ve kapsamı karşısında çizginin ve Önderliğin ancak bu biçimde yeni dönemde temsil edileceğini ve savunulacağını ortaya koymaktadırlar.

Kürdistan'da insanca var olmanın ve özgürce yaşamanın zorluklarına dikkat çeken bu eylemler, günümüzde uluslararası komploya karşı nasıl mücadele edileceğinin ve nasıl

sonuç alınacağının da yolnu göstermişlerdir. Biliniyor, uluslararası komplo, önderliği ya tümüyle tas-fiye etmeyi ya da anlamca tasfiye e-tmeyi önüne koy-muştu. Ama ulus-lararası komplo sekizinci yılına girerken APO'suz ve PKK'siz Kürt çözümününün Or-tadoğu da müm-kün olmadığını görmesi, Önderlik ve PKK'nin Orta-doğu da artık yok sayılması değil de varlığıyla dikkate alınması gereken bir olgu haline gelmesinin temelinde Önderlik ve onun yarattığı özgürlük sisteminin canları pahasına ve hemde kendisini ateşle tuşturarak yanıtlamaları vardır. Herkes bir kez daha şunu gördü: Önderliğin ve O'nun yarattığı değerleri görmezden gelmek şurda kalsın, artık böyle şeyler söylemek modası geçmiş şeyler olarak tanımlanmaktadır. Gündemde olan budur. Bugün, uluslar arası komplonun dokuzuncu yıl dönümünde hareketimiz, Önderliğimizin çağrısı temelinde ateşkes ilan etmiştir. Bu ateşkesin ilan edilmesinin temelinde 1 Haziran kararıyla savaş kararı alamaz, alsa bile savaşamaz, savaşsa bile başaramaz denilen gerillanın destansı direnişleri, halkımızın Amed'de zirveleşen Newroz ve Amed serhıldanı karşısında Türk aydınlarının, demokratik kesimlerinin yine uluslararası komplo içerisinde yer alan Güneyli güçlerin çağrıları ve komplonun liderliğini yapan ABD ve yardımcı konumundaki AB ülkelerinin hareketimize çağrıları temelinde bu ateşkes gerçekleştirilmiştir. Direnen Önderlik, direnen militan ve direnen halk uluslar arası komplo da yer alan güçleri bu konuma getirmiştir. Ama hareketimizin bu aşamaya ulaştırılmasında uluslar arası komployu ve onun tehlikesini derinden hisseden ve sezen Halit Oral yoldaşın bedeninde çaktığı ilk kıvılcımla başlayan bu direniş, bugün anlamını 1 Ekim ateşkesinde bulmaktadır.

Güneşimizi Karartamazsınız şiarının eylemcileri yeni dönem görevlerimizi de belirlemektedir. Yeni dönem görevi geçmiş ateşkes süreçlerinde olduğu gibi süreci kendiliğindenliğe bırakarak devrimci örgüt ve eylem hattına girmeyen ve ondan kaçınan tutumları bir yana bırakarak devrimci ve demokratik güç olabildiğin kadar barışta muhatapsın ya da düşman savaşma ve direnme gücüne ve tüm bunlardan hareketle her bakımdan zarar görme düzeyini hesaplattırabildiğin oranda barışta muhatapsın veya dikkate alınırsın. Barış savaşan ve savaşma gücünü, potansiyelini koruyan ve geliştirebilen güçler arasında yapılır. O halde bu ateşkes sürecini daha fazla eğitim, yani bilinçlenme, örgütlenme ve eylemi geliştirebilme gücünü biriktirme süreci olarak anlamalıyız. Henüz hiçbir şey olup bitmiş değildir. Ortada öyle hallolmuş bir sorun yok. Özellikle Türk devlet sistemindeki savaş kliği, inkar ve imha siyasetinde ısrar emektedir. Önderliğimiz üzerinde sürdürülen tecrit ve ateşkes konumundaki HPG güçlerine dönük aralıksız operasyonlar da bunun ifadesidir. O halde barışın olanakları kadar –ki o olanaklar bizi ateşkes ilanına götürdü- süreci sabote edecek tehlikelerde söz konusudur. Böylesi bir durumda düşmanın o bildik tutumunda diretmesi karşısında eskiyi daha fazla aşan meşru savunma çizgisini geliştirmek ve serhıldanları Amedi aşacak tarzda tırmandırmak ve KKK

sistemini toplumsal sorunları hiçbir güce ihtiyaç duymaksızın çözme düzeyinde örgütleyen bir düzey yakalamanın mücadelesi yürütülmelidir. Bu görevleri başarmada ilham kaynağımız en son örneği Önderlik tecriti karşısında ağır kış koşullarında düşmana direk darbe vurmanın olanaklarının olmadığı bir ortamda bedenini ateşe veren PKK'yi yeniden inşa komitesinin üyesi Viyan yoldaşta somutlaşan Güneşimizi Karartamazsınız şiarının eylemcilerinden alacağız. Yeni paradigmada partileşmenin tek yolu budur.

EKİM AYINDA YAŞANANLARA DÖNÜP BAKMAK MÜCADELE TARİHİMİZDE YAŞANANLARIN ÖZETİNİ OKUMAK ANLAMINA GELECEKTİR

ARJİN GARZAN

Acı ve direnişlerin iç içe yaşandığı bir halk gerçekliğinden geliyoruz. Halk olarak yaşadığımız acı ve direnişler, otuz yılı aşkın mücadele tarihimizde zirveye ulaştı. En önemlisi de mücadele tarihimiz, her acının, nasıl direnişe dönüştürülebileceğini öğretti bizlere. Bu nedenle, özgür bir geleceğe her adım atışımızda, dönüp tarihe bakmak ve tarihi doğru okumak, bize kazandıracak en temel yoldur. Başta da acıları en derin yaşayan kesim olarak kadınların, geleceğini yaratması, dolayısıyla insanlığa özgür bir gelecek yaratmada öncülük rolüne cevap olması açısından, acılarını güce dönüştürebilecek, direnişe dönüştürebilecek bir tarih bilincine ulaşması gerekir. Beşbin yıllık egemenlik tarihi boyunca kadının ihtiyacı olan bu bilinç özgürlük mücadelemizle kazanıldı. Bu nedenle en çok da kadının tarihte yaşananlara dönüp bakması, kendisine kazandıran ve kaybettirenleri tarihte araması gerekir. Mücadele tarihimizde hem acıların hem de direnişlerin en çok yaşandığı aylardan biri Ekim ayıdır. Ekim ayında yaşananlara dönüp bakmak, her bir gününde tarihin yazdıklarını bir kez daha okumak, bir anlamda mücadele tarihimizde yaşananların özetini okumak anlamına gelecektir. Belleklerimize kazınan ama ifade etmekte zorlandığımız, daha doğrusu kelimelerle anlatılamayan 9 Ekim komplosu ve Ekim ayının neredeyse her bir gününe adını yazdıran onlarca şehidimiz, acı ve direnişlerle dolu olan tarihimizin en yalın, en çıplak ve en yakıcı ifadesidir.

9 Ekim insanlık açısından kara bir gün olarak geçti tarihe. Önderliğimize yönelik geliştirilen komplo, başta Kürt halkı olmak üzere tüm insanlık açısından hafızalardan silinmeyecek bir trajedi anlamına geliyor. Aynı zamanda, tüm insanlığın beş bin yıllık tarihini içerisinde barındıran, büyük derslerle dolu bir tarih oluyor. Derinliğine bakıldığında görülecektir ki; 9 Ekim komplosu, beş bin yıllık tarih boyunca, egemen güçler karşısında özgürlük mücadelesi verenlerin yaşadıklarının toplamıdır. Hem egemen güçlerin halkların direnişini kırmaya dönük yönelimleri ve bunun sonucunda yaşanan trajediler ve acılar anlamında, hem de kesintisiz bir biçimde halkların bu güne kadar sergilediği direniş anlamında bu böyledir. Komplonun derinliği, amacı ve hedefi göz önünde bulundurulduğunda ve komplo karşısında bir halkın direnişinin zirveye ulaştığı gerçeğine bakıldığında Kürt halkı ve insanlık açısından doğru dersler çıkarılması gerektiği anlaşılacaktır. Egemen güçler tarih boyunca başta kadınlar olmak üzere halklara, dolayısıyla tüm insanlığa karşı

yönelimlerini, her türlü araç ve yöntemi devreye koyarak Önderliğimiz üzerinde yoğunlaştırmak ve sonuç almak istedi. Çıkar politikalarının en amansız, en çirkin ve en sinsi biçimi devredeydi. Karşısında ise insanlığın özgürlük umudu, bilinci, iradesi ve yüreği vardı. Bedenlerini ateşe vererek şahadete ulaşan yoldaşlarımız Önderliğimiz şahsında yaratılan değerleri sahiplenmenin, insanlığın umudu, bilinci ve iradesi olan Önderliğimizi sahiplenmenin, egemen güçlerin zirveleşen saldıraları karşısında, direnişin de zirvede yaşanacağının, bu anlamda insanlığın karartılmak istenen geleceğine karşılık, aydınlığın kazanacağının garantisi oldular. Ve komplo karşısında Ekim ayında şehit düşen Kürt, Türk, Alman, Çerkez ve Türkmen asıllı yoldaşların Ekim ayını kutsallaştıran gerçeğiyle buluştular. Lanetli bir güne tanıklık eden Ekim ayı, aynı zamnda destansı kahramanlıklarıyla kutsallığın kazanacağını Beritanların, Gurbetelli, Azime (Mihriban Saran), Mizgin (Çiğdem Türkmen), Canda Türk, Çerkez Helin, Meryem Çolak, Ronahi (Andrea Wolf), Sarya ve Zinarinlerin şahadeti müjdeliyordu. Farklı halklardan gelerek farklılıkların buluşmasını, bir arada yaşamasını, eşit, özgür ve paylaşıma dayalı yaşamın en güzel örneğini ve anlamını tüm insanlığa anlatırcasına Ekim ayında buluştular. Her birinin yaşamı, şahadeti, egemen güçlerin her türlü saldırıları karşısında halkların ve kadının özgürlük eşitlik ve paylaşıma dayalı sisteminin kazanacağını anlatıyor.

Beritan (Gülnaz Karataş) yoldaş, bir özgürlük arayışçısıydı. Ve Kürdistan dağlarında verilen Özgürlük mücadelesiyle en iyi bütünleşen yoldaşlardan biriydi. Örgütlü kadının tek başına da olsa her türlü saldırı karşısında nasıl durabileceğini ve nasıl kazanabileceğini şahadet biçimiyle çok net ortaya koydu. Tarih boyunca egemen güçlerin güçten düşürdüğü kadının Başkan Apo'nun öğretisiyle nasıl bilinçlendiğini ve bir ordu karşısında nasıl mücadele edildiğini gösterdi. Beritan yoldaş aynı zamanda egemen güçlerin kadına, Kürt halkına ve diğer halklara karşı geliştirdiği her türlü saldırı ve komploda işbirlikçi-ihanetçi güçleri de yanına alarak sonuç almak istemesine karşı da, son mermisine kadar savaştıktan sonra, silahını parçalayarak, kendisini uçurumdan atmış, ihanet ve işbirlikçiliğe karşı tarihin en görkemli cevabı olmuştur. Onun yaşam tarzı ve şahadet biçimi nasıl yaşamalı sorusuna çok net verilmiş bir cevaptır. Beritan yoldaş kadının ve halkların özgür yaşamda ısrarının adıdır aynı zamanda. Bu nedenle Önderliğimiz özgür yaşam çizgisini önümüze koyarken Beritan çizgisinden bahsediyordu… Meryem yoldaş Avrupa'da egemen sistemin en sinsi politikalarının devrede olduğu bir mekandan çok sevdiği kızını geride bırakarak en derin analık duygularıyla ülkesini ve halkını kucaklamıştı. Ondaki kadın özgürlük bilinci ve analık duygusu insanlığa ait değerlerin kadın eliyle yaratıldığı ve tüm insanlığa analık eden Mezopotamya kadar derin bir anlama sahipti. Ve şahadetiyle tanrıçalardan günümüze bu topraklarda yaşayan nice kadınlar gibi, bilge kadın ve kutsal ana olmanın sembolü oldu… Gurbetelli Ersöz yoldaş da kadının en sade özünü bilinçle yoğurarak, bu özünü

yoldaşlarıyla paylaşan ve kadına bu bilinci veren, Önderliği en iyi anlama çabası içerisinde olan yoldaşlardan biriydi. Önderlik, O'nunla kadına ilşkin geliştirdiği bir diyaloğunda "ah keşke bir roman yazabilseydin" der. Gerçekten de kadına ait özü ve bilinciyle böylesi bir romanı yapabilecek nadir arkadaşlardan biriydi. Bilinçlendikçe kadın yoldaşlarını da biliçlendiren, bu anlamda kadın kurtuluş ideolojisinin şekillenmesinde büyük bir rol oynayan ve öncülüğüyle sembolleşen yoldaşlardan biri oldu… Şahadetiyle Ekim ayını kutsal kılan yoldaşlardan biri de Andrea wolf (Ronahi) yoldaştır. Kadına ve Halklara kaybettiği topraklarda özgürlük arayışına çıktı. Kadına, dolayısıyla insanlığa ait değerlere, eşit ve özgür paylaşıma dayalı yaşamın yaratıldığı topraklarda, insanlığın öz değerleriyle buluşmanın en anlamlı mücadelesini veren yoldaşlardan biriydi. Halkların bir arada yaşamasının, farklılıkların eşitliğe ve paylaşıma dayalı yaşama umudunun adı oldu Ronahi yoldaş. Ronahi yoldaş'la birlikte, Mizgin (Çiğdem Türkmen), Canda Türk, Çerkez Helin yoldaşlarda Ekim ayındaki buluşmayla halkların birlikte, özgürce ve özdeğerleriyle yaşamasının umudu oldular. Ekim'e eşitliği, ortak yaşamı, sevgiyi ektiler. Ekime kadının ve halkların yeniden doğuşunun büyük emeklerle yoğrulan tarihini yazdılar. Ve Ekim'e aydınlık bir geleceğin tohumlarını ektiler.

Direnişleriyle Ekim ayını kutsal kılan bu yoldaşların mücadelesi, "Güneşimizi karartamazsınız" sloganıyla bedenini ateşe vererek şahadete ulaşan yoldaşlarımızla devralındı. Halit Oral yoldaş'ın sloganına eşlik ederek Önderliğe bağlılık eylemi gerçekleştiren onlarca şehidimiz, komplonun kapsamı ve amacının boyutları karşısında, direnişin de amansız bir şekilde boyutlanacağı, yine bu coğrafyada sayısız komplolarla insanlığı ve onun değerlerini yok etmeyi hedeflemiş olan güçlere bu kez başaramayacaklarını, tarihin en kapsamlı komplosu da olsa, artık kadının, halkların ve tüm insanlığın özgürlük çağının yaşanacağının ve bunu geriletmek isteyecek hiçbir konseptin başarıya ulaşamayacağının mesajını verdiler. Komploya böylesine amansız direnişlerle karşılık verilmesi, güneşimizin, geleceğimizin karartılamayacağının göstergesi oldu.

Önderliğimizin 9 Ekimde başlayan ve 15 şubtta esaretle devam eden komplo karşında verdiği cevap da şehitlerin kutsal anılarına aydınlık bir geleceği yaratmanın mücadelesini verebilecek sistemi yaratma temelinde olmuştur. Komploya karşı tavrını ve şehitlerin anısına bağlılığın gereği olarak İmralı koşullarındaki düşünsel yaratımını "*İsa çarmıha gerildiğinde, **İncil**'de geçtiği kadarıyla son sözleri "Allah'ım, beni niye yalnız bıraktın?" biçimindedir. Zihniyet ve ruhsal davranış olarak, hiçbir kişi ve kuruma karşı bu tarz bir serzenişte bulunacak durumda değilim. Ama olayın büyük acılarına, hem de kendini yakan ve öldüren yüzlerce insan başta olmak üzere, yaşayanların anısına çok büyük bağlılık gerekti. Daha da önemlisi, insanlık adına en anlamlı sahip çıkılmayı gerektiren sayısız olay ve ilişki mevcuttu. Bütün suçlamaların tam tersini ifade eden bir hareket ve kişilik*

BARIŞLA GELİŞTİRİLMEK İSTENEN SÜRECİ KENDİ ÖZ YARATIMLARIYLA DEĞERLERİYLE DOKUYABİLECEK VE SÜRECİ İLERLETEBİLECEK OLAN KADINLAR OLACAKTIR

boğdurulmaya götürülüyordu. Halkların kardeşliği adına yürütülen en soylu hareketler inkâra kalkışılıp, en aşağılık rantçılık zihniyeti ve vicdansızlığı sonuç almak istiyordu. Bunların yarattığı sızı insanlık adına yaşamayı gerektiriyordu. Komplonun halklarımızın ve Ortadoğu kimliğinin özüne zarar vermemesi için gereken gücü göstermeliydim.

Ne PKK'den, ne Kürtlerden hiçbir zaman beni takip etmelerini emir olarak buyurmadım. Başka kimseleri olmadığı için, İsa tavrının daha zor olanını 2000 yıl sonra üstlenmek durumunda kaldım. ***Demirci Kawa*** *rolünü de üstlendim.* ***Hz. İbrahim****'in kutsallığını da çağdaşlaştırdım. Bütün* ***Zin****'ler ve* ***Adule****'lerin,* ***Mem****'i ve* ***Dervişe Avdê****'si de oldum.* ***Mani****'lerin,* ***Mazdek****'lerin,* ***Babek****'lerin son ahından tutalım,* ***Hüseyin****'in Kerbela yalnızlığını,* ***Hallacı Mansur****'un hakikat aşkını,* ***Pir Sultan****'ın dostluk rütbesini de taşıdım.* ***Deniz****'lerin,* ***Mahir****'lerin,* ***İbrahim****'lerin arkadaşıydım.* ***Mazlum****,* ***Hayri****,* ***Kemal*** *ve* ***Ferhat****'ların intikam savaşçısıydım. Böylesi her çağdan, her milletten binlercesinin birleşen ve bilince kavuşan son örnekleriydim. Bu insanlık abidelerinin sadece direniş ve savaşları değil, bir de fırsat bulamadıkları barış davaları vardı. Bu savunma benim değil, onların eksik kalan son barış savunmalarıydı. Bu eksikliği tamamlamak istedim.*
*Bu savunmam yalnız bana değil, tüm insanlığa karşı komploculukla üstün gelmeye ve günlerini gün etmeye çalışanlara da ilk etkili cevabımdır."*belirlemesiyle ortaya koymaktadır.

Komplonun yıldönümünde, komplonun kapsamı ve derinliğini birkez daha görmek ve Önderliğimizin koplo karşısındaki tarihsel cevabını anlamak, aynı zamanda ekim ayında kürt kadını ve halkı şahsında tüm insanlığın umudu olmayı başaran şehitlerimizi anmak, anlamak ve yaşamın her alanında uygulamak tarihimizin önümüze koyduğu temel görevdir.

Önderliğimiz, tarihte eşi görülmemiş koşullara sahip İmralı sistemi gibi bir zeminde yeni bir doğuşu gerçekleştirmiş ve öylesi bir zeminde umudu yeşerterek komplonun amacına ulaşmasının önüne geçmiştir. İşte Önderliğimizin komploya cevabı budur. Kadının ve halkların kazanabileceği bir sistemi yaratmak ve onun mücadele perspektifini oluşturarak, özgürlük mücadelesi vermek isteyenlerin en yaşamsal ihtiyacına cevap oldu.

Önderliğimiz egemen sistemin dışına çıkma temelinde geliştirdiği perspektifi, düşünsel yaratımı anlamak ve bunu hem kendimizde gerçekleştirmek hem de mücadelesini yürütmek durumundayız.

Savunmalarıyla komplonun tüm yönelimlerini kıran Önderliğimizin geliştirdiği demokratik, ekolojik ve cinsiyet özgürlükçü paradigmayı anlamak, Önderlkte ulaşılan düzeyi özümsemek ve yaşamın her alanına

yedirerek kendimizde gerçekleştirmek bizleri en somut kazanımlara ve başarılara götürecektir.

Ekim ayında başlayan ateşkes süreci, önümüzde duran görevlerin aciliyetini ve yakıcılığını bir kez daha önümüze koymaktadır. Önderliğimiz her gün ağırlaştırılan İmralı koşullarına rağmen böyle bir süreci başlatabilecek gelişmeleri ortaya çıkardı. Önderlik, bu süreci hem kazanımların olabileceği ama aynı zamnda tehlikeleri de içerisinde barındıran bir süreç olarak tanımladı. Bunun bilinciyle görevleri ertelemeden ve en ufak bir rehavete kapılmadan demokatik mücadele yöntemleri ve araçlarıyla bu sürecten büyük kazanımlarla çıkabiliriz. Kadının bu süreçteki öncülük rolü belirleyici olacaktır. Barışla geliştirilmek istenen süreci kendi öz yaratımlarıyla, değerleriyle dokuyabilecek ve süreci ilerletebilecek olan kadınlar olacaktır. Kadında egemen güçleri zorlayabilecek bir düzey ortaya çıktı. Bu birikimi, tecrübeyi bilince dönüştürerek toplumun genelini etkileyen bir dinamik olarak bu süreçteki rolünü oynayabilecektir. Otuz yılı aşkın mücadele sürecimizde kadın olarak toplumda yarattığımız değişimi bu günde yaratabilmek, Önderliğimizi doğru anlamak ve geliştirdiği kadın kurtuluş ideolojisinde derinleşmekle mümkündür. Bu gün Kürdistan, Türkye ve Ortadoğu toplumunda yaşanan değişim sancılarını görerek bu değişimin gerçekleşmesinde rolümüzü birkez daha görmemiz gerekmektedir. Ekim şehitlerinin nasıl yaşamalı sorusuna şahadetleriyle vermiş oldukları cevabı, kararlılığımız ve özgür yaşamda ısrarımızın ölçüsü olarak görerek ve gereklerini yerine getirerek, görevlerimizi doğru sahiplenme gücüne ulaşabiliriz. Demokratik değerlerin kazanabileceği bu süreçte, bir kez daha komplonun derinliğini ve amacını bilince çıkararak, tarihten günümüze kadar başta kadınlar olmak üzere halklara karşı yürütülen savaşın en amansız ve en sinsi biçiminin Önderliğimiz üzerinde yürütüldüğünü ve bu komployla insanlığın geleceğinin karartılmak istendiği gerçeğini görerek, tarihten doru dersler çıkarmak ve Önderliğimizin her yönelim karşısındaki tavrında olduğu gibi hamlesel çıkışlarla karşılık vermek direniş tarihimize ve Ekim şehitleri şahsında tüm şehitlerimize layık olmak anlamına gelecektir. Önder Apo'yla yetersiz yoldaşlığımızın özeleştirisi Apocu çizgiyi yeni paradigmamız temelinde yaşamasallaştırmak olacaktır.

ATEŞKES
YENİ BİR MÜCADELE DÖNEMİDİR

DURAN KALKAN

9 Ekim komplosunun 9. yılına giriyoruz. 9. komplo yılına girerken gündemleştirdiğimiz ateşkes süreci neyi ifade ediyor, çeşitli güçler nasıl yaklaşıyorlar, biz nasıl yaklaşmalıyız? Dolayısıyla da bu ateşkesle birlikte komplonun 9. yılına daha güçlü bir mücadeleyi nasıl dayatabiliriz? Bu soruları da yanıtlamamız önem arz ediyor.

Güncel açıdan, 9 Ekim komplosu başlatıldığında şimdiki gibi bir ateşkes süreci devam ediyordu. 1 Eylül '98'de Önderliğimiz ateşkes ilan etmişti. Stratejik değişim yapılacağının açıklamasını yapmıştı. Süreci yeni bir süreç olarak tanımlamıştı. Şimdi de yeni bir ateşkes sürecindeyiz. Bu komplonun 8. yıl dönümü ve 9. yıla girişi de yeni bir ateşkes süreci ile karşılıyoruz. Bir benzerlik var. Dolayısıyla çıkartacağımız dersler de var. Özellikle 9. yıl mücadelesinin başarıyla nasıl geliştirilebileceğini bilince çıkartmamız ve pratikleştirmemiz açısından bu önemli. '98'de çeşitli çevrelerin ateşkes için çağrıları, yaklaşımları büyük ölçüde bir oyun oldu. Ateşkesleri biz her zaman siyasetimiz gereği, kendi irademizle ilan ediyoruz. Fakat bu aklımıza öyle geldiği için, ya da rüyada görerek değil, siyasi durumu değerlendirerek çeşitli siyasi çevrelerin görüşlerine, çağrılarına bakarak oluyor. Dolayısıyla birçok etkilenmeyi ifade ediyor da. O zaman da birçok çağrı vardı. Hatta ateş durdurulsun, biz Kürt sorununu alır çözeriz, arabulucu oluruz diye birçok çevre öne de çıkıyordu. Bu Avrupa'da örneğin ortaya çıktı. Ama Önderlik ateşkes temelinde Avrupa'ya gidince hiç biri sahip çıkmadı. Sahte dostlar derken onları ifade etti Önderlik. Yine bazı mesajlar Türkiye cephesinde de vardı. Daha sonra basında açıklandı belgeler. Devlet adına, devlet içindeki bir kesim adına arabulucular vardı. Ateşkes süreci ile birlikte yeni gelişmelerin olabileceği yönünde güvenceler vermişlerdi. Daha öncede iki ateşkes süreci sabote edildiği, başarısızlıkla sonuçlandığı için sağlam güvencelerin olması temelinde yeni ateşkese gidilebileceği yönünde bir görüş vardı. Bizim görüşümüz de öyleydi. Önderlik bize de sorduğunda öyle ifade etmiştik. Önderliğin görüşü de öyleydi. Şunu çok net söyledi bize: "Sağlam güvenceler olmazsa yapmayız" dedi. Ondan sonra ateşkes ilan ettiğine göre, ateşkes yönünde bazı güvenceler verilmişti Önderliğe. Çeşitli askeri çevrelerden gelen böyle çağrılar, öneriler vardı. Sivil çevrelerden gelenler vardı. Bu yönlü arabuluculuk yapanlar vardı. Belgeler getirmişlerdi, bunları daha sonra basına verdik. Ancak yürümedi.

Sonra bu ne oldu? Hepsi oyun muydu, yoksa bir şey yapmaya güçleri mi yetmedi, bilemiyoruz tam ayrıntıyı. Oyun olarak değerlendiriliyor da. O da bir görüş aslında. Güçleri yetmemiş de olabilir. Bizim her iki olasılığı da hesaba katmamız, dikkate almamız gerekiyor.

şimdiki ateşkes açısından söylenmesi gereken şeyler bunlar. Biz 9. komplo yılına ateşkes temelinde bir mücadele ile giriyoruz. Bu ateşkes süreci nedir, ne değildir, bunu anlamamız gerekiyor. O nedenle şu çıkıyor ortaya; yani oyunlar mı oluyor, olabilir. O olasılıkları da dikkate alacağız. Bazı güçler var, güçleri sınırlı. Başarılı olamazlar, onu da dikkate alacağız. Ateşkesi böyle anlayacağız. Eskiden böyle anlamadık. Mesela birisi her hangi bir devlet kurumu ya da yetkilisi adına birşey söylerse bu sağlam devlet sözüdür, o zaman demek ki, devlet söz vermiş oluyor dedik. Bu yanlıştı. Böyle bir sözü içermiyor. Devlet öyle bütünlüklü bir şey değil. Karar alıyor ama kararı açık ve resmi bir biçimde olmazsa çok güvenilecek bir durum değil. Oyun olarak da yapabilirler. Mesela yanlış

POLİTİK YÖNTEMLERLE DE BAZI AÇILIMLAR SAĞLAMA KÜRT SORUNUN DEMOKRATİK ÇÖZÜMÜ YÖNÜNDE BAZI POLİTİK ADIMLAR ATTIRABİLME OLASILIĞI ESKİYE GÖRE DAHA ÇOK GÜÇLENMİŞ İŞTE BUNLARI DEĞERLENDİRMEK İSTİYORUZ. BÖYLE BİR POLİTİK ORTAMA DAYALI BİRÇOK ÇAĞRI VAR HEM BU ORTAMI DEĞERLENDİRMEK, HEM DE BU ÇAĞRILARA CEVAP OLMAK ÜZERE YENİ BİR ATEŞKES SÜRECİNE GİRDİK

yönlendirmek için yapabilirler. Önderlik; ***“ben taktikte ustayım, taktiğimin özü de karşıtımı yanılgıya düşürmek. Onunla kazanıyorum başarıları. Başarılı çalışmaları önemli ölçüde bu yaklaşımla yürütüyorum”*** diyordu. Tabi savaşan güçler bir birlerini yanıltmak isterler, bir birlerini oyuna getirmek de isterler. Niye biz oyuna getiriliyoruz dememememiz gerekiyor.

Diğer yandan bazı çevreler böyle katılım, iş yapma sözü veriyorlarsa onları hemen başarılı olacakmış gibi de görmememiz gerekiyor. Kısaca şu hususlar var; mevcut etkenleri ne görmezden gelmeli, dolayısıyla dikkate almama, hesaba katmama gibi bir tutum içinde olmalıyız, ne de böylesi etkenleri kadir-i mutlakmış yani doğruymuş, başarı getirecekmiş gibi görmeliyiz. Yani dikkate alıp bir çaba içine girmeliyiz. Ama başarılı olmayabilir de, oyun da olabilir. Bütün bu ihtimalleri de hesaba katarak çalışmalarımızı yürütmeliyiz. Ona göre mücadele etmeliyiz. Geçmişte ateşkes olunca -özellikle 98 ateşkesinde- daha öncesinden yeterince ders çıkaramadık. Yani bir yandan sağlam güvenceler derken, diğer yandan bu tutumu tam sürdüremedik. Bazı şeyleri çok abarttık. Ardından ona dayanarak komplo saldırısı dayatıldı. Biz zorlandık tabi. Çok hazırlıklı değildik. Örneğin Önderliğin üzerine gelineceği, Önderliğin Suriye’den çıkmaya zorlanacağı gibi şeyler yoktu hesabımızda. Ona göre hiçbir hazırlığımız da yoktu. Her şey birden bire oldu, dayatmalarla oldu, hazırlıksız oldu. Dolayısıyla komplo saldırıları karşısındaki süreci doğru, etkili

yürütemeyişimizin altında bu da vardı. Biraz hafife aldık. Komplo bütünlüklü görülmedi. Öyle oldu ki, bir yandan komplo saldırıyor, diğer yandan ateşkes halindeyiz ve kongreye çekilmişiz. Bütün kadro ve komuta gücü 6. Kongrede toplanmış, kendi kendisi ile uğraşıyor. Bu ortam, komplonun 15 Şubat saldırısını gerçekleştirmesine fırsat verdi.

Demek ki, ateşkes ortamını iyi değerlendiremedik, doğru anlayamadık. Ateşkes ile birlikte komplo dayatıldı, onu göremedik. Onun yerine işte "ateşkes oldu, biz kongre yaparız, savaş olmadığına göre Önderliğe yönelik bir şey olmaz, dolayısıyla Önderlik daha yeni mevziler kazanır, yürür gideriz" sandık. Bu yanlış hesap oldu. Doğru değildir. Ateşkes nedenlerine böyle eğilmememiz lazım. Bu gün için de bu tür olgular var. Yani mevcut ortam değerlendirildiğinde, bir ateşkes süreci başlatmak zorunluluk oldu. Herkesten çağrı geldi. Cevapsız bırakamazdık. Bir de oluşmuş bir politik ortam var. Türkiye topyekun savaşı bir yıl uyguladı ama başarılı olamadı. İşte ABD-İran gerginliği artıyor, savaşa doğru gidiyor. Hem Türkiye'nin, hem ABD'nin, hem de İran'ın ve diğer güçlerin yeni politik açılımlar yapmaları gerekiyor. Daha derin çatışmaya doğru giden bir bölge gerçeği var. Bunun öncesinde politik ortam çok karmaşık, çok yoğun. Dolayısıyla politika yapma imkanı var. Fırsatlar oluşmuş, politik yöntemlerle de bazı açılımlar sağlama, Kürt sorunun demokratik çözümü yönünde bazı politik adımlar attırabilme olasılığı eskiye göre daha çok güçlenmiş. İşte bunları değerlendirmek istiyoruz. Böyle bir politik ortama dayalı birçok çağrı var. Hem bu ortamı değerlendirmek, hem de bu çağrılara cevap olmak üzere yeni bir ateşkes sürecine girdik. Bu süreci böyle tanımlamamız, değerlendirmemiz yerindedir.

Şimdi çeşitli etkenler var mı, var. Çağrılar var, barıştan, demokrasiden, diyalogdan söz ediyorlar. Ama unutmayalım ki, herkes kendi çıkarı için yapıyor bunu. Kendi çıkarları el verdiği ölçüde yaparlar. Yoksa çıkarları dışında bir demokrasi, barış, Kürt sorununu ele alış yoktur. Ona göre davranmamız, yaklaşmamız gerekiyor. Bu bakımdan bazı çevrelerin yaptıkları kendi çıkarlarına göredir. Bazıları oyun da yapıyor olabilir. Çeşitli güçlerden gelen çağrılar, mesajlar oyun da olabilir. Bu ihtimal var, eskisinden daha fazla. Geçmişte de örneklerini gördük. Şimdi de göreceğiz. Bazı iyi niyetli güçler var, çağrı yapıyorlar, demokratik çözümden yanalar, ona inanıyoruz, ama güçleri ne kadardır, gerçekten ne kadar başarılı olurlar, belli değil. Bizim çabamız onları ne kadar başarıya götürür, o da belli değil. Bütün bunlar çalışmaya bağlı. Kısaca sadece olumlu etkenler yok. Olumsuz etkenler de var. Fakat ölçtüğümüzde, tarttığımızda siyaset yapma imkanı daha fazla, daha ağırlıklı. Onun için de ateşi durdurarak siyasi mücadeleyi öne çıkarıyoruz. Siyaset tarzıyla, siyasi mücadele ile Kürt sorununun demokratik çözüm sürecini ilerletmek istiyoruz. İşin özü budur.

Ateşkes bir barış değil. Karşılıklı bir ateşkes de yok. Karşılıklı ateşkesi böyle bir mücadele ile yaratmak, böyle bir ateşkese karşı tarafı zorlamak istiyoruz. Bazıları biz böyle deyince hemen; "Vay görüyor musunuz, ateşi durdurmaktan yana değiller, oyun yapıyorlar" diyorlar.

Gerillaya katılsın diye gençliğe bir çağrı yapmıştık, Türk basını ayyuka çıkarmış şimdi. "Görüyor musunuz baklayı ağızlarından çıkardılar, gerçek niyetlerini ortaya koydular, savaştan vazgeçmemişler" diye yazıyor. Vazgeçmedik tabi. **Meşru savunma çizgimiz esas. Anlaşma olduğu zaman da o çizgiye göre olacak. Kürt halkı kendini savunacak. Kaderini cellatlarının eline vermeyecek.** 20. yüzyıl aşılmıştır. Ya yok olacak, ya da kendi savunmasını yapacak. PKK de öyle kurbanlık koyun değil. Bir mücadele yürütüyoruz. Saldırın, savaş edin, vurun, kırın demiyoruz kimseye. Kendi demokratik meşru savunma çizgisine uygun örgütlenmemizi geliştirmek istiyoruz. Bundan daha doğal bir hakkımız olamaz. Bundan vazgeçmemiz isteniyor. Bunu anlamamız isteniyor. Bu düşman eğilimidir. Bizi tasfiye etmek isteyen güçlerin eğilimidir. Bu her zaman da vardı ve ilginçtir. Mesela Almanya'nın politikasında biz bunu somut gördük. **Düsseldorf yargılamalarında savcının bir iddianamesi vardı, özü şu: PKK'ye karşı her şeyi yapmak serbesttir, demokrasiyi ifade eder, PKK'nin kendini koruması terörizmidir. Kendini koruması terörizmidir.** PKK'nin iyiliği için bir söz bile söyleyemezsin. PKK'yi yok etmek için şiddet bile kullanabilirsin. O da demokratiktir. PKK kendini savunmak için söz söylerse terörizmdir. Özü budur. Bu nedir? İnkarcılık sistemi bunu ifade ediyor. Seni yok sayıyor. Hangi biçimde olursa olsun, var olman bir kere suç, günah. Onun için bu tür yaklaşımlar var. Onu görüyoruz. Bu bir zihniyettir. Zihniyet sistemden kaynaklanıyor. 20. yüzyıl sistemidir. O sistem de zihniyette tam aşılmış değil.

Onun için yaptığımız siyasi mücadeledir. **Ateşkes yeni bir mücadele dönemidir.** Mücadele bitmiş değil, tek yanlı ateşkestir. Siyasi mücadeleyi öne çıkarıyoruz. Meşru savunma çizgisi, demokratik siyasi mücadele temelinde, bir savunma konumunu ifade ediyor. Dolayısıyla askeri saldırılarla ileri düzeyde yüz yüze gelindiğinde silahlı savunma da gündeme geliyor. Onlar biraz zayıflatılıp geriletildiğinde, siyasi mücadele öne çıkıyor. Dolayısıyla silahlı savunmayı geriye çekiyoruz. Bu gayet anlaşılır, açık bir durum. Bizim doğru anlamamız lazım. Bu bakımdan öyle bir anlaşma yok. Oyun da olabilir, bizi buna dayanarak tasfiye etmek, yok etmek isteyenler var. Bütün bunları bilerek, görerek siyasi mücadeleyi öne çıkarmanın, bu mevcut siyasi ortam açısından bize daha çok kazandıracağını hesap ettiğimiz için ve böyle bir mücadele yürütmek amacıyla ateşkes sürecine girmişiz. Bunu çok iyi anlamalı, kavramalıyız. Onun için de görev ve sorumluluklarımıza en küçük bir gevşemeye yer vermeden, rehavete düşmeden, yanlış anlamadan, disiplinimizi kaybetmeden bir anımızı bile boşa geçirmeden sahip çıkmalıyız. Diğeri tehlikeli oluyor. Geçen süreçlerden bizim çıkaracağımız en önemli ders budur. '93'te de '96'da da iyi değerlendiremedik. Gerilla sağlam duramadı, çeteci saldırıları boşa çıkaramadı. Dolayısıyla sabote oldu. '98'deki durum ise çok daha rehavetti. Mesela bir sürü kayıp verdik. Güney'de de oldu, Kuzey'de de oldu. Ardından komplo saldırdı ve biz savunma

yapamadık. Demek ki, öyle anlamamız gerekiyor. Birincisi; ateşkes gerçeğini doğru anlamımız önemli.

İkincisi; bu ateşkese yaklaşımlar. Bu geçen sürecin yankıları neler oldu? Bu süreç tartışılıyor. Önderlik 7 Eylül'de ateşkes çağrısı yapmıştı. Bir süre kamuoyunda açıklanmadı o. Tartışmalar olurken, örgütümüz hazırlandı. Yetkili kurullarını topladı, kararlar çıkarttı. Nihayetinde 1 Ekim itibariyle yeni bir tek yanlı ateşkes süreci içine girildi. Önderlik çağrısı büyük yankı yaptı. Aslında ilk çağrı olduğunda açıklansaydı, belki daha fazla da yapabilir, birçok çevreyi de harekete geçirebilirdi. Belki biz yeterince hazır olmayabilirdik. Ancak yine de ay sonunda yapılan açıklama ve bu temelde örgüt kararının da Önderlik çağrısı ile peş peşe açıklanması genelde yankı buldu. Hala tartışılıyor. Belli bir süredir iç ve dış basının gündeminde bu var. Herkes yer vermiş durumda. Tabii kendilerine göre değerlendiriyorlar. Bu değerlendirmeler nasıldır, çeşitli güçler nasıl ele alıyor? Tabi hemen bu geçen kısa süreç içerisinde bir şey diyecek durumda değiliz. Her şeyi çok ayrıntılı takip etmiş de değiliz. İmkanlar dahilinde izlemeye çalışıyoruz. Eksiklikler var. Örgütümüz daha iyi izliyor.

MEŞRU SAVUNMA ÇİZGİMİZ ESASTIR. ANLAŞMA OLDUĞU ZAMAN DA O ÇİZGİYE GÖRE OLACAK
KÜRT HALKI KENDİNİ SAVUNACAK
KADERİNİ CELLATLARININ ELİNE VERMEYECEK.

Bir hafta sonunda yönetimimiz bir açıklama yaptı, değerlendirdi. Hem genel tutumu çözümledi, hem uyarılar yaptı, hem teşvik edici çağrılar geliştirdi. Bu süreci izleme durumumuz devam edecek. Genelde şu oldu; siyasi ortam açısından bazı güçlerde bir rahatlama yarattı. Kürt kamuoyunda bir rahatlama oldu. Hemen herkes destek veriyor. Karşı çıkan ciddiye alınacak düzeyde yok şimdilik. Hiçbir yerde yok. Güney'de yok, Kuzey'de yok. Sadece bizim hareketimiz ve çevresi değil, dışımızdaki güçler açısından da benzer durum geçerli. Güneyli güçler sahip çıkıyorlar, savunuyorlar, tartışmalara katılıyorlar. KDP'nin de YNK'nin de yaklaşımlarında o gözüküyor şimdilik. Kendi çıkarlarına görüyorlar. Kuzey'deki çeşitli kurum ve kuruluşlar ateşkesi sahiplendiler. Halk sahipleniyor, destek veriyor, sahip çıkılmasını istiyor, çağrılar yapıyor, cevap verilmesini istiyor. Bir de her durumu değerlendirmeye, ateşkes sürecinde kendini nasıl pratikleştirecek, onu yaratmaya çalışıyor.

Hareketimiz de, çeşitli kurum ve kuruluşlarımızı buna sevk ediyor. Böyle olmalı, boşluk, erteleme olmamalı. Bizden yana durum bu çerçevededir. Gerillanın kuşkusuz uyumu var. Büyük ölçüde kendisine de hakim. Süreçle ters düşecek herhangi bir tutum, davranış bu süre içinde çıkmamıştır. Öyle bir belirti de yok. Tam bir bütünlük, uyum var. Gerillada disiplin içerisinde sürece katılım var. Bu da önemli bir tutum. Örneğin '99'da durum çok farklıydı, karışıktı. Ters yaklaşımlar da vardı. Daha önce '96'da da, '93'te de kendini kaybetme çok fazlaydı. Ateşkesi anlama, anlam verme azdı. Bir tecrübe,

bilinç de yoktu. Ne olup bittiği çok anlaşılmıyordu. İrtibat da yeterli değildi, teknik imkanlarımız azdı. Dolayısıyla şimdiki durum geçmişle kıyaslanmayacak kadar disiplinli, örgütlü ve sağlam bir duruşu ifade ediyor. Genel savaşın yarattığı gerginlik, sıkıntı biraz hafiflemiş gibi. Bu psikolojik bakımdan da toplumu rahatlatıyor.

Türkiye cephesi açısından görüşler muhtelif. Tutumlar da muhtelif. Bazı çevrelerin yaklaşımlarında da çelişkiler var. Öncelikle toplum açısından Kürdistan'dakine benzer bir rahatlama -hatta daha fazlası- Türkiye'de de oluştu denebilir. Çeşitli şoven-milliyetçi güçlerin, yine ordu yönetiminin bütün çabalarına, tahrik edici yaklaşımlarına rağmen demokratik çevreler, toplum sahipleniyor ateşkesi. Önemli bir rahatlamayı yaşıyor, çözüm istemi var. **Şunu söyleyebiliriz: Aslında Türkiye toplumunun demokratik örgütlülüğünü geliştirmek açısından ortam, daha elverişli hale gelmiş durumda**. **İnsanları demokratik örgütlenme içine almak, Kürt sorununun demokratik çözümü çizgisine çekmek için çalışma, örgütlenme, propaganda daha geniş yapılabilir şimdi**. Bunun ortamı güçlü bir biçimde oluşmuş durumda. Bir de geçen iki buçuk yılın çatışmalı ortamı zorladı. Çeşitli kesimleri, insanları gerginleştirdi. Şimdi ondan kurtulmanın yolunun Kürt sorununun çözümü olduğunu, bu olmadan bu durumun aşılamayacağını hemen herkes kabullenmiş durumda. O nedenle de ateşkesin bir biçimde bir daha savaş yaratmayacak şekilde barış getirmesini, çözüm içermesini istiyorlar. Basına yansıyışlar böyle. Demokratik kurum ve kuruluşlar biraz sahiplendiler. Bence biraz daha sahiplenmeleri gerekiyordu. Aktiviteleri azdır.

Medya karışıktır. Türk basını barış ilkesine, demokrasiye bağlı değil. Demokratik tutum içinde olan, savunan güçler var basın içinde, fakat değerlendirmeler içinde bir zoraki yaklaşım, işte bu beladan nasıl kurtulmak gerekir yaklaşımı da var. Bir bölümüyle de tahrikçidirler, savaşçıdırlar. Bir yerde şunu yansıtıyorlar; yenilmez, yutulmaz, öyle geriletilmez bir Türk gerçeği, ordu gerçeği var. Ona inandırmışlar kendilerini. Şoven milliyetçi duygu bu. Bunun gelişen demokratik irade, Kürt iradesi karşısında bir zorlanması var. Yani o kabadayılık, şoven ruh kırılıyor. Sanki baskı altında kalmışlar, o ruhu çeşitli biçimlerde yansıtma eğilimi görülüyor. Basının bazı kesimleri bunu temsil ediyorlar. Aslında başarısız kalmış, yenilmiş, aşılması gereken o şoven ruhu, saldırganlıkla, ölçüsüzlükle dışarıya yansıtma, kendini tatmin etme eğilimi var. Muhtemelen toplum içinde de böyle çevreler var. Onların ruh halini yansıtıyor, ama basının kendisinde de var. Yoksa öyle yansıtmaz. Bu kötüdür. Böyle basın, barış ve demokrasiden yana olmuyor. Ahlaki olarak da basının olması gereken yerde değil. Savaş kışkırtıcılığı yapanlar var. Gazetesi satılsın yeter. Onu gözetiyor. Para nerden gelirse, gazetede her halde öyle satılıyor o çevrelerde. Onun için savaş mı tahrik ediyor, çatışma mı, onu görmüyor, önemli olan satılması.

Siyasi çevreler içerisinde, partiler içinde sahip çıkanlar oldu. Çeşitli örgütlerden, kişilerden sahiplenen

açıklamalar oldu. Öyle tutumlar var. Zorlanan, çözüm bulunsun diyen, çok kabadayıca yaklaşmayan tutumlar var. Basın kadar o şoven yaklaşımlar siyasi partilerden gelmedi aslında. MHP biraz onu temsil ediyor. Fakat çok öyle tahrik edici yaklaşımları yok. Geçmişten biraz da sorumludurlar da. DYP'nin en azından biraz daha dikkatli yaklaşımı var. CHP saldırgan, basındaki o belirttiğim çevrelerin ruhu CHP'den çıkıyor. Gerçekten de inkarcılığın, Türk şoven-milliyetçiliğinin temsilcisi olduğunu gösterdi. CHP'nin solculukla herhangi bir ilgisi yoktur. Soldan asla saymamak gerekiyor. AKP ise biraz karışık. Aslında AKP ne yapıyor? Çok pragmatik ve çelişkili tutumları var. Bir yandan geçen yıl Tayip Erdoğan'ın yaptığı açıklamalar vardı. Öyle bir ortamın gelişmesi için çaba harcayanlar var. Bize yansıyor onlar. Bir yandan arada kalanlar var. Bir yandan inkar ve imha sistemini sürdürmek isteyen o temelde açıklamalar yapanlar var. AKP'nin Özal gibi bir çözüm vizyonu yoktur. Öyle bir programı, kadrosu yok. Çok pragmatist, iktidarını ayakta tutmak için yararlanmak istiyor. Ordunun bizimle savaşta yaşadığı zorlanmadan, ordudan destek alarak iktidarını korumak istiyor. Bizim orduyu zorlamamızdan yararlanmak istiyor. Barış süreci gelişirse, çatışma durursa siyaset öne çıkar, orduyu biraz geriletip, o ortamdan yaralanmak istiyor. Yani AKP'ye hakim olan çizgi kendi iktidarıdır. Geçen Tayip Erdoğan, "Türkiye'nin çıkarları için partimin bitmesini de göze alırım" dedi. Ama öyle değil. Demek ki o tür bir tartışma var ki, öyle dedi. Partisinin çıkarlarını Türkiye'nin çıkarlarının önünde tutuyor diye eleştiriliyor. Öyle bir yaklaşımı var. ABD'de PKK'ye ilişkin görüşmelerinde, aslında bu sürecin gelişmesini istediler. Terörizmle mücadelede ABD güçlerinin harekete geçirmesini istedi. Onu Türk ordusu istiyor. Tayip Erdoğan söylemiş de olabilir. Fakat ABD'nin duruşu da öyle değil. AKP'nin de mevcut durum karşısındaki yaklaşımı öyle değil. O nedenle dışarıya öyle yansıttılar. İçte ABD'ye daha yakın AKP. Yani vurarak, askeri yaklaşımlarla değil de PKK'yi çeşitli tavizler vererek, ideolojik, örgütsel yaklaşımlarla tasfiye etmek, zayıflatmak istiyorlar. O da bir çizgi tabi. Son beş altı yıldır Amerika'nın geliştirdiği çizgi. Türkiye ile bu nedenle çelişkiye düştüler. AKP biraz ona yakındır. O nedenle ABD ile uyumlu. PKK'ye karşı Bush-Erdoğan görüşmesinde birbirine yakın şeyler söylemişlerdir. Hiçbir sonuç alınmadı deniliyor. Mevcut Türkiye'ye hakim siyaset açısından, Genel Kurmay'ın yürüttüğü siyaset açısından söylenirse sonuç alınmış değildir. Çünkü mevcut durumda ABD ona hazır ve açık değil. Bu anlamda da AKP onun için ne kadar çalışıyor o belli değil. Bence bu konuda da yanılmayalım. AKP kendi istediğini sanki aldı gibi. Ama bu MGK'nın istediğini aldığı anlamına gelmiyor. Öyle olmayabilir.

Ordunun yaklaşımları olumsuz. Özellikle bu yeni komuta gücü daha Önderliğin çağrısı açıklanmadan, ama kendileri görüşmede Önderlik söylediği bilgilerine dayanarak -onlar biliyorlardı- hemen karşı propaganda geliştirmeye yöneldiler. İlker Başbuğ bütün Kürdistan'ı gezdi. Ateşkesi boşa çıkarmayı hedefleyen, savaş

kışkırtıcılığı yapan açıklamalar yaptı. Hakkari'ye, Şırnak'a kadar geldi. Genelkurmay Başkanı benzer tavırlar gösterdi. Ordunun tutumunu biz de izliyoruz, inceleyeceğiz de. Operasyonlar da sürdürülüyor. Hiçbir azalma görülmüyor. Önümüzdeki günlerde değerlendireceğiz, gerçekten ne oldu, ne olmadı. Ama sanki ateşkesi boşa çıkartmak isteyen bir tutum var. Şöyle bir tavır Eylül ayı içinde sürdürüldü. Karşıt çeteci güçler Önderlik çağrısı basına açıklanmadığı süre içinde sanki onu örgütümüzün açıklamayacağı bir ortam yaratmak istediler. Amed katliamı öyle geliştirildi. Batman'da, Hakkari'de askerler DTP'ye karşı yürüyüşler yaptılar, bunun içindi. Birçok yerde operasyonları bazı çevreler tırmandırdılar bunun içindi. Öyle bir durum yaratmak istediler ki, Önderlik karar vermiş, ama örgüt uygulayamadan boşa çıksın. Ama boşa çıktı. O çaba Eylül ayı boyunca vardı. Şimdi ateşkesin açıklandığı ortamda da bunu sürdürmek istiyorlar, tahrik ediyorlar, etmek istiyorlar. Fakat açıklamalarında biraz şu da görülüyor: Başarılı olamamışlar. Ama bir komplekstir. Başarılı olmuş göstermeleri gerekiyor bunu. Başardık demek için sonuna kadar savaşacağız açıklamaları yapıyorlar. Türkçede "yenilen pehlivan güreşe doymaz" deyimi var. Yani başarılı olmamış, ama çok keskin konuşarak, başarısızlığının açığa çıkmasını engelleme, başarısızlığının tartışılmasının önüne geçme yaklaşımı var. Öyle bir psikoloji seziliyor. İç mücadele açısından da kullanıyorlar. AKP ile mücadelenin bir aracı yapıyorlar bunu. AKP'yi sarsma eğilimleri de var. İrtica adı altında birleştiriyorlar. Yeni bir 28 Şubat kararı gibi. Aslında şimdi biraz yönetim kendi içinde çelişkili. Ordu ile siyasi yönetim böyle.

Cumhurbaşkanı da orduyu destekliyor. Cumhurbaşkanının tek ulus, tek millet açıklamaları oldu. Gerçekten talihsiz bir açıklama. Bu geçen yıl boyunca Türkiye'nin Necdet Sezer'i seçmesi talihsiz oldu. Böylelerinin siyasi kurumun başına konması bir ülke için zorlayıcı oluyor besbelli ki. Ezberlemiş, bazı ideolojik kavramları tekrarlıyor. Bir şey yapma gücü de yok. Yeni Cumhurbaşkanlığı seçimi de gündemde. Bunların hepsi bir tecrübe olabilmeli. En kötüsü her halde budur. Çok açık ki, Kürtleri bırakırsan, Türkiye'yi öyle tekleştirebilirsin. Ama bu günümüz dünyasında Kürdün bu kadar gelişme yaşadığı bir yerde hala her şey tektir demek çok geri bir yaklaşımdır. Gelişmelerden uzak bir yaklaşım, çok şoven, milliyetçi bir yaklaşım. CHP'nin solculuk adına geldiği noktayı gösteriyor. Gerçekten de en sağcı, gerici bir çizgiye girdi bunlar. O kendini yenilemezse, sol milliyetçilik çok tehlikeli oluyor. Onu gördük. Bir politika üretme güçleri yok onların. Biraz da korkuyorlar.

Bir de ordu içinde bazı çevreler düşündüklerini söylemiyorlar. Çünkü söylerlerse vatan haini sayılıyorlar. Genelde böyle bir korkutucu ortam var. Türkiye yeni bir siyasi iktidar arayışı sürecinde, seçim sürecine de giriyor. Cumhurbaşkanlığı seçimi bir olgu, yine yeni hükümet seçimi, meclis seçimi bir olgu. Ordu bu noktada AKP'yi biraz geriletmek istiyor. Öyle anlaşılıyor. AKP de bu tür politikalarla kendini güçlendirmek istiyor. Ateşkes sürecine

dayanmaya da ihtiyacı var. Türkiye'nin politik ortamı biraz karışıktır. Tepkiler biraz bunu içerecek şekilde.

Bizim bundan yararlanma imkanımız var. Madem yeni seçim sürecidir, hükümetler yeniden oluşacak, o zaman biz de yürüttüğümüz mücadelenin sağladığı birikimlere dayanarak politik ortamı daha çok etkilemek üzere ateşkes sürecinde politik örgütlenme ve mücadelemizi daha çok geliştirmeye çalışabiliriz. Yani usta davranırsak, Türkiye ortamı buna el veriyor. Rantçı, çeteci, inkarcı çevreler daralmış durumdalar. Toplumdaki durum daraltıyor, süreç biraz daraltıyor. Biraz da bu daralmanın sıkışmışlığı ile hemen Genel Kurmay, generaller tavır geliştirmeye çalıştılar. Bütün kuvvet komutanları açıklama yaptı, Genel Kurmay Başkanı açıklama yaptı. Fakat bir tek CHP ve Cumhurbaşkanından destek gördüler. Bazı basın çevreleri dışında Türkiye toplumu çok fazla destek vermiyor. Siyasi çevrelerden o desteği alamadı.

Dıştan da bu desteği alamadı. Avrupa eleştirdi, Amerika eleştirdi. Bu imhacı, inkarcı klik daraltılmış bir durumu yaşıyor. Ateşkes biraz daha bunların gerçek yüzlerini ortaya çıkardı. Hem Türkiye kamuoyu nezdinde, hem dış müttefikleri nezdinde. Dolayısıyla geçen bu kısa süre içinde bile epeyce teşhir ve tecrit edildiler. Mesela AB raporlar yayınladı. Avrupa Konseyi, Parlamenterler Kürt ulusunu tanımladı. 'Kürtler devletsiz en büyük ulustur' dedi. Türkiye Cumhurbaşkanının tekçiliğine bir cevaptı bu. Ordu bu kadar siyasete katılmamalı diye orduyu da uyardılar. ABD elçisi bile irtica söylemini boş laf olarak tanımladı. Hiç değeri, anlamı olmayan sesler çıkarmak olarak tanımladı. Böylece ciddi bir teşhir ve tecrit durumu var o çevreler açısından.

Bölge açısından ise, Önderlik İran için de "eğer kabul ederse benzer süreç geliştirilebilir" dedi. Tartışılıyordu ama süreç ne kadar gelişti bilmiyoruz. Bir açıklama da olmadı. Fazla bir çatışma durumu da yok. İşte Kelareş tarafında son bir çatışma olmuştu. Onun dışında diğer yerlerde geçen aylarda yaşanan düzeyde bir çatışma yok. Biraz geriye çekildi çatışma durumu. Ama bu bir fiili durum mu, yoksa çeşitli tartışmalar, bir ateşkes süreci İran'la da olabilecek mi, başlayan ateşkes süreci orada da işleyecek mi, o daha netleşmiş değil. Yapılabilir. Bilemiyoruz, çok kafaları karışık hayalperest değillerse İran'ın da böyle bir sürece girmesi en doğaldır. ABD ile çatışmalı durumları dikkate alınırsa, bir de Kuzey'de çatışmayı durduğumuz bir ortamı dikkate alırlarsa, İran'ın çatışmadan yana olması kendisi açısından tehlike arz eder. Hem akıllı olmaz, hem bütün gücü üzerine çekmiş olur. Herhalde öyle yapmaz. Yeni bir süreç orda da gelişebilir.

Suriye açısından da çok fazla bilgimiz yok. Geçenlerde Beşar Esad'ın bir açıklaması vardı. Türkiye'yi, İran'ı övüyordu. Bir de itiraflarda bulunuyordu. İyi bir itiraftı. Bu yakın dönemde Arap devletlerinden almadığı desteği İran ve Türkiye'den aldığını, Suriye, İran ve Türkiye ittifakının iyi çalıştığını itiraf ediyordu. Özellikle PKK ve Kürtler karşısındaki tutumda tam bir mutabakat var diyordu. O Kürt karşıtı ittifakı itiraf ediyordu.

Dış çevreler açısından da; Amerikan basını da, Avrupa basını da tartıştı. Bir

de resmi tepki gösterildi. AP onun üzerine diyalog çağrısı yaptı. Avrupa Konseyi Parlamenterler Asamblesi diyalogu ve Türkiye tarafına da ateşkes çağrısı yaptı. Kürt sorunu üzerinde biraz daha kapsamlı çalışıyor Avrupa. AB'nin çeşitli sözcüleri olumlu karşıladıklarını açıkladılar. Yani olumlu bir hava var. Geçen yılki o bir aylık eylemsizlik kararında Türkiye Avrupa ortamını sabote etti. Bu yıl onu yapamadı.

AİHM'in de Önderlik üzerindeki uygulamalardan, avukatlarından bu bir yıllık sürece ilişkin kapsamlı bilgi istediği basına yansıdı. Önderlik üzerinde AİHM'in verdiği karar yani yeniden yargılanma kararı ne kadar uygulandı veya Önderlik üzerindeki uygulamalar ne durumda, onları yeniden değerlendirecekler. Böyle anlaşılıyor. İlk defa bu biçimde kapsamlı bir bilgilendirme istemişler avukatlardan. Yeniden yargılanma kararını bu düzeyde kapsamlı bir değerlendirmeye tabi tutacaklar. Biz Önderlik koşullarının düzeltilmesini ateşkes koşulu olarak öne sürüyoruz. Yani siyasi kararları Türkiye uygulamıyor zaten. Avrupa kendi tavrını bir hukuk kararı, AİHM'in kararı biçiminde ortaya koyabilir. Önderliğe ilişkin yeni kararlar alabilir, koşulların düzeltilmesi, yeniden yargılanma kararının uygulanması yönünde öyle bir eğilimin olduğu bilgisi basında var. Önümüzdeki süreçte öyle bir karar da çıkabilir. Avrupa'nın tutumunu daha çok böyle bir kararın çıkması yansıtacak. Çünkü bazı çevreler koşulların düzeltilmesini, ev hapsi vb. tartışıyorlar. Daha somut olarak biz Avrupa Birliği'nin siyasi tavrını orda göreceğiz. Çeşitli demokratik çevrelerin destekleyici tavrı var. Kıbrıs üzerine Türkiye ile tartışmalıydılar. Bizim ateşkes kararımız Avrupa'yı bu anlamda güçlendirdi. Kıbrıs politikasında Türkiye üzerinden de daha fazla baskı yapmaları konusunda güçlendirdi. O bakımdan şimdi politik açıdan destek veriyorlar.

ABD'nin ateşkese yaklaşımı ile ilgili de bazı şeylere değinmek gerekiyor. PKK ile görüşmeyeceğiz açıklaması yaptılar. O daha çok Türkiye'ye mesaj içeriyordu. Amerika, Türkiye'yi Ortadoğu projesine çekmek istiyor. Onun için Türkiye'yi zorlamak gerekti. Türkiye'yi en çok zorlayan bizim mücadelemizdi. Geçen süreçte Türkiye'nin illa ABD gelip PKK'lilere silahla müdahale edecek dayatması bu durumu bozmak içindi aslında. Türkiye de bunu biliyor. Fakat ABD hiç onu dikkate bile almadı. Biz ayrı görüşteyiz, bizim ki daha doğru dedi. Türkiye'nin zorlanmasından yararlandı. Kendisine muhtaç oldu çünkü. Şimdi ise teşvik ediyor. Ona kamçı dersek, bu da şeker politikası oluyor. Emperyalist politikası. İşte Amerika sizi korur, korkularını yendirtmeye çalışıyor. Onun için Irak'taki büroların kapatılmasına, Avrupa'da tutuklamalara destek verdi. Ateşkeste olduktan sonra da biz Türkiye üzerinde baskı yapınca o açıklamalarla Türkiye kamuoyunu kendi yanına çekmek istedi. "Bakın biz PKK'ye karşıyız, gelin sizinle birlik olabiliriz" mesajını vermek istediler. Düpedüz Türkiye'ye yönelik bir mesaj içerikliydi. Zaten Amerika PKK'ye terör örgütü diyor. Öyle yeni bir anlam ifade etmiyordu ama Türkiye'nin psikolojisini gözeterek etkileme yönlü bir açıklamaydı. Ateşkesi olumlayan açıklamalar oldu. Bu ortamı ABD kendi

MÜCADELE SÜRÜYOR AMA MÜCADELE YER DEĞİŞTİRDİ CEPHEDE SİLAHLA KARŞIDAKİ DÜŞMANA ATEŞ ETMEK KOLAYDIR AMA KENDİ İÇİNDE DÜŞMANLA SAVAŞMAK VE İDEOLOJİK SAVAŞ YAPMAK ZORDUR ATEŞKES YAPTIĞIMIZ ZAMAN BİZ BU POZİSYONA GEÇİYORUZ

politikasını uygulamada daha elverişli ortam olarak görüyor.

ABD'nin bir planı vardır. Ateşkes istedi. Ateşkes ortamına dayanarak Türkiye ve Irak'ı bir stratejide birleştirmeye, Kürtleri de buna katmaya çalışıyor. Onun için PKK sorununun bir biçimde çözülmesi lazım. Mümkün olduğu kadar PKK etkisizleşirse iyidir. Bazı çevreler çeşitli planlar yansıtıyorlar. Mesela ateşkes olacak, ateşkes olduğu zaman PKK yönetimi Avrupa'ya götürülecek, af çıkartılacak, diğerleri Türkiye'ye gidecek diyorlardı. Bunlar bir yönüyle Amerika'nın planı. PKK ile çatışmaya girme ama karşı cepheye, İran cephesine itme, böyle bir güç olarak da kalmasın gibi. Gücünü de mümkün olduğu kadar -askeri gücünü özellikle- etkisizleştirme, Türkiye ile bir çözüme götürme, Türkiye ile de çatışır durumdan çıkartma. Türkiye-Irak ittifakını Suriye ve İran'a karşı geliştirebilmeleri açısından böyle bir politikaları var. Bunu izliyorlar. Celal Talabani dillendiriyor işte. O Amerikanın görüşüdür.

Ne kadar Kürt sorununun çözümünü içerecekler o belli değil. Geçmişte gördüler ki imha mümkün olmuyor. 2003 dayatmasında gördüler, Kürt sorununun çözümü yönünde adım olmazsa PKK'yi ikna etmek veya böyle bir şeye çekmek mümkün değil**.** Biraz Güney'de yaşam imkanı verdiler, bir bölümümüzü götürdüler. Sanıyorum biraz kısmi tavizler verip kalanımızı da götürmek isteyecekler. Onu unutmayalım. Başka bir şey yok. Avrupa'ya gidilebilir, Kürtçe yayın biraz çoğaltılabilir, Kültürel şeylerde biraz açılım olabilir mi? Daha çok da dağdaki gerillayı etkisizleştirmeye yönelik yöntemler, herkese af çıkartma, belki Önderliğin koşullarını da biraz düzeltmeyi öngörüp bizi kendilerine göre memnun etmeye çalışacaklar. Buna hazır olmamız lazım. Bizi 2003'te Güney'de yaşayabilirsiniz deyip önemli bir kesimimizi götürdü. Büyük bir ideolojik dalgalanma içimizde yarattı. Şimdi de benzer durum yaratmak isteyecekler.

Ateşkes şu anlama geldi bizim için; şimdi cephede değil, kadronun, militanın içinde ideolojik savaşım haline geldi. Mücadele sürüyor ama mücadele yer değiştirdi. Cephede silahla karşıdaki düşmana ateş etmek kolaydır ama kendi içinde düşmanla savaşmak ve ideolojik savaş yapmak zordur. Ateşkes yaptığımız zaman biz bu pozisyona geçiyoruz. Ne oldu? 1 Haziran atılımı temelinde biraz toparlandık, karşı tarafı zorladık, örgütsel, ideolojik duruşumuzu güçlendirdik, kendimize güvenimiz arttı, biz bu biçimde de mücadele edebiliriz kararına vardık. Örgütümüzün kararı bu

anlama geliyor. Biz öyle özümsedik ki, Önderlik çizgisini ideolojik mücadeleyi, iç mücadeleyi rahatlıkla yürütebiliriz. **Her türlü oyun karşısında kararlılıkla durabiliriz, savrulmayız noktasına vararak ateşkes ilan ettik. Ateşkes bunu kabul etmek anlamına geliyor. Bu temelde Amerika'yla, Amerika'ya bağlı Türkiyeli çevrelerle aramızda bir ideolojik mücadele sürecek.** Karşımızda böyle bir plan var. Yeni şeyler tahrik etmeye çalışacaklar. Biz 2000'de de söyledik. Bir sürü şeyler, yanlış eğilimler doğacak. Herkes kendini sağlam tutsun, aklını başına toplasın. Birçoğu sözümüzü dinlemedi. Şimdi aleni ifade edebiliriz. Bizi ayartmaya çalışacaklar. İdeolojik, örgütsel duruşumuzu bozmaya çalışacaklar. Çeşitli vaatler, yaşam imkanları sunarak militan duruşumuzu, mücadeleci duruşumuzu zayıflatmaya dolayısıyla mücadeleden düşürmeye, farklı eğilimlerin gelişmesine, eritmeye, parçalamaya, bu biçimde güçten düşürmeye çalışacaklar. Amerikan planının arkasında bu var. Türkiye'de çeşitli güçler de bu planın arkasındalar. Bazı güçler de var, "biz bunu dinlemeyiz, vururuz" diyor. Bazıları da, "vurmakla sonuç alınmıyor" diyor. Amerika bunu her zaman söyledi. Artık yüksek sesle de söylüyor. "Şiddetle PKK'yi yenilgiye uğratmak mümkün değil. Ancak bu tür yöntem başarı getirir" diyor. Şimdi ateşkes bu yöntemin öne çıkması oluyor. Mücadele bu temelde sürecek. Bu yönlü bir sürü şey geliştirecekler bize karşı. Hazırlıklı olmamız gerekiyor. Bunun için ateşkesin sürmesini destekliyor Amerika. Ama ne için destekliyor, ondan sonra ne yapacak, hangi politikaları izleyecek onu da bilmemiz gerekiyor. Ateşkesi desteklemesi, ateşkesten yana olması eşittir PKK ile müttefik olması değil, Kürt sorununun demokratik çözümünden yana olması değil. Kürdistan'ın özgürlüğünü, demokrasisini kabul ediyor değil yani. Hemen öyle anlaşılıyor nerdeyse. Düşman da öyle gösteriyor. Biz yanılmayalım. Amerika açısından bu belirtilebilir.

Sonuç olarak bizim için nasıl bir mücadele imkanı açıldı? Komplonun 9. yılına ateşkes temelinde nasıl bir tutumu, duruşu, çalışmayı, mücadeleyi dayatmalıyız? Sorunumuz budur. Böyle görmemiz gerekli. Bunun için de ateşkes sürecinin her şeyden önce daha kapsamlı bir çalışma ve mücadele süreci olduğunu kabul etmemiz gerekli. HPG'nin internet sitesinde böyle demişiz diye, Türk basını kıyamet koparıyor. "Bakın yine çalışıyorlar" diyorlar. Elbette böyle olacak. Demek ki, bizim için doğru bu oluyor. Bu mücadele, çalışma ne ile olur? Birincisi; yukarıda tanımladık. Ama daha net koymalıyız. İdeolojik duruş, ideolojik mücadele. Askeri mücadele durdu mu, devreye ideolojik, örgütsel mücadele giriyor. Bu bakımdan süreci biraz uzatmak isteyecekler. Böylece bizim askeri mücadelemiz durunca, örgütsel, ideolojik olarak gevşetmek, sağa sola savrulma yaratmak için her türlü saldırıyı bize karşı yürütecekler. Etkilemeye çalışacaklar, propaganda edecekler. Biz ne yapmalıyız bunun karşısında? Tabi ki gerekli propaganda ajitasyon çalışmasını yapmalıyız. Ama bu sadece dışa karşı değil. En önemlisi de bu durumu görerek kendi içimizde sınıf mücadelesini, cins mücadelesini kendi

içimizde çok etkili yürütmeliyiz. Önderlik çizgisini özümsemeli, onda sağlam durmalı, ateşkes sürecinde zaferi kazanacak olanın militanın, kadronun duruşu olduğunu bilerek, bu duruşu çizgi esaslarına göre milim bir biçimde sağa sola sapmayacak şekilde sağlam yapmak için ne gerekiyorsa onu yapmalıyız. Bunu yapanlar kazanır. Böyle bir ideolojik duruş ve ideolojik mücadele kazanır. Böyle durmayanlar kaybederler. Yanlış anlayanlar, rehavete kapılanlar, ideolojik mücadele gerçeğini görmeyenler, bir de kendi şahıslarında ideolojik, örgütsel mücadele yaşanmasına güç yediremeyenler, zayıf düşenler, o gücü gösteremeyenler savrulurlar. Şimdiki durumları ne olursa olsun, yarın bazı koşullar doğar, bakarsınız anlayışları, düşünceleri, ölçüleri değişmiş, dolayısıyla da çizgileri değişmiş olur. Bu konuda yanılmayalım.

Bu bakımdan da güç getirme neyle olur? İdeolojik kavrayışla olur, çizgiyi derinliğine özümseme ile olur. Özgürlük çizgisinde, fedai militan çizgide daha da derinleşmekle, bilinçlenmekle, buna inancı güçlendirmekle, kararlılığı, netliği geliştirmekle olur. Bunun dışında mücadeleyi kazanmanın başka bir yolu yok. Onun için dedik ki, şimdi askeri mücadele durdu, ideolojik mücadele başladı. Dışta mücadele durdu, militanın içinde mücadele başladı. Silah sustu, nefs mücadelesi başladı. Peygamberin "Cihadı Ekber" dediği o büyük savaş başladı. İç savaş, ideolojik savaş yani. Bunu güçlü bir biçimde temsil etmemiz gerekiyor. Gerilla bunu yapabilmeli, bütün örgütlerimiz yapabilmelidir. Halka bunu yansıtabilmeliyiz. En başta da ideolojik mücadele örgütlerimiz, kurumlarımız, parti, gerilla böyle bir çizgiye güçlü bir biçimde oturmalı. Kendi içinde bu mücadeleyi geliştirmeli, netleştirmeli. Bu dönemi daha çok militanlaşma, daha fazla kadrolaşma, Önderlik çizgisinde daha fazla derinleşme, ideolojik yoğunlaşma süreci olarak değerlendirmeli. Bunun için eğitimleri yoğunlaştırmalı, sağlam ideolojik duruş için ne gerekiyorsa onu yoğunlaştırmalıyız. Her yeri ideolojik, örgütsel eğitim mekanı yapmalıyız. İdeolojik, örgütsel çizgiden sapmalara, çizgi dışı eğilimlere karşı etkili bir mücadele yürütmeliyiz. Bu alanda müsamahalı olmamalıyız. Daha keskin olmalıyız.

Savaş zaten bu konuda bizi bir çizgiye çekiyordu. Onun için ideolojik mücadelede çok sert olmak gerekmezdi. Ama bu tür ortamlarda savaş çekmediğine göre ve bir de mücadele ideolojik mücadele haline geldiğine göre en küçük çizgi dışı ruh hali, duygu, anlayış belirtilerine, yaşam, davranış belirtilerine karşı sağlam bir duruş, etkili bir mücadele kesinlikle gerekli. Bunsuz kesinlikle bu süreci kazanamayız. Örgütümüz ateşkese karar vererek bunu kabul etti. Önderlik, ateşkes çağrısı yaparak bize böyle bir mücadeleyi yapın dedi. Bize düşen bunu anlamamazlık değil. O zaman anlayacağız, kabul edeceğiz, gereklerini derinliğine kavrayıp bu mücadeleyi etkili bir biçimde kendi içimizde yürüteceğiz. Başka yolu yoktur. Bunlar niye oldu, Önderlik niye çağrı yaptı, örgüt niye kabul etti diyemeyiz. Mücadelenin gerekleri bunu istedi, yapıldı. Niye böyle oldu, olmasaydı daha iyiydi, biz

zorlanıyoruz diyebilir arkadaşlar. Fakat sen militansın, zorlukları yenme gücüsün. Dolayısıyla örgüt ve Önderlik senin zorlanıp zorlanmadığına değil de başarıyla işleri nasıl yapacağına, siyasi mücadeleyi başarıyla nasıl yürüteceğine bakar. Dolayısıyla ona baktı, böyle bir karara vardı. Sana inandı, sana güvendi. Yeni paradigmayı benimsedi, bu temelde bir ideolojik, örgütsel duruş kazandı. Dolayısıyla Önderlik ve örgüt her türlü ideolojik saldırı karşısında sağlam durabilir kanaatine vardı da bu çağrıyı yaptı, bu kararı aldı. O zaman bu güvene layık olmalıyız. Bu gerçeği görüp kabul etmeli, esas almalı, benimsemeliyiz.

Bir de onun gerektirdiği duruşu, çabayı göstermeliyiz. Çizgi gereği, talimat gereği davranmak budur. Diğer türlü bireycilik olur. Ben rahat olayım da mücadele ne olursa olsun, halkın özgürlüğü, demokrasisi ne olursa olsun demeye gelir. Öyle diyen de kadro, militan, gerillacı olmaz. Bir kere gerillacı olmak öyle sorumsuz bir davranışı aşmak, kendini halkın özgürlük ve demokrasi hareketinin gelişiminin ön açıcısı, sorumlu olanı haline getirmek demektir. Bu temelde bir kere ideolojik mücadeleyi ele alma, yaklaşma durumumuz var. Ateşkes uzun süreli de olabilir, kısa süreli de olabilir, başka biçimlere de dönüşebilir. Bunu gelişmeler ve gelecek gösterecektir. Onun ne olacağına bakmak yerine, ateşkes süreci ne olursa olsun, ben sapa sağlam duracağım demek en doğrusudur. Diğer türlü tartışmak olmaz. Sağlam duruş, doğru kavrayış olmazsa, kaymalar olursa da arkadaşlar demesinler ki bilmedik, duymadık, yeniydik, yeni gelmiştik, onun için yanlışa gittik. Biz arkadaşların duyması için söylüyoruz. Ciddiye almak gerekir. Ciddiye almayanlar, hafife alanlar, bir kulağından girip bir kulağından çıkartanlar kaybediyorlar. Geçen süreç böyle oldu. Yine benzer durumlar doğmamalı. Neden geçen süreç öyle oldu, niye şimdi böyle? Biz geçmişte de böyle süreçler yaşadık, oradan çıkardığımız tecrübenin sonucu olarak komplo sonucunda bu değerlendirmeleri yapmıştık. 12 Eylül darbesi ardından çok derin bir biçimde benzer süreç yaşamıştık. Hareketimiz ciddi dersler edinmişti. O tecrübenin derslerini komplo sonucuna çekmek istedik. Şimdi de daha fazla silahlanmış durumdayız. Her türlü ateşkes sürecine ayak uydurabilecek, onun bizden istediği örgütsel, ideolojik mücadeleyi sağlam bir militan duruş temelinde sürdürebilecek bir tecrübeye, bilince ulaştık. Biz diyoruz ki, geçmişteki gibi olmayacak. İdeolojik, örgütsel çizgide sağlam duracağız, daha da derinleşeceğiz. Örgütlenmemizi daha da büyüteceğiz, dolayısıyla biz kazanacağız. Ateşkes sürecinden hem örgütümüzü büyüterek, hem de bizim dağılmamıza umut bağlayan, hesabını buna göre yapan siyasetleri boşa çıkartarak, siyasal, örgütsel kazanç

İDEOLOJİK DURUŞ, İDEOLOJİK MÜCADELE ASKERİ MÜCADELE DURDU MU, DEVREYE İDEOLOJİK ÖRGÜTSEL MÜCADELE GİRİYOR

sağlayacağız. Siyasette başarı kazanmamızın yolu budur.

Bunun dışında diplomatik çalışmalar yeni bir çalışma tarzı olarak devreye giriyor. Ortadoğu'da da, dışarıda da gelişiyor. Türkiye istediği kadar engellemeye çalışsın, Türkiye-İran- Suriye ittifakı istediği kadar kanallarımızı kapatsın, "terör örgütüdür" diye istedikleri kadar çalışsınlar bu aşılıyor yavaş yavaş. Çok önemli değil de onlar. Esas olan bizim duruş ve mücadelemizdir. Bu bakımdan biz sağlam durursak, diplomatik alanın daha çok açılacağı kesin. Çeşitli yerlerde böyle siyasi ilişkilerimiz güçlenecek. Bu çalışmayı da daha planlı bir biçimde yürüteceğiz. Ama esas olan, siyasal mücadele kapsamında yapacağımız, halkın direnişi, halk serhıldanıdır. Bunu etkili bir biçimde geliştireceğiz bu dönemde. Buna yönelik ateşkes ilan etmiş değiliz. Geçen yıl bir ay eylemsizlik kararına vardık. Bazı basın çevreleri "Türkiye'de silahlı PKK durdu, silahsız PKK devreye girdi" diye bas bas bağırdılar. Halbu ki, kötü müdür? Silahsız PKK devreye girsin. Halkı harekete geçirsin, uyuşukluk ortadan kalksın. Çeşitli kesimler, işçiler, memurlar, kadınlar, gençler haklarını istesinler, kendilerini örgütlesinler. Demokrasi budur işte. Bir toplumun demokratik olması bu tür gelişmelere bağlıdır. Bunlar var olursa demokrasi var olur. Bunlar olmazsa zaten o zaman demokrasi yok demektir. O nedenle şimdi yine öyle diyecekler, desinler. Biz demokratik halk eylemliliğini geliştirmek için doğru yolla, yöntemle demokratik çözüm sürecine hizmet edecek tarzda çaba harcayacağız. Sadece halk eylemliliğini Kuzey'de de değil, Güney'de, Doğu'da, Batı'da yani her alanda geliştireceğiz. Gerici saldırıları boşa çıkartacak, püskürtecek, halkın örgütlenme zeminini güçlendirecek bir demokratik serhıldan sürecini geliştireceğiz. Bu zorunludur. Bu da halk mücadelesini içeriyor. Demek ki, militan kendi içinde ideolojik mücadele yürütürken, halk mücadelesi alanı da serhıldan alanı oluyor. Onun da önemli bir birikimi oldu. Geçen yıllarda tecrübe edindik. Şimdi çok güçlü bir biçimde yaratıcı yöntemlerle yaratabiliriz. Geriye askeri alan kalıyor.

Gerillanın durumu, gelişimini başta belirttik. Gerilla ateşkes sürecine geçmiş durumda. Dört ateşkes sürecinden daha güçlü ve bütünlüklü bir biçimde sahip çıktı, uyum gösterdi. Herhangi bir kusuru şimdilik yoktur. Fakat görülüyor ki, çeşitli rantçı, çeteci çevrelerin saldırıları, provokasyonları ateşkes sürecini sabote etmek için sürecek. Bir kere gerilla bu konuda daha duyarlı, tedbirli olmak, hem kayıp vermeyecek bir düzeyi yakalamak, hem de ateşkesi sabote edecek bir ortamın oluşmasına izin vermemek durumunda. Bu konuda hareket tarzında, üslenme tarzında daha disiplinli, daha planlı, daha gizli hareket etmeye ihtiyaç var. Yoksa saldırıları boşa çıkartamayız. Sabote olur ateşkes süreci. Bu da çeteci güçlerin isteği olur. Ona izin vermemek için bir kere saldırıları boşa çıkartacak, operasyonları boşa çıkartacak bir tutumun sahibi olabilmeli. Meşru savunmanın en etkili bir uygulanışı şimdi budur.

İkincisi; gerillanın büyütülmesi ve eğitimi. Tabi gerilla önemli bir güç. Bütün bu gelişmeler gerilla üzerinde oluşuyor. Kürt sorununun çözümünün temel stratejik gücü. Bu bakımdan da eğitim ve örgütlenme bakımından geliştireceğiz gerillayı. Süreci boydan boya hem bir yandan güçlü bir ideolojik mücadele, eğitim, ideolojik duruş hem de güçlü bir askerileşme dönemi yapacağız. Gerillayı küçültme değil, büyüteceğiz de. Öyle kimse yanlış anlamamalı. Her türlü gerillayı küçültücü, zayıflatıcı eğilim bizi tasfiye etmek isteyenlerin hizmetine girer. Bizim amaçlarımızı ise başarısız kılar. O nedenle de bir defa karşıt planları, tasfiye planlarını boşa çıkartmanın yegane yolu, gerillayı daha çok eğitmek, ideolojik ve örgütsel bakımdan daha iyi örgütlemektir. Bu bakımdan kapsamlı bir katılım, eğitim programı temelinde gerilla kendi eğitimini de yürütecek. Pratik çalışmalarını, kendi yaşamını, üslenme çalışmalarını da yürütecek. Her türlü saldırı karşısında, kendini etkin savunma konumunu geliştirecek. İnkar ve imha sisteminin imha amaçlı saldırılarına karşı çizgiyi, Önderliği, halkı savunmak için ne kadar hazırlık yapmak gerekiyorsa o hazırlığı yapacaklar. Buna kesinlikle ihtiyaç vardır. Bu bakımdan da ateşkes sürecini koruma temelinde gerekli askeri çalışmalar neyse onların hepsini planlayıp yapacaklar. Bunda herhangi bir geriye düşme olmayacak. Biz bu süreci bu çalışmalarla sürdürüyoruz. Dolayısıyla 9 Ekim komplosunun 9. yılını da böyle bir planlama ve perspektifle karşılamış bulunuyoruz. Dikkat edilirse, hem daha güçlü bir duruşumuz, hem de daha kapsamlı bir plan ve programımız var. Önümüze daha büyük gelişme hedefleri koymuş durumdayız. Daha büyük mücadele ve çalışma hedeflerine sahibiz. Dolayısıyla ideolojik, siyasi boyutuyla daha çok mücadele edeceğiz. Örgütsel anlamda daha fazla çalışacağız.

SÜRECİ BOYDAN BOYA HEM BİR YANDAN GÜÇLÜ BİR İDEOLOJİK MÜCADELE, EĞİTİM İDEOLOJİK DURUŞ HEM DE GÜÇLÜ BİR ASKERİLEŞME DÖNEMİ YAPACAĞIZ

Bir de örgütlenme, çalışma planımız var. Demokratik Konfederalizmi inşa etmek, halkın dört parçada, yurt dışında Demokratik Konfederalizm ilkeleri temelinde örgütlülüğünü geliştirmek için en kapsamlı plan ve projeler temelinde, çok yaygın, seferberlik düzeyinde bir örgütsel çalışma yürüteceğiz. Bu bakımdan ateşkes sürecini böyle yaparsak iyi değerlendirmiş olacağız. Bu temelde mücadele edip çalıştığımız sürece de elbette kazanan, ateşkes ortamında gelişme sağlayan biz olacağız. Biz de demokratik çözümü bu temelde geliştirmiş olacağız. Bir taktik olsun, kendimizi güçlendirelim diye yapmıyoruz bunu. Kürt sorununun demokratik çözümü gerçekleşsin, Türkiye demokratikleşsin, Ortadoğu'da demokratik dönüşüm süreci gelişsin diye yapıyoruz. Bütün bu demokratik alanların çıkarına olan budur. Öyle kimseyi zayıflatmak ya da geriletme durumumuz yoktur. Tam tersine demokratik olan her şey gelişsin,

güçlensin istiyoruz. Ve biz kendi demokratik duruşumuzu, örgütlülüğümüzü güçlendirdikçe başkalarının bu yönde güçleneceğine dair de inancımızı koruyoruz. Dolayısıyla demokrasinin gelişimi için, halkların demokratik örgütlülüğünün gelişimi için çalışmış, mücadele etmiş oluyoruz. Bu temelde görülüyor ki, 9. komploya karşı mücadele yılı hedeflerimiz daha büyük, hedefler programımız daha kapsamlı, mücadele ve çalışma perspektiflerimiz daha geniş. Bunları bir söz olsun diye de yapmıyoruz. Bunları gerçekleştirmeye gücümüz olduğu için yapıyoruz. O bakımdan 9. komploya karşı mücadele yılına daha güçlü, daha hazırlıklı giriyoruz. Komploya karşı mücadele gerçeği konusunda daha bilinçliyiz. Dolayısıyla gericilik ne planlarsa planlasın, ne tür saldırılar yürütürse yürütsün, yine çeşitli milliyetçi teslimiyetçi çevreler ne kadar zayıf davranırlarsa davransınlar, ne tür oyunlar geliştirirlerse geliştirsinler, biz özgürlük ve demokrasi mücadelesini geliştirmekten, sürecin gerektirdiği tarz, üslup ve tempo ile yaygın bir seferberlik halinde çalışarak bu dönemde daha büyük özgürlükçü gelişme sağlamaktan geri durmayacağız. Kararımız bu temeldedir. Aslında Önderlik çağrısını ele alırken de böyle bir kararlaşma temelinde ele aldık. Hareketimizin bütün organları toplandı, bu konuda başarılı olunacağına inandı, kendine güvendi ve böyle bir kararı verdi. Şimdi en başta gerilla olmak üzere tüm hareket ve halk olarak böyle bir mücadele yolunda kararlılıkla yürüyoruz. Komploya karşı, şehitlerimizin anılarına da bu temelde mücadele ederek, en doğru, gerçekçi cevabı vereceğimize inanıyoruz. Bu temelde duruşumuz tam sağlam. Örgüt olarak militan kararlılık çok ileri düzeyde gelişmiş durumda. Pratikleşme, çalışma düzeyimiz güçlü. Dolayısıyla zafer sloganlarımızı her zamankinden daha güçlü haykırıyoruz.

ÖZGÜR YURTTAŞLIĞI NASIL TANIMLAYACAĞIZ (2)

ATAKAN MAHİR

Yurttaş Kavramı ve Asıl Tanımı

Genelde klan ve ya aşiret bağlarından uzaklaşmış, siyasal bir bağla idari ve toplumsal sisteme bağlanmış bireye yurttaş deniliyor. Temel ölçü böyle konuluyor. Toplumsal kategori olarak yurttaşlık, hemen hemen kavimleşme dönemine denk geliyor. Siyasal hukuki literatürü kabul eden birey olarak ele alınıyor.

Demek ki belli bir dönem sonraki toplumsal üyelik, yurtaşlık olarak tanımlanıyor. Yani kılan ve aşiret döneminin üyeliği henüz yurtaşlık olarak tanımlanmıyor. Aşiret konfederasyonun devletleşmeye doğru gittiği dönemler için , belki yavaş yavaş bu tanımlama geliştirilebilir. Ama esas olarak sınıfın oluşumu, kentlere dayanıp kalabalıkların oluştuğu ve bunun bir yönetim organizasyonuyla, yani devletle düzenlediği döneme artık devlet üyeliği demeye başlanıyor. Bu haliyle yurttaş, bir kılan üyeliğinden, aşiret veya köy topluluğu üyesinden farklılaşmaya başlıyor. Buradaki yurttaşlığın en belirgin farkı, artık bir devlet üyesi olmasıdır. Böylece devletin kanunları yazılı olsun olmasın, yurttaş kanunlar karşısında bir tanımlamaya kavuşuyor.

M. Bookchin, Latinceye dayalı yurttaşlık kavramına izah getiriyor. ‘Yurttaş’ın ‘civitas’tan geldiğini söylüyor. Latincede civitas; yurttaşların oluşturduğu birlik anlamında kullanılıyor. City (kent), citizen (yurttaş), citizenship (yurttaşlık) ve civilization (uygarlık), bu kelimeden türemiştir. Başka bir deyişle, genel kanının tersine, kentli anlamında yurttaş kent kavramından değil; kent kavramı yurttaşlar topluluğundan türetilmiştir. Kent bütün yurtaşların yaşadığı yere denilmeye başlanmış ve nüfus üzerinden coğrafya tanımlanmıştır. Yani insan özne olmuş, öyle bir tanımlama yapılmıştır. Tabii, ondan sonra da yurttaşların oluşturduğu yere kent, o kente bağlı olana da o kentin yurttaşı denilerek karşılıklı bir bağ içinde ele alınmışlardır. Yani Atina polisinin citizen’i (yurttaşı) şeklinde tanımlanmıştır. Kuru bir beton yumağına aitlik biçiminde tanımlamamışlardır. Canlı bir organizma olarak insana bağlı bir tanımlama yapmışlardır.

Yurttaşlık ilk resmi tanımını Yunan kent sitesinin üyesi şeklinde alsa da, biz bilyoruz ki, devlet ilk defa Yunistan’da çıkan bir olgu değildir. Devletin ilk ortaya çıktığı yer, Sümerlerdir. Yunanlılar kadar net ve tarihe geçen şekilde olmasa da Sümerler de yurttaşlık tanımlamasını yapmışlardır. Yine Mısır’lılar da, Akad’lılar da yapılmıştır. Sümerler’e ilişkin bazı kaynaklardan alıntılar yapılmıştır. Örneğin; yapılan arkaeolojik

kazılarda ‘Sümerli Ludingırat’ diye bir öğretmenin yaşamını anlatan tabletler çıkarılmıştır. Muazzez İlmiye Çığ’ın yazdığına göre; bu tapletlerde bir öğretmen kendi yaşamını, gelenek ve göreneklerini anlatmış. Bu yazılar da Sümerlerin yaşamının çok küçük bir kesitini veriyor ama ona rağmen, o tabletlerde bir yurttaşın devlete nasıl yaklaşacağı, hakları ve ödevlerinin neler olduğu belirtilmiş. Adamın yaşayışından anlıyorsun ki, Sümerler’de bir sistem, işleyiş var. Bir devlet organizasyonunun olduğu görülüyor, vergiden bile bahsediyor. Sümerler’de ortaya çıkan kent devleti kendi üyesini tanımlamaya başlıyor, kendi üyesinin ana haklarını, görevlerini koyuyor. O nedenle yurtaş kavramını bilinen anlamıyla da Yunlılar’la sınırlı tutmamamız gerekir. Çünkü belirttiğimiz gibi ilk kent devleti Yunanlılar da değil, aksine Ortadoğu’da Sümerler’de oluşmuştur.

Peki, kent devletlerini ve onlarla başlayan kavramları kutsamak doğru mudur? Böyle yapılırsa sınıfsallık, ataerkillik, erkek aklı ve doğaya karşıtlık haliyle kabül edilmiş olmaz mı? Birçok yazar gibi Bookchin’de bu hataya düşüyor. Demokratik Konfederalizm Önderliği, devletçi yapı ve tanımlamaların hiçbirbirini kabul etmiyor ve tanımlamalarını topluma dayandırırarak tekrardan geliştiriyor. Bu nedenle “Demokratik Özgür-Eşit Yurttaş” diyor.

DEMOKRATİK KONFEDERALİZM ÖNDERLİĞİ DEVLETÇİ YAPI VE TANIMLAMALARIN HİÇBİRBİRİNİ KABUL ETMİYOR VE TANIMLAMALARINI TOPLUMA DAYANDIRIRARAK TEKRARDAN GELİŞTİRİYOR BU NEDENLE “DEMOKRATİK ÖZGÜR-EŞİT YURTTAŞ” DİYOR

‘‘Tarihsel gelişme içinde baktığımızda, ilk kabile üyeliğinden tutalım ilk kent devlet üyesi olmaya, oradan imparatorluk vatandaşlığına, aynı din ve tarikat üyeliğine kadar farklı üyelik konumlarını yaşayan birey, ancak burjuva devlet düzeninde en kapsamlı uygulamaya tabi tutulmuştur. Cumhuriyet yurttaşlığı olarak yaygın bir biçimde kullanılmaya başlayan bu kavram, özünde bir devlet üyeliği anlamına gelmektedir. Doğrusu da budur. Yoksa aşiret üyesi olma, bir din ümmetinden sayılma, bir imparatorluk kulu olma yurttaşlıkla bağdaşmaz. Yurttaşlığın asgari bir gereği, en azından hukuki eşitliği varsayar. Diğer tüm toplulukların üyeliklerinde bu eşitlik kolay kolay tanınmamaktadır. İçeriği özgürlük doğrultusunda fazla gelişme göstermemiş de olsa, yurttaş olmak son derece ileri ve olumlu bir adımdır. Sorun, bunun içeriğini cumhuriyet değerleriyle doldurmaktır. Bunlar bireysel özgürlük, aydınlanma, siyasal katılım gibi temel konularda kendini yetiştirmeyle sağlanır. Halk için demokrasi, birey için özgür yurttaşlık en temel kavram olarak güncel siyasal önemi artan konuların başında gelmektedir.

Demokratik Konfederelizm Önderliği devlete dayalı yurttaşlık kavramını doğru bulmuyor, eleştiriyor. Çünkü yurttaşlık eninde sonunda bir devlet üyeliğini aşmaz ve en son gelip dayandığı nokta kapitalist devlete üyelik

biçimidir. Devletin üyeleri-nin çeşitli zaman-da çeşitli isimler alması bir fark-lılık yaratmaz. Devletin nitel-iğine göre de hakları az veya çok olabilir. Ama yine nitelite bir değişiklik olmaz.

Eşit-Özgür yurttaşlığı ele aldığımızda ise; yurttaşlığı sadece kan bağının aşılıp, siyasal bağlara kavuşulduğu dönemle birlikte ele almayı yeterli görmüyoruz. Doğru yaşayan bireyi tanımlama arayışımızı kök topluma kadar götürüyoruz. Demokratik Konfederalizm Önderliği kök toplumdan alarak bireyi değerlendiriyor. Böylece yurttaşlığı yep yeni bir tanıma kavuşturuyor.

Her yurttaş bir bireydir. Bireylerin oluşturacağı coğrafyadan hareketle, bireyin coğrafya ile bağınının kurulup kurulmaması tartışmaları var. Ancak bireyin coğrafya ile bağını kurmak gerekir. Bu açıdan ekolojiye dayanmayan bir yaşam olmayacağına göre, her bireyin yaşadığı bir zemin vardır. Yine bir birey nasıl tanımlanır; inanışları, yönetimle ilişkileri, birbiri ile ve toplumla ilişkileri nedir tartışmaları yapılıyor. Dikkat edilirse böylece eşit-özgür yurttaşı tartışırken, yurttaşlık kavramındaki bazı ortak noktaları alıyoruz. Aidiyet biçimi olarak ele almamız bu durumu doğuruyor. Fakat tüm bu kavramlara kendi tanımlamalarımızı geliştirerek yakla-şıyoruz. Bu nok-tada şöyle bir so-nuca ulaşıyoruz: Tartıştığımız özgür, eşit yurtaşlık, in-sanlığın bütün top-lum ve tarih süre-cinde oluşan, birey kavramına daha ya-kın gelen bir ta-nıma ve aidiyete ulaşıyor. Bu anlam-ıyla özgür-eşit yurttaş, aslında ar-tık bir toplum üyeliği tanımı olarak bütünüyle devlet üyeliği tanımının dışında bir izaha kavuşmuş oluyor. Bireyin tarihsel oluşumu gözden geçirilerek doğru yanlarının alınıp, kötü yanların ayıklanması anlamında gelişen bir özgür, eşit yurttaşlık tartışması yapıyoruz. Bu anlamda bilinen tanımlamayı çok çok aşan daha geniş bir tartışmaya varıyor.

Biz yurttaşlığı, bireyin yönetim organizasyonlarıyla olan ilişkisini yeniden düzenlemek istiyoruz. O nedenle klasik yurttaşlığı da kapsayan her dönemin tarihsel bireyini ele almalıyız. Yoksa insanın bir devletin üyesi olmadığı dönemi bir yere yerleştiremeyiz. Bizim tartıştığımız bu üyeliği de kapsayan özgür yurttaştır. Bizim tartışmalarımız gelip devlet ile sınırlı kalamaz. Çünkü biz, insanın birey olma, toplum kurma, bireyle toplum ilişkilerini düzenleme deneyimini tartışmak istiyoruz. O nedenle özgür yurtaş bizim yapacağımız toplumsal birey tartışmasına daha fazla denk düşüyor.

Özgür yurtaş sosyalist insandır

Komünalite altında yaşayan bireye özgür yurttaş denilir. Devletten beklemeyen, kendisini yeniden özgür, eşit kurmuş (yapılandırmış) bireye özgür yurttaş diyoruz. Demokratik Konfederalizm Önderliği, 'Bir Halkı Savunmak' adlı kitabında kapitalist yurttaşlık anlayışını tanımlarken, yurttaşlığa karşıt görüşler belirtiyor. Çünkü Demokratik Konfederalizm Önderliği, özgür yurtaşlık taraftarıdır. Yurttaşlığın bize verebilecegi birşey yok. Devlet üyeliğiyle nereye kadar gidebilirsini? Biz devleti kabul etmiyoruz, niye devlet üyeliğini kabul edelimki?

Özgür yurttaşlık öncelikle devletle bağı olan birey değildir. Topluma doğru katılan, toplumdan güç alan, toplumun eşitlikçi niteliğine göre yaşamak isteyen bireydir. Bu tanımlar daha da fazla arttırılabilir. Ama özü şudur: Toplumla hukuku olan bireydir.

Ayrıca üretimlere göre tanımlama vardır. Yurttaşlığı hangi sınıfa göre tanımlıyorsunuz? Size göre devlete en iyi üretimi yapan birey yurttaş olabilir. Bize göre doğru yurttaş başkasını sömürmek için üretim yapmayan yurttaştır. Toplumsal sisteme kendi yeteneği ve üretimi üzerinden katılan bireydir.

Yurttaş, eskiden topluluğa ve kente göre tanımlanırken, şimdi ise yurda göre tanımlanıyor. Bu konuyu Demokratik Konfederalizm Önderliği de tanımlıyor. Kürdistan yurttaşı denildiğinde bir toplumsal bağlılıkla ele almak kadar, kültürel-coğrafi bir bağla birlikte ele alınıyor. Özgür- eşit yurttaşı şöyle tanımlıyoruz: Devlet ve iktidar sınırlarını kendi ülkesi olarak görmeyen, siyasi sınırlara bağlı olmakla kendisini tanımlamayan; kültürel, coğrafi olarak yaşadığı yere bağlı olan bireydir.

KOMÜNALİTE ALTINDA YAŞAYAN BİREYE ÖZGÜR YURTTAŞ DENİLİR DEVLETTEN BEKLEMEYEN KENDİSİNİ YENİDEN ÖZGÜR EŞİT KURMUŞ (YAPILANDIRMIŞ) BİREYE ÖZGÜR YURTTAŞ DİYORUZ.

Diğer bir tanımlama ise topluma karşı sorumluluk taşınmasıdır, devlete karşı değil. Bunun da toplum birey ilişkisi üzerinden tanımlanması yapılmalıdır. Yine toplumsal sorumluluğun bir devamı olarak toplumsal dayanışma özelliği özgür yurttaşın bir niteliği olarak gelişmektedir. Toplumsal rekabet değil, toplumsal dayanışma. Hiç çekişme olmaz denilemez ama bu çekişmelerin eşitlik ve özgürlük temelinde çözülmesi esas alınır.

Yurttaşlık tanımında temel özeliklerden biri de inanıştır. İnanış bireyi köle yapabilir. Bir devletten korktuğunuz için, tanrıdan korktuğunuz için köle olabilisiniz. Bu bireyi özgür yurttaş yapmaz. Bu nedenle biz özgür-eşit yurttaşta inanışın demokratik özgür olması gerektiğini söylüyoruz. Sosyalist inanışla bir bağ olması gerektiğini söylüyoruz. Yani inanışın özgürlüğü arttırması gerekmektedir.

Görülüyor ki özgür eşit yurttaşlık tanımlaması içerisinde devlet yurttaşlığı çok cüzzi bir yer, belki de hiç yer almaması gereken bir yer almaktadır. Sınıfsallıkla tanımlanmış yurttaşlık, yurttaşlığın özüne ters düşmektedir. Bu nedenle kök toplumdaki doğru toplumsallaşmış bireyi temel alarak yeni bir tanımlamaya gdiyoruz. Demokratik Konfederalizm Önderliği, eşit-özgür yurttaşı 21.yy'da, demokratik ekolojik toplumun kurulması için temel yapı taşı olarak ele alıyor. Bunun ismine de "Özgür-Eşit Yurttaş" dedik. Bilincine de " Özgür-Eşit Yurttaş bilinci" diyoruz. Yine "Acaba özgür bireye bu şekilde ulaşılabilir mi?" tartışmaları var. İçimizde bireyin iradesel gelişimi yaşandı, ama bu yetmedi. Toplumla alış verişi olmayan bireyin çok özgürleşemediğini gördük. Bunu, kendi deneyimlerimizden gördük. Bireyin

bütünüyle topluma dahil edildiği biçimi de denenmiş, ama tutmamıştır. Toplumu bir tarafa bırakmak da denenmiş, olmamıştır. Mesela milliyetçi yanlar barındırılıyor ve bu durum bireyi özgür-eşit yurttaş yapmıyor. Duygu ve düşünce dengesini oturtamamışız, hala bütünlüklü bir birey olmada zorlanma var, bu şekilde de özgür eşit yurttaş olunamıyor. Sonra üretim sisteminde yeteneğine göre katılıp, ihtiyacına göre alma sistemi kuralamıyor. Biraz yeteneğini geliştiren çok hızlı sınıflaşır. Bu yeteneğini biraz da yetkiyle kamufle etti mi sınıflaşma normal görülür. Hâlbuki bireyin yeteneği ne olursa olsun hiç kimseden üstünlüğü olmamalı. Ama hala yetenekli, yeteneksiz ayrımı yapılıyor, bir konuda uzmanlaşma hemen diğeri üzerinde bir farka dönüşüyor. Dışlanan birey hemen üretimden kopuyor. Gittikçe üretim azalıyor. Her kesin yeteneğine göre bir şeyler yaptığını düşünün, bu mu iyidir, yoksa 500 kişi içinde dar bir yönetim biriminin mi çalışması daha iyidir? Demokratik konfederalizmin bireyi, bu söylediğimiz bağlarla yaratılacak bireydir. Toplumsal organizasyona nasıl katılacağını bilir. Toplumsal dayanışmacıdır. Sorumlulukları kadar haklarının dengesini tutturmuştur. Böyle bir birey politika yapabilir, kendisini yürütebilir. Bu hale gelmiş bir bireyin toplumu kurmada rol oynayacağı açıktır. Ama bireyi ve toplumsallaşmayı birdaha tanımlamak gerekir…

(Devam edecek)

TOPLUMSALLIĞIN SONUNUN VE BAŞININ BULUŞTUĞU NOKTA: YA ŞİDDET –AYRILIK YA DA FARKLILIKLARIN ÖZGÜR BİRLİKTELİĞİ

RUŞEN BEZAR

Toplumsallaşma insan bilinç ve duygu dünyasının büyük değişimlerinin ürünüdür. Değişen-dönüşen insan bilinç ve duygu dünyası toplumsallığın her gelişim safhasında biraz daha karmaşıklaşıp, farklılıkları, çelişkileri içine alarak, bunları çözme ve ortaklaştırma gücünü yaratmıştır. Denilebilir ki, insan olgusu farklılıklar ve çelişkilerin bir aradalığı üzerinden şekillenmiştir. Farklılık, çelişkililik insanın kendisinde başlar bir kere. Bedenin ruhla olan hikayesi, düşüncenin duyguyla ve tüm bunların evrenle ve toplumla olan ilişkisi böylesi bir gerçekliği ortaya koymaktadır. İnsan olabilme, toplum olabilme farklılıktan ve çelişkiden doğan enerjinin bir sinerjiye dönüşmesidir. Ortaklaştırılamayan, birbirini beslemeyen ve bir yaratıma dönüşmeyen, bir kanala akmayan enerji yıkıcıdır. Toplumsallaşmanın en büyük zemini topluluğun enerjisinin hertürlü ortak üretime akıtılmasıdır. Tabu, totem, mana, mitoloji ve giderek evcil yerleşik yaşam ve üretim biçimi bu tür akıtmaların ilkleri olmaktadır. Anlam gücü ve yaşam gücünün toplumsallaşma yolundaki temel yapıtaşları bir anlamda. maddenin en küçük yapıtaşları kuasorlarsa, toplumun da kuasorları farklılıklar ve bunlar arasındaki ilişki sistematiği olmaktadır. Maddenin bütünlüğü veya maddenin madde oluşu bu örgütlülüğe bağlıdır. Sayısız sürtüşme, itme, çekme gücü kadar birbirini dengeleyen bir iç ilişkiler sistematiği, bütünlüğü. İşin içine özgür tercihler, yani bilinç veya akıl girdikçe örgütlülük hem daha karmaşıklaşır, hem de daha geniş ve daha zengin bir ağ halinde bir ilişkiler sistematiği ortaya çıkar. Bu her şeyden önce daha yaratıcı, daha büyük enerji ve daha hızlanan bir zaman akışı demektir.

Toplumsallığın başlangıcı böylesi bir ortak örgütlenmeyi gerektirir. Daha işin başında insan bilincinde ve duygu dünyasında çok köklü değişimler arkada bırakılmıştır. İnsanın sosyal bir varlık haline gelişi özünde çok yeni bir olgudur, ama çok uzun bir tarihsel sürecin ürünüdür. Oraya kadar kimi dürtüler, korkular, kuşkular, bilinmezlikler ve güdüler bilinçli bir müdahaleye uğramıştır. Korkular birliğin ve bu birliğe katılımın gücüyle biraz aşılmış, dürtüler ve güdülerle yüzleşilmiş, onlarla baş etmenin yol ve yöntemleri hertürlü ortak üretime kanalize edilerek bu üretim içerisinde az-çok öğrenilmiş, bilinmezlikler ve kuşkular kimi ortak doğru-yanlış bilinç

formlarında aşılmaya çalışılmıştır. Anlamlar yaratılmıştır hem insan için, hem topluluk için. Bütün zorunluluklara karşın bir özgürlük bilinci, tercih zemini, bir ahlak yaratılmıştır. İyilik-kötülük, doğruluk-yanlışlık, birlik-ayrılık, nefret-sevgi tanınıyor artık. İyilikten, doğruluktan, birlikten ve sevgiden yana tutum, bütün ilk toplumların izafiliğine karşın artık ahlaki bir tercih olarak mevcuttur. Tabunun zedelenmesi toplumun zedelenmesidir ve dıştalanması gerekmektedir. Mitolojiler yaratımı, koruyuculuğu, bütünlüğü ve birliği kutsar. Kötülük, yanlışlık, ayrılık ve nefret toplum yaşamını, ortaklığı ve dayanışmayı, aslında toplum olma gerçekliğini zorlamaktadır. Gelenekler oluşmakta, toplumsallığın çekirdek gücü ve devindirici gücü olarak ilkel partileşmedir bu. Bunun da çekirdek gücü ana-kadındır. Toplumsallık gözetilir, dayanışmayı, ortaklaşmayı ve komünaliteyi zedeleyecek her tutum bu çekirdek gücün yasaları-ilkeleri ve geliştirdiği yol ve yöntemler doğrultusunda toplum lehine çözülür. Biz bunu hertürlü biçim tartışmalarından uzak, bir felsefik genelleme olarak ilk haliyle bir siyaset olarak tanımlayabiliriz. Burada kullanılan yöntemlerin akılcılığını, bilimselliğini veya kabalığını günümüz gözüyle sorgulayabilir, değerlendirebiliriz. Ama sosyolojik-pedagojik düzeyi oldukça yüksek ve sonuç alıcıdır; insan düşünce ve duygu dünyasını oldukça çözümleyen, onun evrenle, doğayla ve toplulukla birliğini, ona katılımını en yüksek düzeyde sağlayan ve bunu ritüeller eşliğinde kutsayan, bunun sayısız yol yöntemini geliştiren bir siyasettir. Düzenleyici, uzlaştırıcı ve bütünleyici işlevler ve yöntemler önplandadır. Faydalı bir hiyerarşiden bahsedilebilir. Günümüz siyasetinin asla başaramayacağı düzeyde bir toplumsallığı içermektedir. Siyaset her şeyden önce toplumsallığın örgütlenme, çözüm gücü ve iradesi ise, o halde baştan beri doğal toplumun niteliği demokratiktir. Demokrasi öyle söylendiği gibi Atina sitesinde başlatılmış değildir. Bu belki de sosyal-bilimin en büyük bilinç çarpıtmalarından birisidir.

ORTAKLAŞTIRILAMAYAN , BİRBİRİNİ BESLEMEYEN VE BİR YARATIMA DÖNÜŞMEYEN BİR KANALA AKMAYAN ENERJİ YIKICIDIR TOPLUMSALLAŞMANIN EN BÜYÜK ZEMİNİ TOPLULUĞUN ENERJİSİNİN HERTÜRLÜ ORTAK ÜRETİME AKITILMASIDIR.

Toplumsallığın özü demokrasidir.

Burada bir parantez açmak gerekiyor belki; günümüzde her şey o kadar tersyüz edilmiş ki, topluma ve toplumsallığa karşı en büyük savaşımı yürüten iktidar odakları en büyük demokrasi savunucuları kesilmiş, sözümona küresel demokrasi savaşını vermekte. Amaç; toplumsallığın hala direnç gücünü, geleneğini ve kutsallıklarını kaybetmediği topraklara sözümona demokrasi getirmek. Kadın hakları, bireyin özgürlük hakları vs.

denilerek bu yapılıyor. Postmodernizmin hertürlü tarihsel bağları kopardığı, insan ve toplum bilinç ve hafızasını parçaladığı, toplumu ve bireyi hem karşı karşıya getirerek, hem de her birini kendi içerisinde her türlü toplumsal direnç gücünden yoksunlaştırarak, olguların bütün sosyal-tarihsel-kültürel arka zeminini silerek toplum gerçekliğini parçalamaya çalışması tam bir ideolojik savaşımdır. Bu savaş bütün şiddetiyle devam etmektedir. Belki de tarihte olabilecek en büyük, en insanlıkdışı ve en vicdansız savaşımı ifade etmektedir. İnsanın canını almıyor belki, hatta insan duygu ve düşüncelerini en üretken hale de getiriyor, ama insan olma tarihini hafızalardan silip atıyor. Çünkü tarihsiz, hafızasız insan hertürlü bio-iktidara açık hale gelmektedir. Ne için üretiyor, kime yararlı oluyor, hangi değerler için, nasıl ve niçin yaşıyor belli değil. Tam bir anlamsızlık denizinin ortasına atılmış, onun derinliğinde kendisini anlamlandıramayan insanın toplumsallığı öldürülmüştür. Toplumsallığı bütün direnç gücünden koparacaksın, onu ucube bir yığın haline getirecek, hertürlü toplumsal bağları hafızadan sileceksin, ama demokrasi getiriyorum diyeceksin.

Parantezi burada kapatıyoruz.

Toplumsallığın başını ve sonunu bir tabloda yan yana koyduğumuzda pozitivist belirlenimci bakış açısının özünde toplum doğasını, onun yasalarını ve gelişimini ne kadar zora soktuğu, aslında bilincin gelişimini nasıl dogmalara hapsettiği daha açıkca görülüyor. Düz çizgide ilerlediği, gelişiminin belirlenebileceği iddia edilen tarih, günümüz noktasından alınıp o düz çizgi geriye doğru çekilip geniş bir kavis oluşturularak, başlangıcına bağlandığında; geniş bir sarmalın oluştuğunu görürüz. Başın ve sonun sosyal-kültürel, felsefik, ideolojik, siyasal ve diğer bütün toplumsal gerçeklikler açısından çok rahatlıkla birbirine bağlanabildiğini, bittiği noktadan çok rahatlıkla yeniden başlangıca geçtiğini, hiçbir uyuşmazlığın olmadığını görebiliriz. Tarihin bu kaotik "sonunda" yeniden bir toplumsallığın başına dönmüş oluyoruz. Çok daha bilinçli, çok daha hızlı, etik düzeyi çok yüksek bir demokrasinin inşası mümkündür. Bir zorunluluk olarak değil, fakat birçok seçenekler arasında bilimselliğe, insan ve toplum doğasına en yakın ve en yaraşır bir özgürlük tercihi olarak bu mümkündür. Bu değişim ve dönüşümün ideolojik temelleri Önderlik perspektiflerinde atılmıştır.

"… ilk defa tüm halklar, kültürler, ideolojik, ekonomik ve politik tercihler adına en kapsamlı bir arada barış içinde gelişme ve yarışma olanağının çok yetersiz de olsa gerçekleştiğini söylemek mümkündür. 20. yüzyılın sonunda zaferi kesinleşen demokrasinin dar sınıf karakterini aştığını belirlemek büyük önem taşır. Bu döneme kadar uygulanan tüm demokrasiler dar bir sınıf damgasını taşırlar. … Fakat 20. yüzyıl sonunda kesinleşen demokratik sistem bu darlıkları ileri düzeyde aşmış bulunuyor. Sadece sınıf kapsamını genişletmekle kalmıyor; en geniş düşünce, inanç, kültürel yaşam, ekonomik farklılıklar, siyasal partileşmeler gibi temel alanlarda özgür ifade ve örgütlenmeye olanak

tanıyor. Bütün karşıtlar zora başvurmaksızın kendilerini değiştirme ve geliştirme şansına az veya çok sahipler. Burada sınıfsal ve ulusal, düşünsel ve inançsal, ekonomik ve kültürel, sosyal ve siyasal alanlarda karşıt mücadele ve dayanışma bitmiyor. İlişki ve çelişkiler dondurulmuyor. Sadece barışçıl biçimlerde ve geçerli yasalara bağlı olarak yürütülme dönemi doğuyor.” diyor Önderlik.

İşte tam da bu noktada en başta çözümlenmesi ve çözülmesi gereken husus şiddet ve savaş olguları olmaktadır. Şiddet bu toplumsal-tarihsel süreçlere bir sarl şeklinde hep eşlik eder. İnsan kafasıyla ve derisiyle süslenen Asur kale duvarlarından, Romanın binlerce çarmıha gerilmiş insan manzarasıyla döşenmiş yollarına, Aztek, Inka ve diğer yerli Amerikan halklarının kanından tapınaklardan aşağıya doğru oluşan kızıl kan ırmaklarına kadar şiddet, bu tarih sarmalı boyunca bir şerit gibi günümüze kadar gelir. 20. yy.da zirveye ulaşır. 20. yy. boydan boya bir kıyım ve savaş yüzyılıdır. Buna bulaşmayan devlet ve alet olmayan halk yoktur. Daha ötesi; 20.yyın son çeyreğine doğru ulaşılan nükleer dehşet dengesi şiddet olgusunun, insanlığın bir düğmeye basılarak nasıl en hızlı şekilde yok edilebileceğinin en gelişkin teknik-bilimsel yöntemlerini gösterdi. 21.yy’ın yaşadığımız bu ilk on yılları ise insanlığın bu kanlı tarihinin insan bilinç ve duygu dünyasında yarattığı korkunç tahribatlar ve bozulmalarla tarihsel bir momentumuna işaret etmektedir. Momentum şu: bir çözüm aracı, iktidar aracı olarak miadını doldurmuş olan şiddet, insan ve toplum yaşamında ya aşılacak, barış dengesi kurulacak ya da insan ve toplum şiddet yüklü bir cinnet gibi kendi intiharını gerçekleştirecek. Çünkü şiddet adeta bir yaşam biçimine dönüşmüştür. Toplumsal, sosyal-psikolojik ve ekonomik-kültürel yaşamın ağır sorunları altında cebelleşen insan, tam bir anlamsızlık içerisinde bir şiddet makinesine dönüşmektedir. Kendisini gerçekleştiremeyen, duygusal ve düşünsel olarak üretemeyen, her türlü toplumsal donanımdan yoksunlaşan, her türlü açlığı veya korkunç bir tüketim içerisinde en büyük doyumsuzluğu yaşayan insanların, toplumların kendi içerisine çöküşü, şiddetle patlaması tam da böylesi bir momentumu ifade etmektedir. Şiddet sadece savaşlarda değildir; toplum ve insan yaşamının neredeyse her anına, her ilişkiye, başta kadın ve çocuk olmak üzere her kesime nüfuz etmiştir.

MOMENTUM ŞU: BİR ÇÖZÜM ARACI, İKTİDAR ARACI OLARAK MİADINI DOLDURMUŞ OLAN ŞİDDET, İNSAN VE TOPLUM YAŞAMINDA YA AŞILACAK, BARIŞ DENGESİ KURULACAK YA DA İNSAN VE TOPLUM ŞİDDET YÜKLÜ BİR CİNNET GİBİ KENDİ İNTİHARINI GERÇEKLEŞTİRECEK

Herkes herkes karşısında adeta savaş halindedir, herkes herkese bir şekilde şiddet uyguluyor. Toplum bu yoğunluklu şiddet zemininde kendisini üretememektedir. en şişirilmiş Günümüz küresel emperyalist sistem, toplum-birey dengesini tüketici, hertürlü ahlaktan ve

toplumsallıktan uzak derin bir bireycilik lehine bozmasıyla bir yandan şiddet sarmalını toplumun her hücresinde yükseltirken, film, eğlence, spor, fuhuş gibi sektörlerde de bu şiddetin pazarını oluşturmuş durumdadır. İnsanlar porno, gerilim ve kanlı-şiddet filimlerinde, çılgınlık düzeyine varan eğlence proğramlarında, magazin kültürde ve şiddet dolu spor sektöründe deşarj olmaktadır. Roma arenalarında insanlar arslanlara parçalatılır, ortaçağda insanlık vebadan kırılır, günümüzde ise tam bir şizofrenik insanlık halidir yaşanan. İnsan her türlü bilgiye ulaşabilir, ama ruhunu besleyemez, onun düzenleyici, bütünleştirici bütün işlevlerini yitirmiş, kendi toplumsallığını üretemez durumdadır. Ortada bireyin kendisini gerçekleştireceği, ifade edeceği toplumsal ilişki ağı parçalanmıştır. İnsanın kendisini içerisinde bulacağı, yaratacağı, özgürleştireceği zemin olarak katılabileceği toplum, hertürlü insanlaştırcı karekterini yitirmiştir. İnsani değildir, vahşi ve kıyıcıdır. Toplum, çocuk-insanı büyütemiyor, onu korkularıyla, dürtüleriyle, zayıflıklarıyla buluşturup, aştırtmıyor, onlarla nasıl baş edeceğini öğretmiyor, acımasızca bunları kullanıyor ve vuruyor. Yaşı yirmiye bile ulaşmadan yaşamın hertürlü uç çirkinlikleriyle, zorluğuyla, yalnızlığıyla ve eziciliğiyle tanışmıştır. Hem büyümemiştir, hem de artık yaşamı bitmiştir, hiçbir şey onu tatmin edemez durumdadır. Fakat buna karşı toplumsal herhangi bir donanıma sahip değildir. Çok zavallı ve çaresiz olmasına rağmen, kapitalizmin yarattığı yalanlar dünyasında en şişirilmiş bir egonun da sahibidir. Kapitalizmin belki de en büyük yalanı bireye ve yarattığı kadın ve erkek karekterlerine ilişkin olanıdır. Tam bir kandırmaca. Kaos sadece sistemin kendisinde değil, toplumun bütün hücrelerinde ve en başta da insanın içindedir; toplum ve insan oturamıyor, düşünemiyor, sakinleşemiyor, anlam bulamıyor, üretemiyor. Hep tedirgin, hep gergin, panik ve şiddet eğilimli. Psikoloji bilimi bu insanlık sorununu ne kadar çözümleyebiliyor.

TOPLUMUN KOMÜNAL DEMOKRATİK DOĞASI REEL-SOSYALİZMİN DEVLET İKTİDAR ANLAYIŞIYLA PROLETERLEŞTİRME ADI ALTINDA GELİŞTİRİLEN DAR SINIFÇI SOSYALİZASYONUYLA DOGMATİK KABA EKONOMİST YAPISIYLA UYUŞMADI

Dikkat edilirse, yine toplumsallığın başına dönüyoruz. Barbarlığı tarif ediyoruz. Bu noktada yaşanan temel bir sorun olarak sosyalizasyonun demokrasi ile yeni baştan tanışması ve buluşması sorununu vurgulamak gerekiyor. Demokrasi olmadan sosyalizasyonun gerçekleşemeyeceğini reel-sosyalizm gösterdi. Reel-sosyalizmin başarısızlığını demokrasinin bir zaferi olarak görmek gerekiyor. Toplumun komünal-demokratik doğası, reel-sosyalizmin devlet iktidar anlayışıyla, proleterleştirme adı altında geliştirilen dar sınıfçı sosyalizasyonuyla, dogmatik kaba ekonomist yapısıyla uyuşmadı. Toplumların –eğer doğasını az-çok

korumuşsa- böylesi refleksleri ve tepkileri vardır. Toplum hafızasının alamadığı, kendi gerçekliğiyle ve tarihsel gelişim orijiniyle uyuşmayan, dıştan gelen eklemlenmeleri, sistem dayatımlarını kolay-kolay kabul etmez. Biz buna bir gericilik, bağnazlık veya ilkellik olarak bakamayız. Orada mutlak anlamda bir toplumsal anlatım ve bir tarih dili vardır. Belki de sosyal-bilimin temel çalışmalarından birisi, bu dilin çözümlenmesi olmalıydı.

Toplum doğası ve hafızası ciddi bir zedelenmeyi, derin bir kırılmayı yaşamadığı sürece hertürlü iktidar biçimleri ve bunun özü olan şiddet karşısında –hatta bize anlamsız gibi bile gelebilecek- direnç biçimlerini geliştirir.

Bu çerçevede baktığımızda çağımızın temel insanlık sorunlarının çözüm anının ve zeminin en çok olgunlaştığı bir bölge olarak Ortadoğuda tarihten beri toplumsallaşmanın en güçlü yaşanmasından da kaynaklı demokratik-komünal özün günümüze kadar korunabildiğini görüyoruz. Halklar, etnik yapılar, dinler, mezhepler, kültür grupları binlerce yıl dayanışma, ortaklık ve kardeşlik içerisinde bir arada yaşamanın, hatta ortak duygularda, reflekslerde buluşmanın örneğini sergilemişlerdir. Geniş topraklar üzerinde geniş imparatorluklar federal yapılarıyla yüzlerce yıl ayakta kalabilmiş, toplumsal-kültürel, hatta dinsel yapılara çok derinden nüfuz etmeden, onları çok zedelemeden. Ortadoğuda halkların milliyetçilik, köktendincilik temelinde bu kadar boğazlaşması, devlet ulusçuluğun ve tekçi-totaliter yapıların 20 yy.da Batının bölgeye girişiyle ortaya çıkan olgulardır. Ve 20. yy. Ortadoğuda Arap, Türk ve Kürt halklarının isyan yüzyılıdır. Bütün karşı karşıya getirilme, birbirine boğazlatma politikasına karşın emperyalizm, bölgede hiçbir zaman egemenliğini derinden nüfuz ettirememiştir.

Bütün bunlar birer gerçeklik olarak bir kenarda dururken, yaşadığımız şu günler farklı bir gerçekliği çok daha çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir. Her şey çok daha evrensel anlamlar içerisinde ve boyutlarda cereyan ediyor. Toplumsallığın, iktidarın ve onun özü olan şiddetin varabildiği en son aşamasıyla olan ilişkisi ve çelişkisi, her ikisinin değerler sisteminin, ideolojik yapılanmalarının buluştuğu veya birbirine çarptığı noktada çok köklü ve evrensel nitelikte kırılmaların ve çıkışların zemini gittikçe daha da belirginleşmektedir. Çelişkilerin ve ilişkiler sistematiğinin daha tarihsel yüzleri açığa çıkmaktadır. Toplumsallığın sonu ile başlangıcının buluşması çok derinden çöküşleri ve

ÇAĞIMIZIN TEMEL İNSANLIK SORUNLARININ ÇÖZÜM ANININ VE ZEMİNİN EN ÇOK OLGUNLAŞTIĞI BİR BÖLGE OLARAK ORTADOĞUDA TARİHTEN BERİ TOPLUMSALLAŞMANIN EN GÜÇLÜ YAŞANMASINDAN DA KAYNAKLI DEMOKRATİK-KOMÜNAL ÖZÜN GÜNÜMÜZE KADAR KORUNABİLDİĞİNİ GÖRÜYORUZ

kırılmaları getirmektedir. Tam bir kaos sürecidir. Tarihin, varsa eğer, başına dönüyoruz. Yeniden bir toplumsallaşmayı başlatıyoruz; onun devindirici çekirdek gücü olarak kadına dönüyoruz. Kadın gerçekliği ve etrafında örülen ataerkil sistemin yaşadığı bu çöküş, kadını bir toplumsal-tarihsel olgu olarak yapısal çöküşün de, ama ondan çıkışın da temel unsuru haline getirmektedir. En dinamik tarihsel ve toplumsal potansiyeldir. Dipte alttan-alta kabaran ve kaynayan bir şeydir.

Kaos süreçlerinde potansiyeller ve olasılıklar her türlü yapılaşmaların ve zorunlulukların önüne geçer. İçerisinde en yüksek düzeyde özgürlük potansiyelini barındıran kaos süreçleri, her boyutta yepyeni ilişki ve çelişkilerin de rahmi konumundadır. Potansiyellerin ve olasılıkların kendisini en ileri düzeyde gerçekleştirebileceği bir zemin. Gelişimin doğrultusu tarihsel-toplumsal gerçeklik içerisinde tümden bir muamma değildir kuşkusuz. Toplum ve tarih olgularını tanımlama ve tanıma düzeyiyle sosyal bilimlerin gelişmişlik düzeyi, oluşturacağı toplumsal perspektif ve ideolojik formasyon gelecek yüzyılların, hatta binyılların özgürlük düzeyini de belirleyecektir. İnsanlığın kaosu karşılama düzeyi, onun kendi gerçekliğini ve gelişimini olabildiğince bilimselliğe yakın tanıma ve tanımlama düzeyi ile bağlantılıdır. Erkeğin üzerinde kişilik ve tanım bulduğu, şekillendiği zeminin yalancılığı, yanıltıcılığı ve yabancılaştırıcılığı, onun için çok önemli bir dezavantaj konumundadır. Kaosun erkek açısından en zorlayıcı ve sarsıcı yönü belki, ama en özgürleştirici ve heyecan verici yönü de bu kişilik formasyonunun çözülüşü olsa gerek. Egemen erkekliğin bu yalan dünyasını deşifre etmek, daha özgürlükçü, doğasına daha yakın bir erkeklik tanımını yapmak sosyal-bilimlerin belki de en önemli görevleri arasındadır.

İşte burada en dipte seyreden, en ve ilk ezilen, ilk köleleştirilen, en çok iktidarın hammaddesi haline getirilen, üzerinde devasa ve kompleks bir egemenlik ve şiddetdolu sisteminin kurulduğu kadın, kendisini tanıma ve tanımlama düzeyi ölçüsünde sistemi çözücü reaksiyonun tetikleyicisi konumundadır. Bu bir defa devrimci ve özgürlükçü bir konumdur. Özgürlüğün doğrultusunu ve perspektifini kadın özgürlük perspektifi oluşturmak durumundadır. Toplumsal kuruculuk anlamında da bu gereklidir.

Güncelliğin ve tarihselliğin bu kadar iç içe geçtiği böylesi bir süreçte, güncelliğe bu kadar tarihselliğin yüklendiği bir süreçte ateşkes, halklar arasında dayanışma, ortaklık ve kardeşliğin, özgür ve demokratik birlikteliklerin bir zemini haline gelmektedir. Ateşkes, halklar arasında, toplum içi ilişkilerde şiddeti bir çözüm aracı ve yöntemi olmaktan çıkarmanın ve yeniden toplumsallaşmanın bir başlangıcı olabilir. Dolayısıyla buna en çok sahiplenenin de kadın olması gerektiği anlaşılırdır.

NİHİLİZM GERÇEĞİ VE SONUÇLARI -2-

Bizim açımızdan önemli olan, sadece bu pratik ve edebi örnek değil, esas olarak nihilizmi en güçlü bir tarzda çözümleyen felsefi ve ideolojik yaklaşımları görüp bunun üzerinden sistem çözümlemesine gitmektir. Bu noktada Nietzsche gerçeğinde nihilizmi nedir sorusuna kısaca cevap vermek gerekiyor.

"1883 ile 1888 yılları arasında yazıya aldığı, ancak daha sonraları 1901 yılında Erk İstemci başlığıyla ölümünden sonra yayımlanmış notlarında Nietzsche, Avrupa kültüründe 'yoksayıcılığın ortaya çıkışı'nı son derece tehlikeli, adeta baş belası bir salgın hastalık olarak niteledikten sonra, kültürün dört bir köşesinde, hemen her yerde karşılaşmanın olanaklı olduğunu söylediği yoksayıcılığı çeşitli belirtileriyle birlikte enine boyuna irdelemektedir. Nietzsche yaşanan yoksayıcılığın başlıca nedenini, Hıristiyanlığın geçmişte taşıdığı özgün anlamı yitirerek Tanrıya duyulan inancın sahicilik zemininin yıkılmış olmasına bağlamaktadır. Nitekim Nietzsche'nin 'Tanrı öldü' deyişinde en iyi anlatımını bulan bu önü alınamaz süreç, insanlığın var oluş karşısında belli amaçlardan ve değerlerden yoksun kalarak boşluğa doğru sürüklenmekte oluşuna eşdeğerdir. Nietzsche, yaşanan bu değerlerin çürüyüp kokuşması süreci karşısında son derece olağandışı bir yoksayıcılık açıklaması getirmektedir. Bu bağlamda Nietzsche ünlü yoksayıcılık duyurusunda, yoksayıcılığı insanlık için en son fırsat olarak temellendirerek, bu fırsatın en son fırsat olduğunun bilinerek en iyi biçimde kullanımasına önemle dikkat çekmektedir. Nietzsche değerler değer olmaktalıklarını bütün bütün yitirmişlerken, hala bir takım göksel, tanrısal, kutsal ya kutlu ülkülere başvurarak yaşamayı sürdürmenin yaşanan yoksayıcılığı daha da ağırlaştırmaktan öte bir anlam taşımadığını, bir alamda böyle bir yoksayıcılıkla yaşamayı sanki böyle bir şey hiç olmamışçasına sürdürmenin yoksayıcılığın kendisinden daha da tehlikeli olduğunu bildirmektedir. Nietzsche'nin yoksayıcılık gerçeğini kavramaya yönelik olarak sunduğu çözümlemeyi daha iyi anlamak bakımından şöyle bir benzetmeden yararlanılabilir. Nasıl ki yıkık dökük bir binayı onarmaya çalışmak, binayı önce tümden yıkıp sonra yeniden yapmaya koyulmaktan çok daha güçse, Nietzsche'ye göre ağır hasar almış değerleri onararak yoksayıcılığı iyileştirmeye çalışmak, yaşanan genel yoksayıcılık durumunu daha da ağırlaştırmaktan başka bir sonuç vermeyecektir. Buna bağlı olarak Nietzsche, yoksayıcılıktan kurtulmanın olanaklı tek yolunun yaşanan yoksayıcılığı sonuna dek götürmekten

geçtiğini, yani varolan bütün değer yapılarını baştan aşağı yıkmakla ancak olanaklı olduğunu savunmaktadır. Bir başka deyişle, yoksayıcılığın sonuna dek nasıl götürüleceğinin yanıtı, doğrudan, 'değerlerin yeni baştan değerlendirilmesi' izlencesinin eksiksiz ve etkinlikle yaşama geçirilmesinde yatmaktadır. Nietzsche, kendi içinde açmaz oluşturacak bir biçimde yoksayıcılığın kendisini yoksayıcılığı ortadan kaldırmak amacıyla kullanmayı önerirken, bu işin altından kalkılabilmesi için iki ayrı 'ben yordamı'nın varlığından söz etmektedir. Bunlardan ilki sonuna dek götürülmüş kötümserlik olarak yaşanan edilgen yoksayıcı'nın konumuyken, buna karşı ikincisi yoksayıcılığın kendisinin araç olarak kullanılıp kendisinden kurtulmak amacıyla yaşanan etkin yoksayıcı konumudur. Edilgen yoksayıcılığın tarihteki en üst noktasının Schopenhauer'un kötümserlik yaşantısı üstüne kurulu felsefesi olduğunu belirten Nietzsche, değerlerin yeni baştan değerlendirilmesiyle yoksayıcılığın sonuna dek taşınarak kendisini kendiliğinden çözüştürmesinin ancak etkin yoksayıcılarca başarılabilecek bir ödev olduğunu öne sürmektedir. Nietzsche'nin perspektivizm (bakışaçısıcılık) diye de anılan yaklaşımına göre, bizim yüklediklerimiz dışında dünyanın kendisinde nesnel bir düzen ya da saltık bir yapı yoktur. Nitekim 'doğruluk belli türden bir insan tipinin kendisinden asla vazgeçemediği bir dürtüdür' derken Nietzsche, filozofların hiçbir sorgulamadan geçirmeden araştırmaya başladıkları kesinliklerin varlığını yadsıdığı gibi, filozofları da hastalıklı bir dürtünün egemenliğine boyun eğmiş insanlar olarak nitelemektedir. Nietzsche'nin son derece etkileyicilik açıklamasında yer alan 'değerlerin yıkımı', 'kozmik amaçsızlık', 'Tanrı'nın ölümü' gibi izlekler yalnızca kendinden sonraki felsefeciler için değil, başta sanatçılar ile toplum eleştiricileri olmak üzere kültürün hemen her dalından araştırmacılara büyük bir esin kaynağı olagelmiştir. Özellikle Nietzsche'nin

Nietzsche Değerlerin Yeni Baştan Değerlendirilmesiyle Yoksayıcılığın Sonuna Dek Taşınarak Kendisini Kendiliğinden Çözüştürmesinin Ancak Etkin Yoksayıcılarca Başarılabilecek Bir Ödev Olduğunu Öne Sürmektedir.

yoksayıcılığa ilişkin çözümlemelerinin Oswald Spengler'in 1926 yılında yayımlanmış Batı'nın Batışı adlı son derece önemli kültür tarihi okuması üzerinde derin etkilerde bulunmuş olması ayrıca önemlidir. Spengler'in kültürlerin tarihinde yaptığı yoksayıcılık soruşturmasına göre, geçmişi yüzyıllarla anlatılan dinsel, sanatsal ve siyasal geleneklerin giderek güçten düşmeleri birbirinden değişik en az üç ayrı yoksayıcı karakterinin doğmasına yol açmıştır: (i)idealleri parçalayıp yok eden

'Faustçu yoksayıcı'; (ii) önündeki yıkılmış enkazı, devrilmiş değer yapılarının yıkıntısını kayıtsızca izlemekle yetinen 'Apolloncu yoksayıcı'; (iii) bütün enkaz yıkıntılarını kendisinden atan 'Hintli yoksayıcı'. Değer enkazlarının atılması düşüncesinin daha çok gerçekliğin olumsuzlanarak bu duruma katlanılması bağlamında Doğu dinlerinin çileciliğinin yoksayıcılık yorumu olduğunu belirten Spengler, Batı'nın ise yoksayıcılık bağlamında daha çok yaşamı olumlayan Epikurosçuluk ya da Stoacılık yönelimli bir yoksayıcılık anlayışından yürüdüğü saptamasında bulunmaktadır. Bu son derece önemli yapıtında Spengler, bu üç yoksayıcılık biçimiyle Batı uygarlığının bilgi kuramsal yetkesi ile varlık bilgisel temellerinin altının iyiden iyiye oyulduğunu, yoksayıcılık sürecinden geçmekte olan Batı'nın önü alınamaz bir çürümenin çok ileri bir aşamasına geldiği sonucuna varmaktadır. Yine bu aynı sonuç bağlamında bir başka önemli Alman düşünürü Heidegger 1927 yılında, yoksayıcılığın alttan alta, gizliden gizliye dal budak saran bir takım örtük biçimlerle Batılı insanın 'doğal durumu' konumuna çok daha önceleri geldiği gözleminde bulunmaktadır."

Bu alıntıda da görüldüğü gibi, hem Nietzsche'nin hem de bir biçimde onun devamı ve benzeri yorumcuların geliştirmiş olduğu değerlendirmelerin temelinde, Batı sisteminin özünün nihilizm üzerine oturduğu tespiti yapılmaktadır. Özellikle Heidegger'in nihilizmin batı insanının doğal durumu haline gelmesi tespiti en önemli tespittir. Tabii bu da Nietzsche'nin 'Tanrı öldü' kavramıyla bağlantılı bir biçimde ele alınmak durumundadır. Nietzsche 'Tanrı öldü' derken, artık tanrı ile uğraşmanın, sorunları tanrısal anlayış ve kavramlarla çözümlemenin sorunları giderek derinleştirdiği tespitinde bulunmaktadır. Tanrının ölmesi ya da batının dayandığı temel düşünce biçimlerinin artık çürümeye başlaması, onun yerine yeni düşünce biçimlerinin geliştirilmesini beraberinde getirmektedir. Oysa özellikle Nietzsche'nin kendi yaşadığı çağda yaşanan temel gerçeklik, Rönesans'ın dini düşünceyi aşma, skolastik felsefeyi aşarak bilimsel düşünce tarzına ulaşma çabalarının restorasyon süreci ile kesintiye uğrama ya da tersine dönme sürecidir. Bir karşı devrim sürecinin içerisinde bu sözleri söylemektedir. Batı'da eskinin dini düşünce kalıplarını aşan, onun yerine bilimsel, özgür düşünceyi geliştirmek isteyen ve bunu da doğal toplumun demokratik- komünal değer yargıları üzerinden yaratmak isteyen Rönesans çabalarını burjuvazinin lehine bir sistem olarak karşı devrim tarzında sisteme dönüştürülmesi biçimindeki gelişmeler karşısında bunu söylemektedir. Yani aslında bir biçimde dini düşünce aşılmış, eskinin felsefi yaklaşımları, bakış açıları da önemli oranda aşılmıştır. Onun yerine yeni bir değerler sisteminin oturtulması gerekmektedir ama bu değerler sistemine karşı yürütülen mücadelede, halen eskinin kimi değer yargılarını yeniden restore ederek, yeniden yapılandırarak yapmaya çalışma beyhude ve hatta sorunu giderek derinleştiren bir çabadır. Bu anlamda Nietzsche'nin tespiti, sorunun köklü çözümüne dönük, güçlü bir yaklaşım ifade etmektedir. Yani eğer tanrı ölmüşse, onu tekrar diriltmeye

çalışmanın, onun parçalarından yeni tanrılar oluşturmanın bir anlamı yoktur. Onun yerine toplumun kendi öz dinamiklerine dayalı, kendi temel değerlerine uygun yeni bir düşünce sisteminin oluşturulması gerekir. Nietzsche'nin değerlendirme ve çözümlemelerinde en çok vurgu yaptığı konular ahlak ve vicdan konularıdır. Ahlaklı- erdemli insandan sürekli bahsetmektedir. Ahlaklı ve erdemli insanı üst insan olarak tanımlayan Nietzsche, toplumun bütün düşünce yapılarını aşan, onun yerine çok köklü ve güçlü düşünce devrimlerini yaratan bir insan tipi, modeli çizmektedir.

Ahlaklı Ve Erdemli İnsanı Üst İnsan Olarak Tanımlayan Nietzsche, Toplumun Bütün Düşünce Yapılarını Aşan, Onun Yerine Çok Köklü Ve Güçlü Düşünce Devrimlerini Yaratan Bir İnsan Tipi, Modeli Çizmektedir

Çizilen bu insan modelinin düşünce kaynaklarını öncelikle güçlü bir biçimde ortaya koyuyor. Örneğin, Avrupa düşünce yapısının Rönesans ile birlikte kendisini dayandırdığı temel kaynakları çözümlerken, genelde Avrupa'nın aslında analitik düşünceyi temsil eden Apolloncu bir düşünce geleneğini esas aldığını, analitik bakış açısının ise aşırı akılcı, duyguları tamamıyla görmezden gelen, insanın coşkularını, heyecanlarını, ahlaki değer yargılarını tanımayan bir düşünce olduğuna vurgu yapmakta, onun yerine ise Dionysesçi düşünce geleneğinin esas alınması gerektiğine dikkat çekmektedir. Dionysesçilik daha çok insanların duygularını, estetik kaygılarını, ahlaki yönünü temsil eden ve doğal toplumun bir yerde düşünce biçimini temsil etmektedir. Batı felsefesinde Dionysesçi gelenek ile Apolloncu gelenek arasındaki çelişki ve çatışmada Dionysesçiliği esas alması, Nietzsche'nin bilerek ya da bilmeyerek, farkında olarak ya da olmayarak felsefi olarak doğal toplumun düşünce tarzını esas alması anlamına geliyor. Sadece bu da değil, Nietzsche aydınlanma ile birlikte gelişen ve Rönesans'ın doğal toplumu temsil eden düşünce yapılarını özellikle Yunan felsefesi ile aşılması ya da Yunan felsefesinin yeniden yorumlanması, yeni Platonculuk, yeni Aristoculuk tarzındaki yorumları ile aşılması ve aydınlanmanın da Yunan felsefesi üzerine oturtulmasının felsefenin gerçek kaynaklarını ifade etmediği gerçeğine dikkat çekmektedir. Dikkat edilirse Nietzsche, o dönemin felsefe tartışmalarına damgasını vuran kitabının ismini Zerdüşt Böyle Buyurdu koymaktadır. Batı felsefesinin kaynak olarak kendisine esas aldığı Yunan felsefesinin ve düşüncesinin de esas olarak Mezopotamya, Mısır kaynaklı olduğunu vurgulamakta ve felsefenin ana yurdu olarak Mezopotamya'yı işaret etmektedir. Mezopotamya'daki düşünce biçiminin ise özü itibariyle kendisine dayatılan analitik düşünce biçimlerini reddeden, Nietzsche'ye göre mistik ama özünde doğal toplum düşünce tarzının

ön planda olduğu bir düşünce yapısıdır ve bu da tesadüf değildir. Aynı dönemde Avrupa'daki araştırmacılar Zerdüşt ile ilgili araştırmalar yapmakta ve bir Fransız araştırmacı, 15 yıllık araştırmalarından sonra Hindistan'da Avesta'yı bulup Avrupa'ya getirmiş, Avrupa'da Avesta'nın yapılan çevirisi üzerine tartışmalar başlamıştır. Ama yürütülen bu tartışmalar o güne kadar Avrupa aydınlanmasının temelini dayandırdığı Yunan felsefesinin kökenlerinin Mezopotamya olduğunu gösterdiğinden dolayı bu tartışmaların ört bas edilmesi biçiminde sonuçlanmaktadır. Nietzsche bu anlamda kendi felsefesini bir yerde Zerdüşt'e dayandırarak temel alınması gereken değerler bütününün de kaynağını ortaya koymaktadır. Bu yönüyle ele alındığında Nietzsche'nin geliştirmiş olduğu nihilizmi araştırma, inceleme ve nihilizmi aşma çabaları her ne kadar kendi içerisinde kimi handikapları, kimi eksiklikleri, yetersizlikleri olsa da, sorunu yakaladığını göstermektedir. Dolayısıyla Nietzsche ile ilgili yürütülecek olan tartışmalar bu noktada Nietzsche'nin neyi esas aldığı, neyi aşmaya çalıştığı, yöntemlerinin neler olduğu yönünde güçlü bir tartışmayı gerektirmektedir. Önderliğin bu konuda yapmış olduğu çağrılar, Nietzsche ile ilgili yeni bir tartışma gündeminin oluşmasına neden olacaktır. Dolayısıyla burada bizim için önemli olan Nietzsche'nin nihilizmin aşılmasına dönük, bizzat nihilizmin kendisinden yararlanarak, yani nihilizmin mevcut toplumsal gerçekliğe ait bütün değer yargılarını reddeden, inkar eden ve yıkmaya çalışan yaklaşımlarının sonuna kadar götürülmesi ve özellikle batı düşünce sistemini bu noktada kökten bir biçimde sorgulamaya tabi tutmasına yönelik düşüncelerinin özünde devrimci bir yaklaşım olduğudur. Bu devrimci yaklaşımı eğer yeni bir değerler sisteminin oluşturulması tarzında sonuçlandırılabilirse, büyük çıkışları beraberinde getirecek bir yaklaşımdır. Ancak Nietzsche'de nihilizmi nihilizm ile aşma yaklaşımı ve nihilizmin yıkıcı yönünü çok fazla vurgulaması, kendisini de aslında nihilizmin toplum karşıtı, toplumsallık karşıtı tuzağına düşmesini beraberinde getirmektedir. Kendisinin çıkışsızlığı, yapmış olduğu bazı temel tespitlerin önemini küçültmez. O açıdan da bu konuda yürütülecek tartışmaların yerli yerine oturtulması büyük öneme sahiptir. Ancak belirttiğimiz gibi sistemi aşmaya çalışan yaklaşımlar, özellikle nihilist yaklaşımlar, doğru çözümlenip aşılmadığı takdirde o kulvardan yürütülecek bir mücadele, sistemi üretmekten kendisini kurtaramaz.

Nietzsche'nin kendisi ile ilgili yapmış olduğu değerlendirmelerde kimi abartılı yönler de vardır. "Bu ağız bu kulaklara göre değildir" tespiti Nietzsche'nin kendi çağında anlaşılmazlığını çok çarpıcı bir biçimde ortaya koymaktadır. Yine Nietzsche, kendisinin en çok tartışılıp anlaşılacağı zaman diliminin 2000'li yıllar olacağı yönündeki tespiti de önemli bir öngörüdür. Nietzsche'nin bu tespitleri basit analitik tespitler değil, aslında bir yerde onun insan duyguları üzerindeki yoğunlaşmasının kendisine kazandırmış olduğu duygusal aklın öngörüsü olarak da değerlendirilebilir. Ancak belirttiğimiz gibi duygusal zekâ ile analitik zekâyı bütünleştirebilmesinin ne

düşünsel bir zemini vardı, ne de toplumsal koşullar buna elveriyordu. O yüzden de Nietzsche, kendisinin bu çelişkisi içerisinde sonunda delirerek yaşamını sonlandırmıştır. O açıdan nihilizm ile ilgili geliştirilecek ve yürütülecek olan tartışmalar, peşinen bu çıkmazı aşan, bu anlamda bir perspektifi olan tartışmalar olmak durumundadır. Bu noktada sistemin bütün değer yargılarını eleştiren, yeniden çözümlemeye tabi tutan ve kendi paradigmasını oluşturan Önderliğin felsefi bakış açısı bütünlüklü kavranmadan, bu tür okuma ve tartışmalar geliştirmek, ideolojik sapma ve kırılmaların da nedenini ortaya koymaktadır. Zira sistemin bütün mezhepleri şu veya bu biçimde sonuçları itibariyle inkârcılığa götüren ve gittiği noktada da sistemi üreten, sistemin içerisine çeken bir öze sahiptir. Eğer sisteme dönük eleştirileri olan kimi düşünce akımları araştırılıp incelenip kendi ideolojik güçlenmemememizin bileşenleri haline getirilecekse, onların olumlu yönlerinden sentezlere ulaşılacaksa, öncelikle kendi ideolojik kimliğimizi net olarak ortaya koymamız gerekiyor. Bu diğer mezhepler için böyle olduğu gibi, sistemin özüne ilişkin yürütülen ideolojik tartışmalarda da böyle olmak zorundadır. Sistemin özünün nihilizm olduğu, eğer temel bir gerçek olarak kabul edilecekse, nihilizme dönük tartışmaların temel handikabı olan kişinin sonda bütün toplumu ve kendisini inkâr edebileceği bir noktaya gidememesi için kendi sistemini kurduktan sonra ya da kendi düşünsel sistem perspektifi oluştuktan sonra bu tartışmaları yürütmesi sağlıklı olacaktır.

Nietzsche'nin 'Tanrı öldü' tespitinde öngördüğü şekliyle eskinin değer yargılarını restore ederek bu sistem aşılamaz. Önderliğin geliştirmiş olduğu yeni paradigma aslında bir yerde bu sistemi kökten reddeden bir düşünce sistemi ile sistem aşılabilir tespitinin belli bir felsefi bakış açısı, ideolojik formasyon ve toplumsal proje olarak ortaya konulmuş halidir. Nitekim Önderliğin yeni paradigma olarak adlandırdığı egemenlikli-iktidarcı zihniyetin bütün yapı, kurum ve kavramlarını eleştiren, onların yerine de kendi yapı ve kurumlarını bir proje olarak koyan, hatta kendi dilini, epistemolojisini oluşturma yönündeki yaklaşımları sistemi köklü aşma yaklaşımından kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla sisteme karşı sağlıklı bir ideolojik mücadele yürütebilmek için sadece sistemin çözülmesi, çözümlenmesi, sistemi eleştiren çeşitli düşüncelerin sentezlenmesi yetmemektedir. Sistemin alternatifi olabilecek bir düşünce sistemini bütünlüklü olarak kendisinde oturtamayan herhangi bir yaklaşımın sonuçta sistemle bütünleşmemesi mümkün değildir. Zira sistemin beş bin yıllık oturmuş olan düşünce sistematiği kendisi karşısında gelişen bütün muhalefetlerin içerisine sızabilecek ve onların kendi karşıtına, kendisini inkâr edebilecek bir noktaya getirmeye muktedirdir. Bu yönüyle ele alındığında Önderliğin kapitalizmi derinleşmiş, içselleşmiş kölelik olarak tanımlaması aslında sistemin, toplumu kendi kendini inkâr edecek bir düşünce zemini üzerine oturtması, bu yönüyle de toplum karşıtlığını topluma içselleştirmesi gerçeği ile yakından bağlantılıdır. Bu

yüzden de sistemi aşabilecek olan düşüncenin sistemin merkezlerinden çıkıp gelişemeyeceğine vurgu yaparak, sistemi aşabilecek düşüncenin ancak sistemin çeperlerinde yaşayan dinamiklerin içinde üretebileceğini dikkat çekerken bu gerçek üzerinden hareket etmektedir. Önderliğin sisteme dönük eleştirilerinin bu kadar güçlü olması sistemi ideolojik, felsefi olarak çözümlemiş ve aşmış olması gerçeği ile bağlantılı olarak anlaşılabilir. Bunu da başından günümüze kadar sistemin temelini oluşturan düşünce yapısının gelişim diyalektiğini çözerek, çözümleyerek gerçekleştirmiştir. Sistemin daha çok ekonomik sosyolojik çözümlemesi olan üretim tarzları ve sınıf gerçeği ile izah eden yaklaşımları ikincil etkenler olarak gören, sistemin özünün egemenlikli düşünce yapısının gelişiminde yattığını ortaya koyan Önderlik, tarih çözümlemelerini de özellikle bu noktadan geliştirmektedir. Tüm savunmalarında genelde düşüncenin, özelde de ideolojinin gelişim diyalektiği üzerinde bu kadar durmasının nedeni de sistemin esas gücünün burada saklı olmasından dolayıdır. Örneğin toplumu sosyo-ekonomik ve siyasal biçimleri üzerinden ilkel komünal, köleci, feodal, kapitalist toplum biçiminde çözümlemek yerine, totemci animist, fetişist düşünce, yine mitolojik, teolojik, dini, felsefi ve bilimsel düşünce kategorilerine göre çözümlemeye gitmesi ve özellikle bu boyutu üzerinde daha çok durması sistemin belirtilen özüyle ilgilidir.

Nihilist felsefe belirttiğimiz bu gelişim evrelerinin ardından,20. yüzyılda yeni bir biçim kazanmıştır. "Yoksayıcılık, felsefe tarihinde çoğunlukla sonuna dek götürülmüş kuşkuculuk ile görecilik anlayışları doğrultusunda tartışıla gelmiş olsa da, 20. yüzyılın çok büyük bir kısmında yaşamın bütünüyle anlamsız olduğunu savunan, varoluşçu felsefenin ağır bastığı bir düşünsel konumla bir tutulur olmuştur. Bu anlamda varoluşçu yoksayıcılık dünyanın belli bir anlamdan ve amaçtan yoksun olduğu savından başlayarak, gerçekleştirilen bütün eylemlerin, yaşanan bütün acıların, duyulan bütün duyguların kesinlikle anlamsız, saçma, boş ve değersiz oldukları sonucuna varmaktadır. Karanlık Yan: Yaşamın Boşunalığı Üzerine Düşünceler (1994) adlı kitabında Alan Pratt, varoluşçu yoksayıcılığın kimileyin falan biçim altında kimileyinse filan biçim altında Batı düşüncesinin derinlerinde en

Nietzsche'nin 'Tanrı Öldü' Tespitinde Öngördüğü Şekliyle Eskinin Değer Yargılarını Restore Ederek Bu Sistem Aşılamaz. Önderliğin Geliştirmiş Olduğu Yeni Paradigma Aslında Bir Yerde Bu Sistemi Kökten Reddeden Bir Düşünce Sistemi İle Sistem Aşılabilir

başından beri etkinlikle dolaşımda olduğunu açıklıkla göstermektedir. Sözgelimi bu anlamda, uslanmaz kuşkuculuğu nedeniyle felsefe tarihinde çoğunluk 'Karanlık' diye anılan Empedokles'in 'ölümlülerin dünyası çok çok, olsa olsa hiç yaşamamış bir şeyin dünyasıdır' sözünde varoluşçu yoksayıcılık ile bir tutulan sonuna dek taşınmış kötümserliğin gövdelendiği görülmektedir. Eskiçağda, bu denli derin bir kötümserlik felsefesi en üst noktasına Hegesis ile ulaşmıştır. Yaşamın verdiği hazlar karşısında katlanılmak durumunda kalınan acıların çok daha fazla olmasından ötürü, insanın yaşamının hiçbir bölümünde mutlu olmasının söz konusu olmadığını ileri süren Hegesis, böyle bir dünyada yapılması anlamlı bir şey varsa onun da insanın kendi canına kıyması olduğunu söylemektedir. Aradan yüzyıllar geçtikten sonra Rönesans döneminde William Shakspeare, varoluşçu yoksayıcılığın yaşama bakışını Macbeth adlı o ünlü yapıtında ölümsüzleştirmiştir. 20. yüzyıl felsefelerine dönüldüğünde, özellikle 1940 ile 1950 yılları arası Fransası'nda tanrıtanımazcı varoluşçuluk akımının sıradan insanların yaşamlarına varoluşçu yoksayıclığı soktuğu görülmektedir. Ancak bu bağlamda kimileyin yoksayıcılığın felsefi öneminin ıskalanarak ayakaltına düşecek denli popülerleşmiş olması da bir gerçektir. Özellikle Jean Paul Sartre'ın varoluşçuluk için bir hayli belirleyici olmuş Varoluşçuluk Bir İnsancılıktır adlı yapıtında dile getirdiği 'varoluş özden (yani varlıktan) önce gelir' savsözüyle, olmuş bitmiş belli bir özsel ben tasarımı üstüne insan doğasını bina etmenin olanaksızlığını açıkça kesinlemiş olmasına bağlı olarak, insan yaşamının belli bir dayanak ya da temel doğrultusunda kavranılamazlığı düşüncesi son derece büyük bir yankı uyandırmıştır. Yanılsamalardan kurtulunduğu vakit, yaşamın hiçlikten başka bir şey ortaya koymadığı açıklıkla görülecek, hiçliğin hem saltık anlamda bir özgürlüğe ulaşmanın gerçek tek yolu olduğu, hem de bu özgürlüğün gerçekleştirilmesi için geçilmesi gereken varoluş kaygısı ile yaşam korkusunun da ana kaynağı olduğunun farkına varılacaktır. Bu anlamda Sartre'ın varoluşçuluk felsefesinde hiçlik deneyimi, sahiciliğe aykırı tutum ve davranışlar içinde bulunma olarak görüp 'kötü inanç' diye adlandırdığı, insanın kendi özgürlüğünü gerçekleştirmesinin önündeki en büyük engel olan kendini kandırma etiğinden sıyrılmasının da baş koşuludur. Hiçlik herkesin kendisini yabancısı olduğu bir dünyaya fırlatılmış bulması karşısında anlamlandıramadığı böyle bir dünyada yaşamına seçerek yön çizmek zorunda olmasından kaynaklanan temel bir insanlık deneyimidir. Bu dünyada varolan her şey, yaşanan her durum Albert Camus’nün belirttiği üzere saçmalık üzerine kuruludur. Sisyphos'un o kocaman kayayı tepeye her çıkarışında kayanın gerisin geriye başlangıçtaki yerine yuvarlanmasıyla sürekli yinelenen deneyim, Camus'nün gözünde varoluşun saçmalığını çok güzel anlatan bir eğretilemedir. Aynı öteki varoluşçular gibi Camus için de yoksayıcılık çağın katlanılması en güç sorunudur. Bu katlanılmazlık karşısında Camus, yoksayıcılığın kimi yıkıcı etkilerinden korunmanın, yoksayıcılığın

yol açtığı sorunlarla baş etmenin olanaklı olduğunu tutkulu bir biçimde göstermeye çalışmış olsa da, Yabancı (1942), Caligula (1944), Salgın (1947), Düşüş (1956) başta olmak üzere yazdığı pek çok yapıtında yoksayıcılığa karşı verilecek savaşın hep hüsranla son bulmaya yazgılı olduğu açıklıkla görülmektedir."

Nihilizmin araştırılıp- incelenip aşılmasına dönük benzer yaklaşım ve değerlendirmeler farklı yazarlar ve felsefeciler tarafından da geliştirilmiş ama varoluşçulukta da görüldüğü gibi bunlar sonuçları itibariyle sistemin toplumu sürüklemek istediği bunalımı sürekli besleyen, anlamsızlığı derinleştiren düşünceler olmanın ötesine geçememiştir. Zaten inkârcılık da özünde mevcut olanın eleştirisi, kabul edilmemesi gerçeğini başlangıç noktası yapmaktadır. Mevcudun kabul edilmezliği, aşılması ihtiyacı, onun reddini beraberinde getirmekte, bu ret sağlıklı ve diyalektik bir tarzda gerçekleşmeyince reddin yerini inkâr almaktadır. Yani varolanın içinden olumlu olanı, insanın özüne uygun olanı seçip almak, insanın özüyle çelişeni atmak tarzındaki eleştirel bakışı yerine, onu tümden inkâr eden, onu hiç yaşanmamış ya da hiç yaşanmaması gereken bir gerçeklik olarak görmek aslında onu anlamsızlaştırmaktadır. Dolayısıyla mevcut toplumsal gerçeğin, yaşam gerçeğinin anlamsızlaştırılması, insanın özünün inkârı anlamına gelmektedir. Başta da belirttiğimiz gibi eğer insan tanımımız doğanın ve toplumun anlam gücü biçimindeyse, insanın içinde yaşamış olduğu çağı, toplumsal gerçeği hatta doğayı ve evreni anlama yönündeki düşüncesinin dayandığı değerler dizgesini yok edilmesi halinde, yaşamın bütünü anlamsızlaşır. Yaşamın bütün yönleriyle bu kadar anlamsız, bu kadar inanılmaz ve güvenilmez gören bir düşünce yapısı ise sonuçta insanı kendi kendinin inkârına götürecektir. Yaptığımız alıntılardan da anlaşılacağı üzere anlamsızlığa yönelmiş sorgulayıcılık biraz daha ileriye götürüldüğünde, "mademki yaşam bu kadar anlamsız, onun anlam gücü olan insanın varlığının da bir anlamı yoktur" noktasına gelerek, en iyi kurtuluşun kişinin kendi varlığını ortadan kaldırması ile sonuçlandırması gibisinden bir sonuca götürmektedir. Dolayısıyla nihilizm tarzındaki düşünce yapılarının hepsinin sonuçta insanı götürdüğü yer, başta da belirttiğimiz gibi kaçınılmaz bir son olarak intihardır. 19. ve 20. yüzyıl gibi çelişki ve çatışmalarının en keskin ve en tahripkâr olarak yaşandığı bir çağ gerçeğinde çözümü üretebilme gücünü kendisinde bulamayan insan için yaşam gerçekten de bir acılar yığını, bir anlamsızlık yığını olarak algılanmaktadır. Dolayısıyla güçsüzlüğün, çaresizliğin beslediği bu anlam boşluğu, anlam yaratımını da aynı yanılgı ve zayıflıkla kendini inkâr etmede bulmaktadır. Dolayısıyla her inkâr, sonuç itibariyle insanı imhaya götürecektir. İnsanın özündeki anlam bulma, anlam yaratma, anlam arama ve her şeyi anlamlandırma yönelimi toplumsal gerçeklik ya da yaşam gerçekliği karşısında tıkandığında ortaya çıkan durum bunalım olmaktadır. Ve bu bunalımdan çıkış yolu olarak daha ileri, daha gelişkin bir anlam gücünü yaratamadığı takdirde yaşamın kendisi bir bunalıma dönüşmekte, yaşamı anlamlandırma gücünün kendisi

anlamsız hale gelmektedir. Ve kendisi anlamsız hale gelmiş olan insan, özüyle çeliştiğinden dolayı çözümü kendisini ortadan kaldırmakta bulmaktadır. Nihilizmin götürdüğü son noktadır bu.

Nihilist Eğilimin Bunalımlı İnsanı Ve Gerçeğimizde Nihilist Dışa Vurumlar

Günümüz insanı ile ilgili Önderliğin yapmış olduğu bazı temel tespitler sistemin ideolojik özündeki bu inkârcılıkla birebir bağlantılıdır. Önderliğin çağ insanı için yapmış olduğu 'at gözlüklü teneke yürekli' benzetmesi, yine "robotlaşmış insan", "karıncalaşmış insan" tespitleri özünde anlam üretemeyen insanı ifade etmektedir. Anlam gücünden yoksun insan, aslında bir yerde robotlaşmış, karıncalaşmış, teneke yürekli olmuş insandır. İnsanı insan yapan onun anlam gücüyse ve bu anlam gücü, özünü toplumsallıkta buluyorsa, parçaladığı toplumsallık üzerinden kendini üretmek durumunda olan kapitalizmin yaptığı insanın anlam gücünü ortadan kaldırmak dışında bir şey değildir. Günümüzde yaşanan da budur. Bu yönüyle bakıldığında gelişen bunalımlar, bu bunalımların gerek kişilik bunalımları, gerek pratik yaşam içerisindeki çıkışsızlıklar biçiminde kendi kendinin inkârı ve imhası ile sonuçlanması sistemin özü ve bu özün sonucu olan zihniyetin insanda içselleşmiş olmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Kapitalizmin bir kriz sistemi olduğu gerçeği kendisini en çıplak biçimiyle sistemin düşünsel özündeki nihilizmde açığa vurur. Tabii nihilizm sadece sistemin üzerine oturduğu uygarlık gerçeğinin ürettiği ama geçmişte kalmış ve bu anlamda insanda içselleşmiş bir gerçeklik olmanın da ötesinde, sistemin her gün, her şekliyle ürettiği bir gerçektir. Çünkü bu sistem çözümsüzlük sistemidir ve çözümsüzlük dışında bir şey üretmesi de beklenmemelidir. Özünde ki sömürgeci gerçeklik, üretmek yerine tüketmeyi esas almaktadır. Tüketilen sadece insan emeği değildir. Tüketim öyle bir noktaya vardırılmıştır ki tüketilmemiş hiç bir şey bırakılmamıştır. İnsan emeğinden başlayan bu tüketim düşüncenin, ilişkilerin, yaşamın ve en sonunda da tüm bunların özüne yönelmiş bir anlam tüketimine kadar varır. İnsana ait olanın özünde ki anlama yönelmiş bir tüketim, nihilizmin bayrağını dalgalandırdığı andır. Bu bakımdan sistem ile ilgili yapılacak bütün çözümlemelerin üzerine oturtulacağı temel kavramlardan birisi de, yine nihilizmdir. **Nihilizm sistemin özünde vardır ancak post-modernizmle birlikte artık bu, sistemin açıktan sahiplendiği ve topluma propaganda ettiği bir kimlik haline gelmiştir.** Önderlik, sistem çözümlemesini esas olarak onun düşünsel-ideolojik gelişimi üzerinden geliştirerek ve sistemin çözümsüzlüğünü de esas olarak düşünsel boyutta ortaya koyarak, bu çözümlemeyi getirip sistemin çözümsüzlüğünün son teorisi olarak post-modernizme kadar dayandırmaktadır. İşte burada sistemin özü olarak nihilizmin gelip dayandığı gerçek de post-modern düşünce biçimi olmaktadır. Nihilizm ile post-modernizmin bu buluşmasını da aynı kaynaktan aktararak devam edebiliriz."20.yüzyılın sonlarına doğru gelindiğinde, yoksayıcılığın yeni bir anlamsal açılım daha kazandığına tanık

olunmaktadır. Buna göre yoksayıcılığın, insancılığından sıyrılmış, elinden dünyaya karşı kayıtsız kalmaktan başka bir şey gelmeyen, yabancılaşmış, kafası karışık, ne yapacağını bilmez bir biçimde oradan oraya sürüklenen post modern insanın ayrılmaz, daha da önemlisi en belirleyici bileşeni olarak görülmeye başlanması söz konusudur. Post modernleşmiş insanın yoksayıcılık deneyiminde, ya varolan tinsel enerjinin hazcı bir özseverlik (narsizm) yoluyla olabildiğince çok haz almak adına olur olmaz her yere boşaltımı söz konusudur ya da çoğunluk eninde sonunda büyük şiddet patlamalarıyla son bulan derin bir 'içerleme'nin eşlik ettiği hınç deneyimleri içine sıkışıp kalması. Fransız felsefeci Jean-François Lyotard post moderniz mi 'üst anlatılara karşı duyulan kuşkuculuk ya da inançsızlık' diye tanımlarken, kendilerine dayanarak dünyayı anlamlandırdığımız temeldenci anlatıların güvenilirliklerini yitirmesinin günümüzün post modern dünyasında yaşanan genel yoksayıcılık deneyiminin başlıca nedeni olduğunu vurgulamaktadır. Lyotard'ın parmak bastığı nokta daha da ayrıntılandırılacak olursa post modern felsefenin geleneksel felsefeye yönelttiği temel eleştirilerin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkan 'temeldencilik karşıtlığı'nın özünde yoksayıcı bir konum olduğu söylenebilir. Nitekim gerek düşünce alanındaki gerek etik pratiklerdeki sıradüzenli değer yapılarının, bu sıradüzenler doğrultusunda ortaya atılan doğruluk savlarının, deney ötesi, dil ötesi, kültürler ötesi, zaman ötesi bütün kavramların sorunsallaşması post modern durumun yoksayıcılık türeten bir durum olmasını anlaşılır kılmaktadır. Yoksayıcılığa yönelik bu post modern açılımı, kimileri doğrudan varoluşçu yoksayıcılık anlayışının bir uzantısı olarak değerlendirirken, buna karşı kimileri de post modern dünyayla birlikte yoksayıcılığın kendi evrimler tarihinde de son derece derin bir kırılma yaşandığını, dolayısıyla da geçmişteki bildik hiçbir yoksayıcılık tasarımıyla açıklanamayacak bambaşka bir yoksayıcılık aşamasına geçildiğini savunmaktadır. Anlamsızlık üstüne yaptığı çalışmasında Donald Crosby, yoksayıcılğın geldiği bu son aşamaya ilişkin olarak oldukça ilginç bir saptamada bulunmaktadır. Crosby, post modern yoksayıcılığın geldiği bu son aşamaya ilişkin olarak oldukça ilginç bir saptamada bulunmaktadır. Crosby, post modern yoksayıcılığın kaynağında, kendi içinde açmazlı olmakla birlikte, yüzyıllardır ödünsüz bir biçimde düşünsel dürüstlük duygusuna içtenlikle bağlılık duyularak verilmiş büyük mücadelelerden, sarf edilmiş onca emekten başka bir şeyin bulunmadığını sezinletmektedir. 'Elbette bir gün gelecek sorgulama süreci bir yerde sona

Parçaladığı Toplumsallık Üzerinden Kendini Üretmek Durumunda Olan Kapitalizmin Yaptığı İnsanın Anlam Gücünü Ortadan Kaldırmak Dışında Bir Şey Değildir

erecek; yüzyılların onca çabasının boşa gittiği, ortaya konmuş bir yığın düşünce ile değer yapısının yıkılıp dağıldığı post modern bir umarsızlık içinde görülecektir.' sözleriyle Crosby aşırı değer isteğinin hep değersizlikle son bulduğunu söyleyen Nietzsche'nin yoksayıcılık hastalığına koyduğu teşhiste içerimlenen temel çelişkiyi de olurlamaktadır."

Özet bir biçimde de olsa post-modernizmin nihilizmle ilişkisini ortaya koyan bu değerlendirmenin en çarpıcı yönü, post- modern düşüncenin sistemin düşünsel özü olan nihilizmi bile yadsıyabilecek bir noktaya gelmiş olması tarzında ifade edilmektedir. Bu, kapitalist sistemin, sistemsel çözümlemesine dönük Önderliğin yapmış olduğu çözümlemede, burjuvazinin kendi kendini yok edebilecek bir sistem oluşturduğu, kendisine karşıt bir karakter kazanmaya başladığı yönündeki vurgusuyla aynı anlama gelmektedir. Yine kapitalist krizin uygarlıksal krizin sonul krizi olduğu yönündeki tespiti ile de örtüşmektedir. Yani sistem düşünsel olarak da insanlık sapmasının ulaşabileceği en son aşamaya gelmiş bulunmaktadır. Bütün değerleri anlamsızlaştıran, ortadan kaldıran bir düşünce yapısı kendisinin üzerinde yaşamış olduğu değerlerin hepsiyle karşı karşıya gelmekte ve bütün bu değerler tarafından kuşatılmış olmasından dolayı, aslında bir yerde kendisini kıskaca almış durumdadır. Sistem insanının en temel özelliği olan bireyciliğin narsizm tarzında ifadeye kavuşturulması da önemli bir vurgudur. Yani bir insanın kendisini değerli kılma adına bütün toplumu anlamsızlaştırması, bütün toplumu değersizleştirmesi, hatta onu yutarak, tüketerek kendisini var etmeyi kendisine mubah görmesi, sonuç itibariyle kendisinin de inkârı anlamına gelecektir. Deyim yerindeyse bindiği dalı kesme tarzında bir gerçekliktir yaşanan. Kapitalizm ve yarattığı birey, üzerinde yaşadığı doğal ve toplumsal gerçeği bu kadar tahrip ederek aslında kendisinin de sonunu getirmektedir. Kapitalizmin ilk dönemlerini değerlendiren Önderlik, aşırı toplumsallık içerisinde sıkıştırılmış bireyin, kapitalizmle birlikte bir çıkış yapmaya çalışmasını, bu noktada topluma karşı bir saldırı halinde olmasının kimi anlaşılır nedenleri olabileceğini vurgulamaktadır. Toplumsallık adına birey-insanın yok edilecek düzede iradesizleştirilmesine karşılık birey-insanın bu çıkışı anlaşılabilir ve kabul edilebilirdir. Ancak birey-insanın kendini yaratma adına giriştiği bu sürecin abartılması ve aşırıya vardırılarak kendisini var eden koşullara yani toplumsallığı hedeflemesi nihayetinde kendisini de reddeden bir durumu yaşamasına yol açacaktır. Birey-Toplum ilişkisinde ki dengesizliğe işaret eden bu durum uygarlık sisteminin yaşadığı kaotik krizinde temel nedeni durumundadır.

Uygarlığın bu genel krizinin gerçeğimizde yansımalarının olmaması mümkün değildi. Kaldı ki konumuzun özünü de, ideolojik kimlik arayışları olarak adlandırdığımız bu yansımalar oluşturmaktadır. İnsanlığın yaşadığı kimlik bunalımının bu genel yansımaları dışında gerek yaşadığımız coğrafyanın sosyal-siyasal gerçeğinden kaynaklı olarak, gerekse Kürt toplumsal gerçeği ve bu gerçek içinde yaşanan devrimsel

süreçle irade kazanmış birey gerçeğinden dolayı da birey-toplum dengesinde yaşanan sorunlar gerçeğimizde ayrıca derin sancılara yol açmaktadır. Kimlik bunalımının kimi açıktan isimlendirilmiş ideolojik-felsefi arayışlar biçiminde karşımıza çıkması bir yere kadar anlaşılabilir ve karşısında mücadele edilmesi de bir yere kadar daha kolay olabilmektedir. Zaten ideolojik mücadeleye ilişkin yaptığımız çalışmanın bu ikinci kitabını bu tür yetersiz arayışlara ayırdık. Bu arayışların birçoğu ideolojik-felsefi bir arka plana ve belli bir sosyal -siyasal harekete ya da oluşuma dayanmaktayken, yukarıda da dile getirdiğimiz gibi artık kabul edilebilir hiçbir ideolojik-felsefi örtü kabul etmeyen, belli bir sosyal-siyasal dayanağa da ihtiyaç duymayan ve çoğunlukla bireysel tarzda ve daha çok da pratik yaşam duruşları biçiminde kendini dışa vuran nihilist yaklaşımların gerçeğimizde ki gelişimi de ayrıca incelenmeyi gerekli kılmaktadır.

Nihilizmin kabul edilebilir ideolojik-felsefi ve açıktan dayanılabilecek sosyal-siyasal oluşumlarla kendini ifade etmediğini-edemeyeceğini belirttik. Daha çok ve özellikle de ortamımızda ki pratik, bireysel yaşam duruşları biçimde açığa çıkan söz konusu nihilist duruşların elbette ki dayandığı ideolojik-felsefi bir arka plan vardır ve bu, dediğimiz gibi incelenmeyi gerekli kılar. Genel-geçer bir doğru olarak ideolojik-felsefi olmayan hiçbir insan davranışının olmadığı-olmayacağı gerçeğinden hareketle içimizde ki bu nihilist bireysel pratik yaşam duruşlarının da ideolojik-felsefi arka planı açığa çıkarılıp, teşhir ve tedbiri alınacak şekilde derinleştirilmelidir.

Özellikle AHİM savunmasıyla başlayan ve önderliğin derin bir tarih değerlendirmesiyle birlikte çağ değerlendirmesini de kapsayan ve bunun üzerinden geliştirilen stratejik değişim - dönüşüm süreci "Bir Halkı Savunmak" ile birlikte köklü bir paradigmal değişime yol açarak bunun sonucunda ulaşılan bilimsel-felsefi derinlikle bağlantılı olarak ideolojide bir derinleşme yaşadığımız bilinir. Yakalanan ideolojik formasyon uygarlık şahsında yaşanan genel insanlık krizi için de bir çözüm alternatifi oluşturmaktadır. En azından iddia budur, inanç budur. Ancak yakalanan ideolojik formasyonun insanlık açısından pratik bir çözüme, gerçekleşebilir maddi bir güce dönüşmesi elbette ki oldukça kapsamlı ve bir o kadar da ciddi ideolojik, politik, örgütsel vb. çalışmayı gerektirir. Özellikle geçen birkaç yıllık dönemi göz önüne getirdiğimizde Önderlik gerçeğinde ulaştığımız ideolojik çözüm düzeyimiz ile yansımaktan ziyade daha çok bahsettiğimiz uygarlık krizinin ideolojik kimlik arayışları biçiminde ki bunalımlarının yansıdığı bir gerçekliği yaşadık. Yansıyan bu gerçekliğin yaşanan genel insanlık krizi ile bağlantılı objektif boyutları kadar tamamen ideolojik, politik, örgütsel vb. karşı mücadele biçiminde ki yaşayarak bildiğimiz sübjektif saldırıları da söz konusu oldu-oluyor. Bu bir yere kadar anlaşılabilir ve karşısında her türlü devrimci mücadele yürütülebilecek bir gerçekliği ifade eder. Söz konusu sübjektif saldırıların aldığı ideolojik, felsefi, politik, örgütsel biçimleri kimi

başlıklar biçiminde bu ikinci kitabımızda ele almaya çalıştık. Aslında tüm bunların özünde gelip ideolojik kimlik krizinden kaynaklı nafile çözüm arayışları olduğunu ve çoğunluklada devrimci mücadele içinde ki bilinç yetersizliğinden, irade zayıflığından ve farklı yaşam arayışlarından kaynaklı kırılmaların sonucu olduğunu belirtebiliriz. Bilinç yetersizliği, irade zayıflığı ve farklı yaşam arayışlarının yukarıda belirttiğimiz ideolojik kimlik krizinin objektif ve sübjektif dayatmalarıyla buluşması sonucunda ortaya çıkan ve gerçeğimizde ideolojik duruş yetersizliği, zaafiyeti ya da dayatması olarak değerlendirdiğimiz tüm bu gerçekliklerin başlangıcında olduğu gibi sonucunda da nihilizm gerçeği vardır. Bu gerçek başlangıçta gizli-örtük ve kimi ideolojik, felsefi, politik ve örgütsel görünümlerle yansısa da sonuçta gelip dayandığı nokta açıktan bir ideolojik kimlik iflasının ilanı, inançsızlığın haykırılması biçiminde ki bireysel nihilist duruşlarda açığa vurur kendisini.

Ortamımızda pratik nihilist duruşların kendisini en çok ifade ettiği ve dışa vurduğu gerçeklik "bana görecilik" ve "kendim olmak istiyorum" biçiminde klişeleşmiş ifadelerdir. Aslında pratik yaşam içinde takip edildiğinde bu iki ifadeyi dillendirenlerin çoğunlukla aynı ya da birbirini tamamlayıcı kişilikler olduğu görülecektir. Çünkü biri nihilizmin pratik yaşam duruşunun doğrudan ifadesiyken, bir diğeri bunun düşünsel ifadesi olmaktadır. Ve her ikisinin de gelip buluştuğu yer toplumsallık karşıtı sistem gerçeğidir. Sistemle en sefilce bir buluşmanın ifadesidir. Devrim gibi, devrimcilik gibi anlam tırmanışında güç getiremeyenlerin(sishipos örneği bu noktada dikkat çekicidir ve bir yerde bu devrim yorgunluklarını sishipos kompleksi biçiminde adlandırmak yanlış olmayacaktır) o tırmanıştan kendilerini attıkları anlamsızlık çukuru olmaktadır bu. Bu gerçeğin sonucunda çoğunlukla

Ortamımızda Pratik Nihilist Duruşların Kendisini En Çok İfade Ettiği Ve Dışa Vurduğu Gerçeklik "Bana Görecilik" Ve "Kendim Olmak İstiyorum" Biçiminde Klişeleşmiş İfadelerdir

ve sıklıkla yaşanan fiziki ya da düşünsel-siyasi intiharların bu atlayışın adı olmanın ötesinde bir anlam ifade etmediği iyi bilinmelidir. Everest tepesinden Mariana çukuruna gerçekleştirilen bir atlayıştır bu.

"Bana görecilik" aslında nihilizmin felsefi arka bahçesinin beslemesinden yani mutlak görecelilikten başka bir şey değildir. Mutlak görecelilikle beslenmiş "bana görecilik" aşırı kuşkuculuk, sübjektivizm ve nihayetinde en kötüsünden bir bilinemezciliktir. F.Fanon'un "söze 'bana göre' ile başlayanlar aslında hiçbir şey bilmeyenlerdir" belirlemesi tam da bu noktada oldukça anlamlı olmaktadır. Ancak ilginçtir ki söze "bana göre "ile başlayanların en belirgin özellikleri de yanılgılı bir 'her şeyi bilen' havasıdır.

'Her şeyi bilen' noktasında ki yanılgılı ama kendine yönelik bu aşırı güvenli duruş aslında hiçbir şeyi bilmemenin yarattığı gerçekten kopukluğun derin bir öz güven sorununun tersten yansımasından başka bir şey değildir. Gerçek'ten bu kopukluk bilginin diyalektiğine ilişkin sapılan bilinemezciliğin bir sonucudur. Bilgi ile doğruluk olanağını yadsıyan bu yaklaşım gerçeği soyut bir sonsuzluk ve mutlaklık içinde aradığından içine düştüğü kör(sonsuz) bir kuyu olmaktadır. Oysa diyalektik gerçek, sonlu doğruların sonsuzluğu biçiminde ki bir görecelilikle diyalektik bir görecelilik özelliğine sahiptir. Bundan dolayıdır ki mutlak görecelilikle beslenmiş aşırı kuşkuculuk, sübjektivizm ve en nihayetinde bilinmezcilikle "bana görecilik" anlayış sahibinin içine düştüğü durum, gerçek'ten köklü bir kopuşla yaşama karşı ilkin aşırı sorgulayıcılık, sonrasında ise tersinden tam bir kayıtsızlık durumudur. Neredeyse bastığı zeminden bile kuşku duyar hale gelen bu negatif sorgulayıcılık, hedef tahtasına oturtulmamış hiçbir şey bırakmaz. Gerçeğin diyalektiğinden bu köklü kopuş en sonunda kişinin kendisini varlık düzeyinde sorguladığı bir anlamsızlık çukuruna dönüşerek nihilizm dediğimiz değersizlik bataklığında son bulur.

"Bana görecilik" in bu diyalektik gelişimi, nihilizme yönelik yukarıda yaptığımız "var olmanın dipsiz, hiçbir umut ışığının görünmediği karanlık bir çukura düşmüş olmaktan farksız olduğu, bu çukurdan şöyle ya da böyle bir çıkış bulmanın olanaklı olmadığı" yönünde ki savıyla ne kadar da örtüştüğünü görmek şaşırtıcı olmasa gerek.

Mutlak göreceliliğin yönelttiği her şey'i sorgulama, değersizlik çukurunda ya fiziki bir intihar ya da post-modernizmin kayıtsız, sorgulamayan, umarsız insan tipinde dibe vurmuş bir anlamsızlıkla tamamen insani özünden, özelliklerinden uzak, güdüleriyle yaşayan düşünsel intiharla aslında insanlığından istifa etmiş bir sondur.

Düşünsel alanda ortaya çıkan bu nihilizmin gelip pratik yaşamda vardığı nokta,'kendim olmak istiyorum 'gibisinden oldukça muğlâk bir duruş ve söylemle, bir başka güzergâhtan, pratik yaşam duruşu olarak ortaya çıkıp düşünsel olarak aynı noktaya vararak kendini gösterir. Özünde ikisi de bir ve aynı şeydir."Bana görecilik" in, gerçeği diyalektik bütünlükten kopuk ele alışı,"kendim olmak istiyorum" anlayışında birey-toplum diyalektiğine, diyalektik bütünlüğüne parçalı yaklaşımla gösterir kendini. Bu parçalı algılayış, bireyi toplumsal gerçeklikten kopuk ele alarak saltık birey gibi oldukça sakat bir sonuca varır ki, sonuç en kötüsünden bir anlamsızlık savrulmasıdır. Zaten uygarlık krizi diye tanımladığımız ve sistemin yarattığı da bundan başka bir şey değildir. Toplum-birey diyalektiğinde toplum aleyhine bir kopuş, bu anlamıyla savunmasız bırakılmış birey ve bu savunmasızlık içinde her türlü saldırıya açık olma durumudur yaşanan. Ayrı bir çalışma konusu olan toplum-birey ilişkisine girmeyeceğimizden bilinen genel-geçer bir bilgi olarak, nötr birey diye bir şeyin olmayacağını belirterek, birey insanın ancak ve ancak toplumsal gerçeklik içinde olabileceğini belirtmekle

yetineceğiz. Oysa "kendim olmak istiyorum" söylemi toplum-birey diyalektiğinde toplum aleyhine ve felsefi açıdan derinleştirildiğinde sonuçta birey-insanın da aleyhine olan bir söylem olarak ortak değerler çerçevesinde(toplumsal ahlak ya da ideoloji) oluşan insani kimliği tamamen reddeden bir savrulmanın ifadesi olarak çıkar karşımıza. Sonuç; zaten sistemin yaratmak istediğinden de anlaşılacağı gibi kaotik bir krizdir. Uygarlığın sistem şahsında yaşadığının birey insan düzeyinde yaşanmasıdır.

Toplum-birey ilişkisi noktasında yaşanan ve ortamımızda da daha çok "kendim olmak istiyorum" biçiminde dile gelen bu anlayışın biraz daha özelleşmiş hali, birey-örgüt ilişkisi noktasında yaşanan sorunlar biçiminde kendisini dışa vurur. Sistemin toplumsal kimliğinden kopararak savunmasız bıraktığı ve böylelikle her türlü saldırının oldukça kolay bir hedefi haline getirerek savunmasız bıraktığı bireyi, gerçeğimizde de örgütten, örgüt anlayışından kopartılarak her türlü saldırının açık hedefi haline getirilmeye çalışılmaktadır. Böylesi bireyler ya da bu tip bireylerden oluşmuş toplumların her türlü sömürünün, baskının ve keyfi uygulamanın mağduru olduğu halk gerçeğimizin pekiştirerek bizlere öğrettiği bir gerçek olmaktadır.

Daha fazla uzatmadan sonuç itibariyle söylenebilecek olan şudur ki gerek "bana görecilik",gerekse de "kendim olmak istiyorum" anlayışlarının arkasında ki nihilizmde, devrimci üretimden kopmuş, aşırı tekrar içinde her şeyi olduğu gibi(maddi-manevi tüm değerleri)sonuçta kendisini de tüketen birey gerçeği gizlidir. Her şeyi tüketen bu gerçek derin bir anlam yitimi ile sonuçta fiziki ya da düşünsel intiharla son bulmaktadır. Sistemin genel insanlığa dayattığı böylesi açık ve gizli bir anlamsızlık dayatması zaten var ve insanlık bunun kavgasını vermeye çalışmaktadır. Çünkü insan, derin bir anlam arayışıdır. Bu onun var oluş diyalektiğinde, toplumsal genlerinde kodlanmış bir gerçektir. Kendisine anlamsızlığın, hiçlik duygusunun ve düşüncesinin dayatılmaya çalışıldığı en zor koşullarda ölümü bile bir anlam arayışına ve çabasına dönüştüren insanda ki bu öz, Hitler faşizminin toplama kamplarında olduğu gibi,12 Eylül faşizmine karşı zindanlarda eşsiz direnişler sergileyen ve birçok çatışmada son kurşunlarını ya da bombalarını kendinde patlatan yoldaşlarımızın gerçeğinde de görmek mümkün. Özellikle Hitler faşizminin daraltılmış bir ortamda(laboratuar olarak toplama kampları) birey insana yöneltilmiş ve esasta birey-insanda anlamsızlık, hiçlik duygusu ve düşüncesi yaratmaya yönelik sistematik işkence ve terör dayatması anlamına gelen Holacaust uygulaması karşısında ölümün bir anlam yaratımı olarak seçilmesi sahip çıkılması gereken insani özün güzel bir örneğini teşkil eder. Bu güzel örnekler karşısında devrimci ortam gibi insanın kendisini en üst düzeyde üretebileceği, anlam tırmanışına geçebileceği bir ortam da böylesi bir hiçlik duygusuna ve düşüncesine kapılmanın kendisi büyük bir anlamsızlık ve sebebi de tamamıyla bilinç yetersizliği, irade zayıflığı ve farklı-yanılgılı yaşam arayışları dışında bir şey değildir.

A.Ö SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

ORTADOĞU DEMOKRATİKLEŞMESİ KÜRT ÖZGÜRLEŞMESİYLE GERÇEKLEŞECEKTİR-2-

İnsanlık tarihi zincirin halkaları gibi birbirine eklenerek varolagelmiştir. İnsanı diğer türlerden, varlıklardan ayıran önemli bir özelliği de kendi yaratımları üzerinde büyümesidir. Bu anlamda günümüz insanı binlerce yıllık topluluk, toplumsallaşma süreçlerinin açığa çıkardığı, insan yaşamının maddi ve manevi değerleri üzerinde yaşamaktadır.

Doğal toplum evrelerinin belli düzeyde yaşandığı, neolitik evresinin ise en uzun ve en derinlikli yaşandığı Yukarı Mezopotamya coğrafyasında gerçekleşen toplumsallaşma ve bununla bağlantılı açığa çıkan ideolojik- maddi yaratımlar, Aşağı Mezopotamya'da uygarlığın doğuşuna yol açmıştır. Aşağı Mezopotamya ve Mısır'daki koşullar sınıf temelli uygarlaşmaya daha fazla avantaj sunmaktadır. Fırat ve Dicle nehirleri, Basra Körfezi'ne döküldüğü yerlerde verimli alüvyonlu alanların oluşmasını sağlamıştır. MÖ 4. ve 3. binde yaşanan kuraklık, bu alanlarda sulama kanalları ile sulu tarıma geçilmesini sağlayarak verimli topraklarıyla uygarlaşmanın başladığı mekanlar haline gelmiştir. Kuzeyden ve Doğu'dan gelen Aryen kabilelerle, Güney'den ve Batı'dan Arabistan çöllerinden gelen Semitik kabilelerin birleştiği Aşağı Mezopotamya, farklı dillerin, kültürlerin, etnik değerlerin harmanlandığı bir alan haline gelmiştir. Böyle bir harmanlanmayla üst bir sentez yaratılarak yeni bir kültürel şekillenme ile Sümerlerin oluşum süreci yaşanmıştır. MÖ 3000'de Çivi yazısının bulunmasıyla yazılı tarihe geçilmiştir. Arkeoloji, etimoloji ve etnoloji alanındaki araştırmalarla yazılı tarihin Sümerlerle başladığı açığa çıkarken, Sümerlerin de uygarlık doğuran güç olduğu anlaşılmıştır. Sümerler, uygarlıkla birçok ilke imza atarak insanlık tarihinde önemli bir yer almışlardır. Ancak uygarlık Aşağı Mezopotamya'da Sümerlerle başlarken, Sümerlerin de binlerce yılı kapsayan neolitik çağ değerlerini yaratan Kürtlerin anaları ve atalarının emekleri üzerinde oluştuğunu unutmamak gerekir. İnsanlık tarihinin %98'ini kapsayan yazılı olmayan tarihin, toplumsallaşma sürecinin ilk elden en uzun ve en derinlikli yaşandığı Yukarı Mezopotamya'nın, yaratımlarıyla insanlaşmanın özünü oluşturduğunu akıldan çıkarmamak önemli olmaktadır. Toplumların kök hücresinin Yukarı Mezopotamya'da yaşayan proto Kürtlere dayandığını bilmek, Kürtleri günümüzde anlama açısından da gereklidir. Bitkilerin kökleri üzerinde yeşereceği gerçeğiyle, köklerine yabancılaştırılarak, kökleri çürütülerek sağlıklı bir büyümenin yaşanamayacağı anlaşılırdır. Kürtlerin 20. yüzyılın son çeyreğine kadar Ortadoğu gerçeğindeki

durumu da bu handikapın ortaya çıkan yüzü olmaktadır.

Neolitik çağın açığa çıkardığı verimlilik düzeyinin, mevcut toplumsallaşmanın ihtiyaçlarının üzerinde olması, kendi tüketiminin çok üzerinde verimliliğin açığa çıkardığı artı ürün, giderek toplumsallaşmadan sapmaya yol açmıştır. Bu da hiyerarşik ve devletçi toplumun doğuşunu beraberinde getirmiştir. Kent tepeciklerinde oluşan Ziggurat denilen tapınaklar, devletin mayalandığı yerler olmuştur. Sınıf temelli bir uygarlık yaratımı olarak devlet, ideolojik ve pratiksel olarak kendini oluşturarak süreklilik kazanan kurumsal bir araca dönüşmüştür.

Uygarlığın Aşağı Mezopotamya'da başlaması tabiki tesadüf değildir. Her şeyden önce toplumsallaşmayı ete kemiğe büründürerek varoluş gerçeği, anlam değeri haline getiren toplumsal hafızasını bu değerlerle oluşturan olgunun, toplumsallaşmadan sapmaya yol açacak değerleri kabullenmesinin, bu değerlerle bütünleşmesinin imkansız değil ama zor olacağı anlaşılırdır. Yukarı Mezopotamya gibi toplumsallaşmayı en uzun süreli ve derinlikli yaşayan bir kültürleşmeden ve bu kültürleşmenin yaratım mekanı olan toprağından, toplumsallaşmanın aleyhine bir uygarlığın en azından aynı topraklarda tohumlanamayacağı, tohumun filizlenemeyeceği doğal ve toplumsal diyalektiğin açığa çıkardığı bir olgudur. Bu anlamda toplumun varoluş değerleri ile örtüşmeyen , toplumsallaşmanın aleyhine gerçekleşen değerleri kabullenmek, onunla bütünleşmek kendini vareden ve anlamlı kılan değerlere ters düşmek anlamına gelecektir. Bu da kendine yabancılaşmaya, başkalaşmaya açık hale gelmek demektir. Dolayısıyla neolitik kültürün zihniyet ve maddi yaratımlarını yaşayarak içselleştiren ruhuna, duygusuna, düşüncesine bu değerleri yediren toplumsal hafızasını bu değerlerle – eşitlik, özgürlük, tamamlayıcılık vb- oluşturan bir toplumsal gerçeklikten ve böyle bir mekandan, uygarlığın doğuş yapamayacağı yaşanan tarihsel süreçten de açığa çıkmıştır.

Aşağı Mezopotamya'da farklı bir mekanda değişik kabilelerin, kültürlerin birleşmesiyle uygarlığın doğuşunun ve devletin oluşumunun daha kolay olacağı açıktır. Çünkü devlet olgusu, yaratımı sıradan bir oluşum değildir. Toplumsallaşmanın aleyhinde gelişen, toplumsallaşmanın yarattığı değerleri kendi çıkarlarına dayalı olarak kullanan, tüketen bir araçtır. Toplumun ideolojik- maddi yaşamını köklü etkileme gücüne sahip bir olgudur. Neolitik toplum değerleri üzerinde yaşanan geçiş evresiyle kendisini oluşturmuştur. Ana kadının evcil düzeni karşısında erkeğin ev düzenini kurarak, ataerkil sisteme dayanan sınıflaşma sürecinin gelişmesiyle bağlantılıdır. Hiyerarşi ve sınıflaşma geliştikçe "kadın, erkek, doğa" üçgenindeki uyum bozulmuştur. Kadının duygusal-analitik zeka bütünselliğinden uzaklaşıldıkça erkeğin potansiyel olarak gelişmeye açık analitik zekası giderek dizginsizce gelişme göstermeye başlamıştır. Devlet olgusuyla kurumsallaşan erkek egemenlikli zihniyet, devletçi toplumlar süreciyle başta kadın olmak üzere tüm toplumun başına bela olan bir ura

dönüşmüştür. İnsanlığın özüne, toplumsallaşma gerçeğine ters böyle bir yaratımın ideolojik yanıltmalarla, aldatmalarla insanlığa kabul ettirilmesi başarılmıştır. Böyle bir gerçekleşmeyle ideolojik, moral ve ahlaki olarak toplumsal sapmaya ve çürümeye yol açacak bir sürecin maddi zemini oluşturulmuştur. Doğal toplumun neolitik kültürünün toplumsal hafızasında varolan değerler, devlet kurumlaşmasıyla giderek bozularak yerini iktidar olgusuna dayalı köleleştirmeyi amaçlayan, sömürü ve zora dayanan yaşam gerçeğine bırakmıştır. Ilk kez devletle insanlar köleleştirilmiş, insanın insana kulluğu gerçekleşmiş, planlı insan öldürmeler, savaşlar yaşanmıştır. İnsanların katledilmesi ve köleleştirilmesiyle savaşçı-iktidar kesiminin devlet kurumlaşmasına dayalı cennet misali yaşadığı süreç açığa çıkmıştır.

Savaşçı-iktidar gücüyle devletçi toplumların oluşması, tarihin de çatallaşmasını beraberinde getirmiştir. Sümerlere kadar süregelen yazılı olmayan tarih, insanlığın toplumsallaşma buna dayalı ideolojik, moral ve etik değerlerle kendini varetme tarihidir. Toplumsallaşmadan sapmayla açığa çıkan hiyerarşi, Sümer rahip devletini doğurarak tarihsel çatallaşmayı açığa çıkarmıştır. Bir yanı tarihin savaşçı-iktidar güçlerine dayalı olarak egemenlere hizmet eden sömürü ve zor tarihi olurken, diğer yanı neolitik toplum değerlerine dayanan komünal demokratik değerlerin devamı olan halkların eşitlik-özgürlük mücadelelerine dayanan direniş tarihidir. Günümüze kadar yaşanan süreç bu güçlerin çelişki, çatışma ve uzlaşma tarihidir. Aynı zamanda savaşçı-iktidar güçlerinin tek taraflı iradesiyle halkları, kültürleri yok ettiğine de insanlık tanıktır. Bununla beraber devletçi toplumların kendi aralarında da çelişki ve çatışmalar vardır. Ancak bu çelişki ve çatışmalar birinin diğeri veya diğerleri üzerinde güç olma arayışlarıyla bağlantılıdır. Devletçi toplumların birinin diğerine göre iyisi veya kötüsü yoktur. Çünkü zihniyetleri ortaktır ve halklar karşısında her zaman ortaklaşmışlardır. Dolayısıyla Türk, Fars,Arap devletleri kötüdür de Kürt devleti olmuş olsaydı iyi olurdu demek bir yanılgıdır. Hiçbir devletçi toplum altında halklar iyi bir yaşama sahip değildir. Dünya'nın bazı devletlerinde halklara bazı şeyler sunulmuşsa bunun da insanlığın ve doğanın kan emici bir tarzda sömürülmesi ve halkların yürüttüğü mücadeleyle kazanıldığı açıktır. Sonuçta toplumsal değerlerden koparılarak hayvanlaşmanın eşiğine getirilmiş bir tablo yaratılmıştır. Bütün devlet oluşumları emeğin gaspına, sömürüye, daha fazla kara ve şiddete dayanırlar. Sistemlerini ancak bu şekilde ayakta tutabilirler. Varoluş felsefeleri sınırsız sermaye elde etmeye dayalıdır. Dolayısıyla devletin dili, dini, ulusu vb. yoktur. Halklar açısından devletçi toplumların hepsi kötüdür. Maskelerinin düşürülerek, halkların enerjilerini doğru

Kürt Halk Gerçekliğinin Tarih Içinde Geçirdiği Evreleri Doğru Değerlendirmek Tarihe Halklar Cephesinden Bakmakla Mümkündür.

alanlara kanalize edebilmek emek ve özgürlük tarihi açısından büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla devletleşmek değil, devleti küçülterek etkili kılmak halklar açısından temel mücadele gerekçesidir. Demokratik siyaset ve topluma dayalı olarak,devleti demokrasiye duyarlı hale getirmek,sosyal ve hukuki boyutlarını geliştirmek çağımız açısından büyük önem taşımaktadır. Halklar iktidarlaşarak -devletleşerek değil, eşitlik- özgürlük değerlerine dayalı demokratikleşmelerini geliştirebildikleri oranda özgürleşmelerini yaratarak kardeşçe, barış içerisinde yaşayabilirler. Demokratik kültür, demokratik birlik felsefesine dayanan zihniyet ve yaşam anlayışına ulaşıldığı oranda halklar açısından özlenen barış ortamlarına kavuşulabilir. Bu anlamda tarihsel bakış açımızı halkların eşitlik- özgürlük felsefesine dayandırarak, tarihe halklar cephesinden bakmak, bu gerçeklik ışığında düşünmek ve tarihi bu doğrultuda okumak, tarihin halklar adına doğru değerlendirilmesi açısından gereklidir.

Kürt halk gerçekliğinin, tarih içinde geçirdiği evreleri doğru değerlendirmek, tarihe halklar cephesinden bakmakla mümkündür. Insanlık tarihinin en büyük yaratımı olan toplumsallaşmayı gerçekleştirmiş bir halkın, uygarlık değerleriyle bütünleşmesinin kolay olamayacağı açıktır. Binlerce yıllık toplumsallaşma sürecinde yaşamsallaşarak içerilen değerlerin, devletçi toplum gibi eşitsizliğe, sömürüye, baskıya ve zora dayanan bir kurumsallaşmayla bütünleşerek güçlü merkezi devletlere, imparatorluklara ulaşması, kendini vareden değerlerden kopması, başkalaşıma uğramasıyla mümkün olabilirdi.Uygarlık değerleriyle gerçekleşecek bu tür devlet-imparatorluk oluşumları karşısında en uzak duruşa sahiptir. Toplumsal hafızası, sosyal dokusu, kültürü, ahlakı bu değerlere kapalıdır. Bütün devletci toplum tarihleri bu anlamda Kürtler açısından bir handikaptır. Tarihin çok büyük köleci-feodal-kapitalist devletleri , imparatorlukları yaşandı, yaşanıyor. Çatallaşma zincirinin egemen halkasını oluşturarak halkların, ezilenlerin emekleri üzerinde kendilerini yaşatırken, insanlığa da en acılı süreçleri yaşatmışlar ve yaşatıyorlar. Kürtler tarihlerinde hiç devlet kurmamış değildirler. Ancak güçlü devlet ve imparatorluklar haline gelmemişlerse nedenlerini neolitik kültür değerlerinde, bu değerlere bağlı yaşama ısrarında görmek gerekir. Yoksa Kürtler çok yeteneksiz olduklarından, devlet kurmak için çok çaba sarf edip de kuramadıklarından değildir. Işin gerçeği özüne ters düşmeme, insanlık değerlerine yabancılaşmamadır. Bu olgu, halklar cephesi açısından Kürtler adına büyük bir onurdur.Tarihin direniş, halklar cephesinde olmak ve bu değerlere dayalı yaşam felsefesinde ısrarlı olmak, devletçi toplumlar karşısında direnerek günümüze kendini taşırmak, büyük değer taşımaktadır. Dolayısıyla Kürtler neden güçlü merkezi devletler, imparatorluklar haline gelemediler diye sormak, böyle olamamışlar diye hayıflanmak, böyle bir beklenti içinde olmak Kürt toplumsal yaşam diyalektiğine aykırıdır. Bu anlamda Kürtlerin rollerini ne kadar merkezi devletler kurup ne kadar

imparator gücü haline geldikleri, ne kadar devleti yenerek talan ve sömürü, baskı ve zor kullanarak emperyalizmi geliştirdikleri, ne kadar katliam ve asimilasyon yaptıkları anlamında değil; halklar cephesinde savaşçı-iktidar güçleri karşısında ne kadar direndiler, eşitlik-özgürlük değerleri adına ne kadar mücadele yürüttüler boyutuyla değerlendirmek, Kürtlerin tarih içindeki rollerini daha iyi anlamayı beraberinde getirecektir.

Ortadoğu, doğal toplumun neolitik döneminin yaratım gücü olduğu kadar, uygarlığın köleci ve feodal devletçi toplum biçimlerinin de yaratım gücü olarak, bu toplum biçimlerini de derinlikli yaşama özelliğine sahiptir. Bu anlamda ataerkilliği, sınıfsallığı en ağırdan yaşayan bölgedir. Sümerlerle gelişen devletleşme, Mısır,Akad, Babil, Asur, Hitit, Pers, Helen, Sasani, Roma vb merkezi devletlere, imparatorluklara dönüşmüştür. İlkçağın antik ve klasik çağ kölelik biçimleri olan bu devlet ve imparatorluklar meşruiyetlerini sağlamak için mitoloji ve dine dayalı olarak ideolojik yanıltmalarla halklar üzerinde zor kullanarak sömürü sistemini geliştirmişlerdir. Antik çağın tanrı kralları-Nemrutlar, Firavunlar-halklara kan kusturmuşlardır. Tanrı kralların emrinde insanların inim inim inletildiiği, çalışan bir makine haline indirgenen insanlık kaba biçimiyle en büyük düşüşü yaşamıştır. Köleci devlet toplumunun temel üretim aracı olan köle elde etme, daha fazla savaşa ve daha fazla insan katliamına yol açmıştır. İnsan kellelerinden harmanlar, duvarlar, kaleler yapmak, insanı çarmıha germeler, her türlü angarya, işkence yöntemleriyle insani değerlerin dibe vurduğu bir süreç yaşanmıştır. Ilkçağ köleciliğine karşı halkların mücadelesi tek tanrılı dinler ve felsefeyle bir yumuşamaya dönüşse de devam eden sömürü ve zor karşısında halklar mücadelesini sürdürmüşlerdir.

Neolitik çağ kültürleşmesinin yarattığı güçle Kürtler uygarlığın ilkçağ sürecini önemli ölçüde etkilemişlerdir. Aşağı Mezopotamya'da uygarlığın gelişiminde ve bütün köleci çağ boyunca etkili rol oynamışlardır. Etimolojik alanda ulaşılan belgelerle Kürtlerin, Sümer uygarlığındaki rolü önemli ölçüde ortaya çıkmıştır. Sümerlerle birlikte başlayan yazılı tarih aynı zamanda Kürt – Kürdistan tarihi de olmaktadır. Sümerlerin Kuzey'den gelen Aryen kabileleri Hurrit, Guti, Kassit vb. adlandırmaları aynı zamanda Kürtlere yönelik yapılan tanımlamalardır. Bu tanımlamalar Mezopotamya'da oluşan bütün önemli uygarlıklarda değişik zamanlarda değişik adlandırmalarla süregelmiştir. Arapların Beled-Ekrat, Selçukluların Kürdistan tanımlamaları olmuştur. Köleci çağın etkili bir gücü olan Kürtler uygarlıkla beraber devletlere kavuşmuşlardır. Hurri, Mittani,Urartu, Med, Komagene gibi devletler başta olmak üzere daha küçük federasyon ve krallıklara sahip olmuşlardır. Kürt devletleşmesinde açığa çıkan sıkı merkezi devletlerden ziyade esnek, aşiret federasyonları biçimindeki oluşumlardır. Ortadoğu etnik, dini, kültürel yapısına uygun bir federasyonlaşmayla özerklik biçiminde 19. yy ortalarına kadar varlıklarını koruyarak gelmişlerdir. Kürt devletleşmesinde açığa çıkan en önemli özellik yanı başında oluşan devletlere

ortaklık etme, her komşu oluşumda önemli rol üstlenme biçiminde olmuştur. Mezopotamya'da kurulan önemli uygarlıkların, devletlerin temel gücü olarak ikinci derecede rol oynama Kürt tarihinin devletleşme açısından gelişim seyri olmuştur. Köleci çağ dönemi ile başlayan tüm Kürt-İran uygarlıklarında bu rol barizdir.Dil, kültür ve tarihsel ortaklık da bunda etkili olmuştur.Ancak, kendileri uygarlığın güçlü merkezi devletleri haline gelmemişlerdir. Bunda etkili olan Kürtlerin neolitik çağ değerleriyle bütünleşme gücüdür. Kürt kültürünün oluşum gücü uygarlığı etkilerken bu gücün toplumsal değerlerle yoğrulması sömürü ve zora dayanan uygarlık güçleriyle bütünleşmemesine yol açan en önemli etkendir. Uygarlık gelişip sömürü ve zor boyutuyla derinleştikçe Kürtler bu uygarlıklar karşısında giderek içe kapanarak da olsa halkların komünal demokratik değerlerini sahiplenen direniş gücü olarak açığa çıkmışlardır.

Toplumsal hafızasını neolitik çağın zihniyeti ile oluşturan Kürt olgusu, devletçi toplum yapılanmaları karşısında bu zihniyete dayalı yaşam felsefesini sürdürme mücadelesi içinde olmuştur. Kaynağını tanrıça kültünden alan bu zihniyet, Mazda inancı ve Zerdüştlük ideolojisi olarak Kürdistan ve bölge halkının direniş kültürü olmuştur. Köleci devlet toplumunun sınır tanımayan köleleştirme gerçeği karşısında halkların dili, vicdanı,ahlakı olmuştur. Sümerlerle başlayan Babillerle giderek gelişen kolonyalizme karşı Yukarı Mezopotamya'da Urfa'da MÖ 1700'lerde Hz. Ibahim ile gelişen zihniyet devrimi önemli yer tutmaktadır. Putları kırarak tanrı kral inancının sarsılmasına yol açan eylemiyle insanların tanrı olamayacağı ve her yıl çocukların tanrılara kurban edilmesinin önüne geçmesi siyasal ve sosyal alanda önemli devrimler olarak açığa çıkmıştır. Hz. Ibrahim'in Aryen ve Semitik kültürleri sentezleyerek geliştirdiği direniş kültürü tek tanrı inancının gelişmesine yol açarak halkların özgürlük mücadelesinde önemli bir yer tutmuştur. Tanrı kralların sınır tanımayan köleleştirme gerçeğine karşı peygambersel hareketlerin geliştiği bu süreç, Urfa'yı peygambersel hareketlerin ilk kutsal merkezi haline getirmiştir. Ortadoğu halklarının savaşçı-iktidar güçlerince nefessiz bırakıldığı bir süreçte neolitik değerler, Zerdüşt felsefesi ve ideolojisiyle dile gelmiştir. Egemen tarih anlayışlarına rağmen günümüze kadar değişik adlarla özünü taşıyarak gelmesi felsefik gücüyle bağlantılıdır. Ahlak ve irade devrimi olarak insanlık değerlerini sahiplenme gerçeğidir. Köleci sistem tarafından ruhen ve madden ele geçirilen insanı yeniden ayağa kaldırmanın felsefesi, ideolojisi, yaşam anlayışı olmuştur. Uygarlıkla bozulan "kadın-erkek-doğa" dengesinin yeniden yaşamsallaşmasını felsefik, ideolojik formasyonunu oluşturmuştur. Ayrıca köleci çağ döneminde halkların direniş kültürünü

Kawa Mitolojisi
Kürt Halkı Şahsında Ortadoğu Direniş Kültürünün Halklar Cephesindeki Ifadesidir.

ifade eden Demirci Kawa Efsanesi de halklar tarihinde önemli bir yere sahiptir. Özünde Kürt halkının eşitlik-özgürlük mücadelesinin madenci halklarda Kawa mitolojisiyle sembolleşmesidir. Kürt halkı şahsında Ortadoğu direniş kültürünün halklar cephesindeki ifadesidir.

Köleci devlet sistemine karşı yaşamsallaşan peygambersel hareketler, Zerdüşt felsefesi ve Demirci Kawa mitolojisi gibi emek ve özgürlük tarihini ifade eden değerler, Kürt halkının olduğu kadar Ortadoğu halklarının da kendini yaşatma gücü olmuştur. Antik çağ köleciliğin güçlü merkezi devleti ve imparatorluk gücü olan Asur'a karşı Zerdüşt ideolojisiyle donanan Med organizasyonu, Babil ile ittifak yaparak Ortadoğu halklarına kan kusturan bu imparatorluğu MÖ 612'de yıkmayı başarmışlardır. Asur imparatorluğunun yıkılması Ortadoğu halklarının baharla yeniden dirilişini ifade eden Newroz Bayramı olarak kutlanmasını beraberinde getirmiştir. Zerdüşt felsefesi ve ideolojisi sadece Ortadoğu halkları açısından değil, Medya-Pers oluşumuyla Persler aracılığıyla Doğu, Helenler aracılığıyla Batı uygarlık değerlerini etkileme gücünü göstermiştir. Kürt halkının uygarlık tarihinde halklar cephesindeki rolü açısından önemli olmaktadır. Zerdüştlük, Budizm ve Hıristiyanlık'tan bir sentez yaratarak insanlığın barışını amaçlayan Mani, çıkışıyla Ortadoğu aydınlanmasında önemli bir yere sahip olmuştur. Hümanizme dayanan öğretisiyle, felsefik bakış açısıyla, sosyal alana yönelik düşünceleriyle Ortadoğu rönesansının potansiyel gücünü bağrında taşımıştır. Devletçi toplum sisteminin çıkarlarına ters düştüğünden tasfiye edilmiştir.

Köleci devlet toplumuna karşı direnişlerin gelişmesi köleciliğin aşılmasının koşullarını oluşturmuştur. Hem ideolojik hem maddi alanda açığa çıkan degişimler, köleci sistemin sürdürülemezliğine yol açmıştır. Köleciliğin olgunlaşmış biçimi olan feodal devletçi toplumla ideolojik alanda dinsel düşünceye dayalı – tanrının varlığı ve birliği, ezeliliği ve ebediliği - topluma hükmedilmiştir. Ekonomik olarak toprağa bağlanma, ticarete ve zanaatçılığa dayanan bir toplum biçimi olarak oluşmuştur. Ortadoğu kaynaklı olan Hiristiyanlık ve Islamiyet Ortaçağa damgasını vurmuştur. Toplumların içinde bulunduğu yaşanmaz duruma tepki olarak orta sınıf önderlikli gelişen peygambersel hareketler çıkış koşullarında ilerici olmasına rağmen olgunlaşıp kurumlaşıp iktidar dini haline geldikçe özünden sapmaya ve halkların köleleştirilmesinin ideolojik formasyonu haline gelmişlerdir. Arabistanda doğup, Arap halkı içinde gelişen Islamiyet ile etnisiteye dayalı bağlarla oluşan toplumsal formların giderek aşıldığı kavim- milliyet bağlarına dayanan siyasal olarak daha fazla güçlenmiş bir toplumsal form ol
uşmuştur. Arap kabilelerini birleştirip böyle bir siyasal organizasyona kavuşturması Ortadoğu'da MS 12. Yüzyıla kadar Arap dil ve kültürünün, siyasetinin etkili olacağı bir sürecin gelişmesine yol açmıştır.

Kürdistan coğrafyasının jeo-kültürel ve stratejik konumuyla kuzey-güney, doğu-batı geçiş alanı üzerinde olması sürekli saldırılara maruz

kalmasına yol açmıştır. Islamiyet cihat anlayışıyla, kılıç zoruyla Kürt halkının direnişini kırarak Kürdistan'a hakim olmuştur. Katliamlara ovalık alanlarda yaşayanlar teslim alınırken, dağlık alanlarda yaşayanlar Islami motiflere dayalı olarak Ezidilik ve Alevilik biçiminde inançlarını korumaya çalışmışlardır. Islamiyetin resmi sunni yorumunun toplum üzerinde hakim olmasıyla Kürt halkı uygarlık tarihinde ilk kez toplumsal varoluşuna ters bir ideolojik yapılanmanın içine çekilmiştir.Kendisine yabancılaşmanın geliştiği bir süreç başlar. Geleneksel aşiret reisliği ve toprak ağalığı bu yabancılaşmayı daha fazla derinleştirmiştir. Işbirlikçi kesimler teslimiyeti yaşayarak, Emevi ve Abbasi hanedanlarıyla ilişki içine girerek egemenlere uşaklık yaparken, Kürt halkı üzerinde egemenliklerini pekiştirmişlerdir. Her yönüyle Arap kültürünün etkisine girerek, Kürtlük değerlerinden uzaklaşarak Araplaşmaya başlamışlardır. Arap resmi ideolojisinin halk üzerinde gelişmesinde rol oynamışlardır. Dini ideolojiye dayalı olarak yaratılan böyle bir toplumsal yapılanmayla özelde Kürt halkı olmakla beraber Ortadoğu halklarının eşitlik-özgürlük ideallerinin dinamitlenerek dağıtıldığı bir ruhsal şekillenme yaratılmıştır. Toplumları doğmatizme dayalı katı inançlara bağlayarak, karanlık bir sürece yol açılarak, kaderciliğin temel bir yaşam felsefesi haline getirildiği bir toplum ve insan gerçeği açığa çıkarılmıştır.

Feodal devletçi toplum döneminde de Kürtlerin Arap dil ve kültürünün etkisi altında oluşturmuş oldukları hiyerarşik ve devletçi yapılanmalar olmuştur. Eyyübi hanedanı ve Mervani Kürt devleti gibi devletler bu dönemin öne çıkan yapılanmalarıdır. Ancak Kürt kökenli oldukları halde İslamın sunni Arap ideolojisine, egemen kültürüne hizmet eden yapılanmalar olmuşlardır.Bu süreç Osmanlıların egemenliğine kadar devam eder.Osmanlılarla beraber Arap etkisi giderek zayıflar.

İslamiyetin Orta Asya'ya kadar yayılması, Türk boylarının çıkarlarına dayalı olarak İslamlaşma sürecini getirmiştir. İslamın Bizans karşısındaki koruyucu gücü olarak Türk- Oğuz boylarından Selçuklular ve Osmanlıların Anadolu'ya yerleşmesi gelişmiştir. Kürtlerin de müslüman olmasıyla bağlantılı olarak Hıristiyan Bizans, Ermeni ve Süryaniler karşısında ittifaka dayalı bir süreç yaşanmıştır. Öncelikli olarak 1071 Malazgirt Savaşı'nda Türklerin Bizansları yenmesinde Kürtlerin rolu büyük önem taşımaktadır. Selçuklu ve Anadolu beylikleri döneminde Kürt toplumu üzerinde egemenlik yoktur. Iki bölgenin kültürel benzerliği ve içiçe olma durumu diyalektik bir bağın oluşmasına yol açmıştır. Osman-lılar döneminde de Kürt-Türk iliş-kileri uzlaşmaya ve ortak yönetime dayalı olarak su-regelmiştir. Yav-uz döneminde 1514 Safevilere, 1516-1517 Mısır Memlüklere karşı zaferlerde Kürt-lerin rolü önemli yer tutmaktadır. Birinci Dünya Savaşı sonrasında Atatürk döneminde de cumhuriyetin kuruluşunda Kürtler temel rol üstlenmişlerdir. Kürt-Türk ilişkileri 19. yüzyıla kadar ağırlıklı olarak dostane ve dayanışma içinde geçmiştir. Osmanlı imparatorluğu sürecinde özerk yapılanmalarını korumuşlardır. Kürt-

Türk ilişkilerinde 19. yüzyıla kadar gelişen süreç Kürt-İran ilişkileri ile benzerlik göstermektedir.

Neolitik kültürün yaratıcıları olan Kürtler feodal devletçi toplum sürecinde de direnişlerini sürdürmüşlerdir. Ancak İslam ideolojisinin sunni yorumunun Kürtler üzerinde yaratmış olduğu tahribatın oldukça olumsuz etkileri olmuştur. Kürt egemenleri resmi sunni İslama katılırken, halkın da ovada yaşayan kesimleri İslamiyeti kabul etmek zorunda kalmışlardır. Kürt toplumsal yaşam diyalektiğine aykırı böyle bir yapılanmayla kendi değerleriyle örtüşmeyen bir sürecin içine çekilmiştir. Arap İslam ideolojisinin sunni yorumunun kürt bireyinde yaratmış olduğu zihniyet ve buna dayalı kişilik yapılanması çözümlenip aşılması gereken bir olgu olmaktadır. Bu ideolojinin Kürt bir-eyinde ruhsal, duy-gusal,düşünsel ve davranışsal ola-rak yaratmış olduğu tahribatlar gideril-meden Kür-ün ta-rihiyle buluşmasının gerçekleşemeyeceği ve güncel gerçek-liğe dayalı doğru yapılanamayacağı açıktır. Zerdüştlük-le, neolitik değerlerle buluşma ve komünal degerlere dayalı yapılanma, İslam ideolojisinin egemen anlayışının yarattığı zihniyet dünyası, yaşam tarzı ve kültürünün dışına çıkmak öz değerlerle bütünleşmekle mümkündür. Feodal dönemde, Kürt halkı ağırlıklı olarak Batıni hareketlerde önemli rol oynamıştır. Zerdüştlük ve Alevilik bu mücadelelerin ürünü olarak süregelmiştir. İran sahasındaki Kürtler ise Mazdek,Hürrem ve Babeklerin direnişlerinde aktif rol oynamışlardır. Köleci devletçi toplum sürecinde belli bir dengede olan Kürt olgusu, uygarlık güçleri tarafından katliamlarla, baskılarla daraltılarak etkisizleştirilmeye çalışılmıştır. Komünal demokratik değerlere dayalı yaşam anlayışı feodal dönemde bastırılmış, geriletilmiş olsa da halkın varoluş değerlerini sahiplenme biçiminde kendisini süreklileştirmiştir.

Uygarlaşma ile başlayan köleci ve feodal devletçi toplumlar karşısında Kürt halkının direniş kültürü başaşağı bir tarzda devam ederken Kürt egemen sınıfları işbirliğine oynamıştır. Egemen devletlerle, ideolojilerle bütünleşerek aile, aşiret çıkarlarını koruyan bir güce dönüşmüşlerdir. Halka ihanet ederek siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda olumsuz sonuçlara yol açarak ilerici gelişmeleri engellemişlerdir. Bu konumlarıyla halktan koparak egemen güçlerle bütünleşme çabası içerisinde “kraldan daha çok kralcı” olan bir yaklaşım sergilemişlerdir. Özüne yabancılaşmanın derinlikli yaşanması, halkın değerlerine yabancılaşmayı ve yabancı kökenli sınıfsallaşmanın gelişmesine yol açmıştır. Köleci devlet toplumuyla başlayan işbirlikçilik, feodal çağda giderek daha etkin olarak devam ederek halkların başına bela olmuştur. Kürt zihniyet ve ruhsal yapılanmasını dağıtmayı amaçlayarak asimilasyona açık hale getirip, iradi ve ahlaki olarak alçaltarak köleleşmenin gelişmesinde etkin rol oynamışlardır. Bu yönleriyle Kürt aşiret reisleri ve toprak ağaları içte otonomiye dayalı işbirlikçi yaşam tarzlarıyla kendilerini yaşatırken “uşak-despot” ikilemi içerisinde halka en fazla zarar veren konumda olmuşlardır. Halkın değerlerini koruyan, savunan önderliklere karşı ihanet ve komplolar sürekli geliştirmişlerdir. Kürt tarihi açısından en olumsuz sonuçlar bu

kesimler tarafından yaratılmıştır. Enkidu'dan İdris-i Bitlisi'ye ve günümüze kadar devam eden bir ağ olarak varlık bulmuşlardır. Kürt tarihi bir yönüyle halkların direniş tarihi olurken diğer yönüyle işbirlikçilerin ve ihanetçilerin uşaklık, dalkavukluk tarihi olarak yaşamsallaşmıştır.

Kürdistan coğrafyasının hem zenginlik üreten bir alan olması hem de kurulan yeni uygarlıklar arası geçiş bölgesinde olması işgal ve istilalara uğramasını da doğurmuştur. Görkemli dağları korunma ve savunma açısından elverişlilik yaratırken toplumsal değerlere dayanan zihniyet dünyası güçlü bir direniş kültürü oluşturmuştur. Doğayla bütünleşen yaşam gerçeğiyle işgalci güçlere karşı geliştirilen direniş kültürü, neolitik toplumun toplumsal formu olan aşiretçiliğin köleci ve feodal devletçi toplum dönemlerinde de etkin olarak sürmesine yol açmıştır. Köleci dönem aşiret örgütlenmesinde kadının daha etkin olması özgürlükçü yanlarını korumasını da beraberinde getirmiştir. Aşiret tarzı yaşamın sömürüye ve baskıya gelmeyen yanları toplumsal varoluşunu korumanın formunu oluşturmuştur. Devletçi toplumlar karşısında, Kürt toplumsal varoluşu giderek içe kapanık tarzda da olsa aşiret formunu sürdürmüştür. Soy değerlerine dayalı olarak oluşan aşiret örgütlenmesi Kürt toplumsal yapısında sınıfsallaşmanın derinleşmesini engellemiştir. Kürt kültüründe ataerkillik ağırlık kazanmasına rağmen feodal döneme kadar siyasal bağlara dayanan sınıfsallaşma fazla gelişmemiştir. Kürt toplumsal yapısını olumsuz olarak etkileyen İslamiyetin sunni yorumuna dayalı feodal değerler, Kürt aşiret yapılanmasında sınıfsallaşmanın da gelişmesine yol açmıştır. Feodal ve tüccar mülk sahibi sınıf oluşmuştur. Feodal dönemde hayvancılığa oranla toprağa bağlanma ve serfleşme daha fazla gelişmiştir. Bu da ova aşiretlerinde serfleşme ve kölelik ruhunun gelişmesine yol açarak yoğun bir asimilasyona uğramalarına neden olmuştur. Dolayısıyla neolitik kültür ve değerlerden uzaklaşmaya, dışarıdan gelen Arap kültürünün etkisine girmeye ve yabancılaşmanın gelişmesine yol açmıştır. Dağ, göçebe aşiret yapıları varlıklarını koruyabilmişlerdir. Aşiret yapısında gelişen sınıfsallaşma ve yabancılaşma giderek geleneksel özelliklerin yitirilmesine yol açarak feodal tarz bir düşünce, davranış , yaşam anlayışı geliştirmiştir. Toprak ağalığı, oluşan bu gerici yaşam tarzı üzerinde varlık bulmuştur. Gelişen şeyhlik,seyitlik, mollalık,hacı hocalık gibi oluşumlar ve yozlaşan tarikatlarla halk düşünsel,ruhsal,duygusal olarak dumura uğratılmıştır.

Kürt dili ve kültürü neolitik değerlere dayanan köklü oluşum gerçeğiyle köleci çağ boyunca etkinliğini korumuştur. Kökleri tarihin derinliklerine dayanan dil ve kültürel yapılanmasıyla tüm uygarlıkların dil ve kültürlerinde etkin rol oynamışlardır. Coğrafik olarak geçiş alanında olması, işgallere uğramasına rağmen, hakim güçlerin dil ve kültürleri içinde erimek bir yana etkileyen ve asimile eden bir durumda olmuştur. Ancak işbirlikçi kesimler egemen devletlerin dil ve kültürlerini özümseyerek, halktan uzaklaşarak yabancılaşma içine girmişlerdir. Köleci devletçi sistem karşısında, aşiret formunun özgürlüğe

dayalı direniş kültürü içinde dil ve kültürünü koruyarak gelişimini sürdürmüştür. Dil ve kültürün korunarak günümüze taşırılmasında Kürt kadınının rolü belirleyicidir. Neolitik değerlerin yaratıcı gücü olan kadın, uygarlık değerlerine en fazla kapalı cins olma gerçeğiyle dil ve kültürün yaşam kaynağı olmuştur. Kürt kadını yaratım değerlerine bağlı yaşam anlayışıyla dağında, ovasında, şehrinde bile bu kültürün bastırılarak da daraltılarak da olsa yaşatıcı gücü olmuştur.Feodal devletçi sistem altında sınıfsallaşmayı yaşadıkları oranda özgürlükten düşülmüş, dil ve kültür olarak da asimilasyona açık hale gelinmiştir. Arapça'nın ibadet dili olarak da kullanılması Arap dil ve kültürünün gelişmesine yol açmıştır. Yaşamın tüm alanında giderek Arap yaşam tarzının etkisi gelişmiştir.Kılık kıyafetten, eğitim, sanat, edebiyat vb. alanlara kadar Arap kültürü etkili olmuştur. Arap dil ve kültürünün Kürdistan'daki olumsuz etkilerine rağmen, Kürtler dil ve kültürlerini halklar boyutuyla koruma gücünü göstermiştir.Özellikle Osmanlılarla gelişen Kürt-Türk ilişkileri Kürt dil ve kültürünün gelişmesini sağlamıştır. Bu dönemde siyasi, entelektüel ve edebi çalışmalar açığa çıkmıştır. Şerefname (1596), Mem-u Zin(1690), Derwişe Avde 18. yy ürünleri olarak Kürt dil, kültür ve edebiyat yapıtları olarak açığa çıkmıştır.
Devletçi sistemler altında Kürt ezgileri, hikayeleri, destanları yaşam bulmuştur. Zengin bir kültüre sahip olan Kürtler bunu müziklerde, kılamlarda, oyunlarda işleyerek varoluş değerlerini korumuşlardır. Direniş kültürüne yiğitliği, kahramanlığı, sevgi ve aşkı işleyen bu ürünler yazılı ve yazılı olmayan tarihleriyle Kürt halkının yaşam gerçeği olmuşlardır.

A.ÖCALAN SOSYAL BİLİMLER AKADEMİSİ

DİRİLİŞ YA DA KURMANÇ EDEBİYATINA GİRİŞ

TİMUR FİDAN

Tarihte umut arayışları hep hâkim sistemlerin kıyılarında, dağların ve çöllerin kuytularına sığınmış topluluklarında aranır. Kürt toplumsal olgusu, hem coğrafya hem de insan olarak kıyıdaki bu kuytu köşelerden biridir.

****

A.ÖCALAN

İnsan *Doğarken*

İyi biliriz ki edebiyat bizden önce vardı. Yine biliriz ki son yüzyıllarda yazılanlarla kimlik edinmedi. İnsan yaşamında düşünce ve dilin emeklemeye başlaması edebiyatın da doğuşuydu. Yaşama ilişkin anlamların verilmesi, tanımların yapılması, ret ve kabullerin belirginleşmesi edebiyatın her dönemine ait hem bakışını hem de düzeyini ortaya çıkarmaktaydı. Edebiyat böylece bir öncekinden esinlenerek bir sonrakine yeniler katarak gelişim seyrini sürdürdü. İnsan yaşamı da böyle değil miydi?

Geçmişten günümüze insanlığın yaşadığı tüm sorunlar, değişik açılardan ele alınıp çözümlenmeye çalışıldı. Bir yandan sorunların kaynağı, öte yandan çözümler birbirini kovalayıp durdu.

Çıkan gürültülerin kaynağında yaşamın nasıllığına ilişkin sorulardı.

Nasıl yaşanmalıydı.

Nasıl yaşamalı.

Gerçekte nasıl yaşamalı sorusu çok gerilere giden bir geçmişe sahip. Zaten çelişki ve çatışma adına yaşananlarda burada başladı.

İster başlangıcında olsun ister güncelde olsun nasıl yaşamalı sorusuna ilişkin cevaplar eşit ve dengeli koşullarda karşılıklı gelişmedi. Sonuçta baskın çıkan resmi görüşler oldu. Devletçi zihniyetin insan yaşamına damgasını vurmasıyla resmiyetin kendiside kavram olarak insan zihninde gelip yerini aldı. Dışında kalanlar gayri meşru kılınarak, yasa dışı ilan edilerek, tehlike, yanılgı, korku, karıştırıcılık yaftasıyla insan yaşamından uzaklaştırılmaya mahkûm edildi. Giderek düzen veya resmiyet dışı görüşler devletçi zihniyet ve sistemlerin birincil terörize hedefine dönüştü.

Yaşam tarihine bakış açısının nasıllığı sorgulanmadıkça güncele ve geçmişe dair sorgulama ve analizlerin kimliği belirlenmez. Üzünç bir durum ama resmi-devletçi düşünüş kalıplarının insan zihnindeki kalıcılığını göz ardı edemeyiz. Her fırsatta ve her sorunun hem ele alınışında hem de çözüm yollarının analize edilişinde bin bir kılıkla kendisini baskın çıkarmaya çalışanda resmi-devletçi düşünüşün bakışı oluyor.

Alternatif düşünüş formasyonunu kazanmak isteyenlerin öncelikli olarak kendilerindeki resmi-devletçi düşünüşün etkilerini görme zorunluluğunu kabul etmesidir. Çünkü en güzel ütopya, hayal ve tutkulara sahip düşünüşlerin sonuçta sevinen taraf olamamalarının altında yatanın başka yerlerde aranması bile resmi-devletçi düşünüşün adeta tılsımlanmış tuzağıdır. Oysaki

resmiliğin tılsımı devletti. Devletçi düşünüşün kendisiydi.

Bütün olan bitenler resmiyetin içinde kaldıkça, onu tanıdıkça, onu yok saymaya çalışmadıkça aile içi taht veya komşu kavgalarıydı.

Ötekiler ise ki zaten öteki kapsamına bile alınmayanlar, dünyanın vahiylenmesinden bu yana sahibi sanılan devletin ve onun zihniyetinin şer ekseniydiler.

Bütün olanlar bir yana dursun insan doğarken gözleri kapalıydı. Duyduğu ilk ses annesinindi. Onu nasıl bir yaşam bekliyor bilemezdi. İnsanlığın başlangıç tarihide böyleydi. Ana etrafında şekillenen sessiz ve duru bir yaşam sonsuzcasına sürüp gidecek gibiydi. Ardından mitsel dünya kendisini bir düzey olarak insan yaşamına yerleştirmişti. Ana tanrıça ile tanrıların kavgasıyla geçen upuzun bir yaşam. Kendi kendisine yeterli komünal yaşam ile bireyci yaşam arasında tanımlanan kavga bireyciliğin kendisini tanrının yer yüzündeki tezahürü olarak icat edilen devlet ile gelip köşe başına tahtını kurmasıyla yeni bir dönem başlamıştı.. Mitsel dünya bitmişti. Teolojik rüzgâr toplumları mitsel dünyanın uyuşukluğu içinde sözde uyandırma adıyla daha güçlü bağlarla kendisine bağlamıştı. Mitler ve teolar güncelde tartışmaya konulsa da bir biçimiyle kendisini sadece köklü geçmişiyle değil, aynı zamanda yaşamın tüm emarelerine nüfuz etmesiyle can alıcılığını koruyor. Güncelde yaşam ve yaşananlar hangi dilden olursa olsun, ideolojik, sosyal, siyasal, edebi vb. açılardan mutlaka bu dünyaların tahribe uğramamış etkileriyle biçimlendiriliyor.

İlksel ana dünyasının animal karakterinde insan için söz den önce anlam vardı. 'Önce söz vardı' söylemi tamamıyla teolojik çıkışın ilk emriydi. Söz emirdi. Ayet ya da emir. Vahiy ya da dikte. 'Ol' denilmişti. 'Yarattım' denilmişti. Emir verilmişti. Emir yüksek çok yüksek yerlerdendi. Gözle görülmeyecek kadar. Elle tutulmayacak kadar.

Acı bir bilinç hatası ama gerçekte ilk önce söz yoktu.

O koca bir yalandı. Söz erkek egemenliğinin ilk kurnazlığı ve yalanıydı.

Söz mitsel dünyada ortaklığa dair verilen güvenceydi. Sonra hileyle söz bir lokmada yenilmişti. Söz teolojik dünyada tanrının kullarıyla yaptığı sözleşmeydi. Yani ilk emirdi. 'Ben ben olanım'. 'Ben yaratanım'. 'Her şey benim'. Ben. Ben. Ben. Böylece insanlığın zihinsel dünyasına tepeden yıldırım vuruşuyla indirilen BEN-BENCİLLİK-BENİMKİ-BENİM OLMALI-BENSİZ ASLA vb kültürel düşünüş kodları uçsuz bucaksız bir özgürlüğü ele geçirmişti. Ve özgürlük BEN' di. Bir varoluş biçimi gibi algılansa da gerçekte kullaştırmanın üzerinde gelişen yok saymayı temel almakta olan bir özgürlüktü. Denir ki özgürlük ilk kez kavram olarak Sümerlerde AMARGİ olarak kullanılmıştır. Doğrudur da. Doğruluğunu kanıtlamakta kolaydır. Çünkü özgürlük talebi bir ihtiyaçtan kaynaklamıştır. İlk devletin kurucusu icatçısı Sümerler olduğuna göre özgürlük denen bir ihtiyaç doğaldır ki peydahlanmıştır.

Anlamın ve sözün tarihi bir yanıyla böyle. Resmiyette ise her şey yazıdan

sonradır. Sözleşmeler yazıyla resmiyetleşmiştir. Çünkü söz anlamını yitirmişti. Yitirtmiştiler. Öyledir ki insanlığın resmi tarihi de yazıyla başlatılmıştır. Çünkü sözler su üzerindeki köpükler gibi tanımlanmıştır. Su gider yazı gitmez. Söz unutulur-ya da açıkçası söz yenir- yazı unutulmaz. Ama ona da bir çare bulunur. Yazılar yakılır. Yani söz unutulur, yazılar yakılır. Kimler yakılır. Hangisi yakılır diye sormaya gerek yok. Kutsal ve resmi olanlar asla. Ötesi zaten olmaması gerekendir.

Tüm olanlara eklenen EDDUBA olmuştur. Edebiyatın tarihçesini araştırırsak resmi-devletçi düşünüş yol gösterici olarak öndedir yine. Sümerlere dayandırılan edebiyat tarih anlayışı da edebiyata ilişkin resmiciliğin bir kanıtı. Sümerlerce ilk edebiyat kavram ve okulunun insanlığa sunulması bir gerçek. En azından batıcı benmerkezci tarih anlayışına yanıt açısından bu gerekli. Ne var ki resmi devletçi düşünüş edebiyatı tanrı ile değil de tanrıça ile kimliklendirmiştir. Mitolojik evrede henüz kadın erkek düzenin birlikte yürütülmeye çalıştığı dönemlerdi. İlk edebiyat tanrıçası NİDABA bir elinde terazi ile tabletlerde sembolize edilmiştir. Çünkü edebiyat edeple anlamlaşmıştı. Edep ve ahlak dersleri ilk olarak pedagojik evrede başlamaktaydı. Çocuk doğurma ve büyütmeden sorumlu anaydı. Dolaysıyla çocuğa edebi ve ahlakı anne verecekti. Çocuk ananındı. Henüz babaya ait ve onun mirasçısı düzeyine gelinmemişti. Ne zaman ki sistem kendisini egemen kıldı artık devlet babanındı. Yine de ana çocuk bakımını edep ve ahlakını bu kez resmi devletçi zihniyete göre şekillendirecekti. Zaten teoloji de ufukta belirmeye başlamıştı. Tanrıçanın elindeki terazi her ne kadar adaleti simgelemiş gibi yorumlansa da gerçekte edepli ve ahlaklı olunup olunmamayı tartan ölçen olduğu da gözden kaçırılmamalıdır. Okullar gerçekte insanı sistemin içeriğine uygun eğitim alanıydı. Okul sisteminde eddubalar bir ilkti. Sözlü edepten yazılı edebe geçiş yapılmıştı. Diğer bir deyişle yazılı edepte belirlenenler insan şekillenmesinde öncüldü. Çünkü resmiydi.

Eskiyi Aşmak Yeniyi Oluşturmak Edebiyatın Eleştirel Mantığıydı

Sözlü edebiyatın geçmişi insanlığın geçmişiyle paraleldi. İnsan adına yaratılan her yaşam ölçü ve deneyimi pedağojik evreden başlayıp bir sonraki nesile gelenek görenek olarak aktarılan bellekti. Bu bellek aynı zamanda insanlığın kültürel gen şemasıydı. Gelenek ve göreneklerin kolayca aşılamamasında ki neden onun kök damarlarının güçlü oluşundandı. Eskiyi aşmak yeniyi oluşturmak edebiyatın eleştirel mantığıydı. Ancak bu yapılırken eski adına pozitif ya da başka deyişle geçerliliği henüz olanlar yerini korumaktaydı. Öyle kolayca bir geçiş olamazdı. Birçok gelenek nesiller boyunca kendisini sürdürebilmiş ve sonradan yavaşça aşılmıştı. **Sözlü edep ve ahlakın ilk yatağı ana eksenli dünyaydı.** Terbiye, ilgi, bakım, ninni, oyunlarla başlayan süreç ömrün diğer zamanlarına değişik biçimlerde sarkarak

sürerdi. Edep ve ahlak sözlerin ya da konuşmanın insan yaşamında gelip yerini almasıyla insan dünyası ve belleği yavaşça oluşmaktaydı. Sözler sadece yeterli olamazdı. **Davranışların da dili en az sözlü edebiyat kadar etkiliydi. Davranışlar ve onları yürüten insanın iç dünya dinamikleri ya da hislerle duyguları sözler den de etkiliydi**. Çünkü **davranış dilinin zamanı anlam zamanıydı**. İnsanın anlam zamanında ki yaşayışında hisler ve duygular belirleyiciydi. Anlamlar daha sonra sözlere ardından yazıya dökülecekti. İşte sorun artık buradan sonra başlamıştı. Anlam ve sözlerin yerini resmiyetin almaya başlaması insanlığın kavgalılığın başlangıcıydı da. Sözlü edebiyatın yaşam alanı ilk çıkışında kalmıştı. **Yazının öne çıkması ile sözlü edebiyat resmiyetin dışında ve ötesinde halkın içinde kendisini yaşatmaya çalışmıştı**. Tarih kendisin resmiyetle başlatıp bunu insanlığın belleğine kazıdıkça sözlü edebiyatla yazılı edebiyat arasındaki mesafe gittikçe açılmaya başlamıştı. Resmi edebiyat devletin ele geçirdiği zeminde kendisini güçlendirdi**.** Sözlü edebiyat halkın derinliklerinde yalnızlık zamanlarında, annelerin ninnilerinde yaşama kavgasını vermeye çalıştı. Devletsel olanaklar her yandan onu kuşatmaktaydı. Giderek nefesi kesilmekteydi. Üstelik ondan edinilen yetenek, gelenek, düzeylerde resmi dilin, söylemin, yazımın hizmetine koşturulmaktaydı. Elindekiler bir bir alınarak deyim yerindeyse çırılçıplak bırakılıp salıverilmişti. Sistemin hırsızlama, gasp etme kültürü sözlü edebiyatın başına da getirilmiştir. En güzel tınılar, vurgular, sesler, ritimler, seslenişler, imgeler, diyalog ve diyalektler emek kökenine bakılmadan ele geçirilmişti. Tanrı kralların, sultanların, sistem içi tüm yazının hizmetinde kullanılarak üzerine ölü toprağı serpilmeye başlanmıştı. Nitekim öyle de oldu. Her geçen zaman sözlü edebiyatın yaşam atmosferini daraltıyordu. Her geçen zaman onu demode ve ilkel gördürmeye başlamıştı.

Sözlü edebiyatın böylesine bitişe terk edilişine karşın yazın alanında halk özgürlük eğilimine yakın edebi yazım çalışmaları ve sahipleri de bu kez resmi-devletçi zihniyetin kovuşturmasına, sürgününe, kıyımına uğradı. Adeta nasıl olurda bu yapılıyor diye. Kutsal bir alana izinsiz girmek gibi bir şey. Günahtan da öte sayıldı. Suç bile sayılmayıp yargısız işleri bitirildi.

Sözlü Edebiyat Halkın Derinliklerinde Yalnızlık Zamanlarında Annelerin Ninnilerinde Yaşama Kavgasını Vermeye Çalıştı

Yazılı edebiyatı suçlu ve sorunlu saymak doğru olmadığı gibi sözlü edebiyatı güçsüz, aşılmış görmek de bir o kadar yanılgılıdır. Tartışma konusu edilen yazılı edebiyatın devlet kökenliliği, denetiminde izine bağlanışı ve resmi-devletçi düşünüşün edebiyatın her şeyine karışması, nüfuz etmesi, onu hizmetine koşturuluşunu görmek kadar, insanlığın belleğini öncelikli olarak ta aydınlarında öncül olarak kendisini işgal ettirilişinin tespit edilmesidir. Sistem kendisini öylesine insan belleğinde örgütlemiştir ki, aydın konumdaki

birçoğunun;‘ ***Yürekleri ellerinden alınmıştır. Asıl problem şimdi buradadır. O aydın diye tabir ettikleriniz… Kafa ve yürek işgalleri çok önemli oranda gerçekleşmiştir. Önemli bir kavramda budur: Kafa ve yürek işgali.*****(A.ÖCALAN–1996).** Belki acı gelecek ama gerçeklik bir yanıyla böyle. Edebi düzeylilik açısından önemli yapıtlar yapılmadı, yapılmıyor değil. Ne var ki ortaya çıkan çalışmaların sistemi bir türlü aşmakta zorlandıkları bir gerçek. Teknik, kurgu, işleyişte çarpıcılıkta bir düzeyin olduğu görmezlikten gelinemez. Eleştiriler de olmuyor değil. Çözüm adına konulanların sistemi aşmada, bir temenni olmaktan, birikmiş tepkileri yatıştırmak ve tatmin etmekten öteye geçmede zorlandığı görülüyor. Sorgulamalar lokal kalıp bütünselliği içermede güzel hayalleri kucaklıyor ancak. Doğrular ve yanlışlar ikileminde bir gidip bir gelmekte. Alternatif analiz içinde alternatif bir düşünüş formasyonuna ve felsefesine sahiplik ister. Tabi ki bunlar da yok değil. Zaten söz ile yaşam duruşundaki ayrıksılık bunların sonuç alıcılığına bir engel. Yaşamda ne kadar düşünsel bakışına göre yaşama varsa yazımında etkisi o kadarıyladır. Çünkü sorgulanan ve çözümlenen bir yanıyla yazım yaratıcısının kendisidir.

Alternatif Analiz
İçinde
Alternatif Bir Düşünüş
Formasyonuna
Ve Felsefesine Sahiplik İster

Sorun yazılı ya da sözlü edebiyatın tartıştırılması değil elbette. Edebiyat tarihine ilişkin bakışların nasıllığının bir yanıyla analiziydi. Çünkü tarihsel gerçekliğin resmi kalemlerin soy kalıplarının, arşiv ve araştırmalarının ezici etkileme ve kabul edilme baskısından kurtulmuş onun ötesinde durup özgür bir bakışla edebiyat geçmişinin incelenmesi gerekliydi. Nasıl ki mitoloğya yunanla başlatılmışsa, edebiyatta devletle şehirleşme ile birlikte ele alınıp başlatılma yoluna gitme gibi resmi belgesi bolca olan bir kolaycılığa kaçıldığı gerçekliğini görmeliydik. Gerçek yerin fersah altında da olsa, harabelerin, fosillerin arasına da karıştırılmış olsa bulunup çıkarılması gerekliydi. Bugünümüzün iyice anlaşılması için geçmişin araştırılması ama doğruca araştırılması önemliydi. Edebiyat açısından ise bir kat daha önemliydi. Çünkü toplumların edeplendirilmesi, ilişkilerin, insanın, aşkın, ölüm ve yaşamın her şeyin doğru anlaşılıp kavranılması için karakterlerin yok yere asılsız unvanlar almaması için bu gerekliydi.

‘Tarihimiz baştan sona çağdaş edebiyatla yeniden canlandırılmalıdır. Daha da önemlisi, neolitik çağ edebiyatını mutlaka gerçekleştirmeliyiz. Özellikle her şeyin doğurucu ve yaratıcı gücü anaerkil toplumu, anayı, ana tanrıçayı, onun ruhunu, zihnini, hayal ve umutlarını nasılsa öyle canlandırmalıyız. Tarihi böyle tanırsak, kendimizi tanırız. Biz tarihten başka neyiz ki! Tarihin dışında, hiçlikten başka neyiz ki!

Ortadoğu'da mitoloji, din, mezhep, tarikat, hanedan, aşiret, mir, gulam, kul, tanrı, tanrıça, şeyh, reis, bey, ana, baba, çocuk, demirci, at, kılıç, saban, balta, maden, talan, savaş, aşk, peygamberlik, rahip, sofu, bilge, hain, alçak, onur, namus, kutsallık, kader, umut, bayram, ölüm, bahar, kış, yaz, dağ, nehir, çöl, yol, deve, köpek, eşek, boğa, keçi, koyun, inek, sürü, çoban, çiftçi, yazar, sultan, emir, asker, komutan, bilgin, güzellik, çirkinlik vb birçok kavramın çağdaş edebiyat diliyle yeniden yaşamsallaştırılması ve aydınlanması, Rönesans devriminin sanatsal ve bilimsel görevleridir.'(A.ÖCALAN BİR HALKI SAVUNMAK).

Orta doğu ve kürdistanda edebiyatın kendisini tanımlaması, gözden geçirmesi yeni düzeyli bir başlangıç yapması için edebiyat tarihinin insanlığın emeklemesiyle bağlantısının araştırılmasını gerektiriyordu. Çünkü mevcut edebiyatın, orta doğuda ve kürdistanda halklarımızın özgürlük eğilimine göre kendi kendisi olmasında, gereken ve yeten bir formasyonda olmadığını görmemiz, kabul etmemiz bir anlayış düzeyi olmalıydı. Bunlar bir biçimiyle açığa kavuşturulmadan yapılacak edebi çalışmaların ne kadar istekli, ulus kimlikli, egemen karşıtlı olsa da yeni ve özgür insan toplumunu yaratma gücünde olamayacağını kestirmekle karşı karşıya olunduğu kendisini dayatıyordu. Özelliklede Kürt gerçekliği söz konusu olduğunda bu hayli can alıcı bir konu olmaktaydı. Devletsizliği tarihi boyunca hep yaşamış Kürtlerin edeb ve edebiyatının güncelde çağdaşlaştırılmasında tarihsel duruşu, öz geçmişi araştırılmalıydı. '***Toplumun** şekillenmesinde Kürt edebi, başlı başına büyük bir rol oynuyor. Belki sözlüdür, belki folkloriktir, ama çok çok önemlidir... Siyasi olarak mahvedilmiştir. Tarih bilinci yok edilmiştir. Ama halen Kürt halk gerçekliğinin bazı özelliklerine baktığımızda güçlü bir edebiyatın sahibi olduklarını rahatlıkla belirtmem mümkündür'.* **(A.ÖCALAN–1996.)** Orta doğunun en eski ve köklü halklarından Kürtlerin insanlık âleminde çağdaş yerinin tespiti önem kazanmaktaydı. Kürtler insanlığa neler katmıştı. Neler katabilecekti. Edebiyat çalışmalarına yönelirken tüm bu sorulara doğru yanıtlar verilmesi için tarihsel bir inceleme ve analizin yapılması şarttı.

Özelliklede halk özgürlük eğiliminin bin yıllarlın ötesinden köklenip geleceğe uzanacak akışının edebi açısını kuramlaştırmak bir köşede bırakılmış görevlerdendi. Gerisinin getirilip sonrasında derinleştirmelere vardırılması için bir giriş yapılmalıydı. Çünkü'**Mevcut edebiyat ve bilimsel zihniyet, Ortadoğu'nun tarihsel ve toplumsal gerçeklerinden kopuktur; kolonyalizm ile özümsenmiş kişi ve grupların temelsiz, sistemsiz fantezilerini, eklektik görüşlerini ifade etmektedir. Toplumun zihniyet yapısı ise felç olmuş durumunu korumaktadır. Buna yol açan dogmatik yapılı edebiyat, anlamsızlığa övgü niteliğindedir. Edebiyatta Rönesans, özgür kişiliğin doğuşu için esastır. Dogma ve temelsiz hayallerden kurtulmak yetmez. Edebiyatın canlandırıcı etkisiyle yenilenmeyle tamamlanmalıdır.' (A.ÖCALAN-BİR HALKI SAVUNMAK)**

(Devam edecek…)